

Inhoudsopgave

Voorbericht	3
OPSTELLING DER TEKSTEN DOOR HET COMITE VAN MINISTERS, M (70) 2	5
TEKST VAN DE OVEREENKOMST	
Deel I: Algemene bepalingen (art. 1-9)	7
Deel II: De eenvormige regeling (art. 10-47)	9
Deel III: Slotbepalingen (art. 48-53)	27
GEMEENSCHAPPELIJKE MEMORIE VAN TOELICHTING	
A. Inleiding: 1. Doelstellingen	31
2. De gekozen vorm	33
B. De Overeenkomst	33
Deel I: a) Invoering van de eenvormige regeling	33
b) De uitvoering van de eenvormige regeling	34
Deel II: 1. Metrologische oogmerken	37
2. Systeem, indeling en inhoud	41
C. Artikelsgewijze toelichting	43
Deel I: Algemene bepalingen (art. 1-9)	43
Deel II: De Uniforme regeling	46
Hfdst I Inleidende bepalingen (art. 10)	46
» II De erkende meeteenheden en de standaarden daarvan (art. 11-13)	50
» III De meetmiddelen (art. 14-20)	60
» IV Het onderzoek van de meetmiddelen (art. 21-35)	71
» V Verrichtingen op verzoek (art. 36)	82
» VI Fusten, flessen enz. (art. 37-40)	84
» VII Vrijstellingen en ònthèffingen (art. 41-43)	86
» VIII Onderzoekklonen en vergoedingen (art. 44)	89
» IX Overgangsbepalingen (art. 45-47)	90
Deel III: Slotbepalingen (art. 48-53)	92
PROGRAMMA EN TERMIJNEN VOOR DE TOTSTANDKOMING VAN DE UITVOERINGSPROTOCOLLEN DER OVEREENKOMST	95

VOORBERICHT

Het ontwerp voor de onderhavige Benelux-Overeenkomst inzake de metrologie met de daarbij behorende memorie van toelichting, is op 29 januari 1968 door het Comité van Ministers van Benelux ter fine van *advies* voorgelegd aan de *Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad*. De Raad publiceerde het ontwerp onder nummer 90-1. Voorts diende het Comité van Ministers op 14 januari 1969 een *nota van wijzigingen* op het ontwerp in, welke een aantal technische amendementen behelsde en vervat is in stuk 90-2.

De Commissie voor de Economische aangelegenheden en de Commissie voor de burgerlijke, de handels- en de strafwetgeving van de Raad behandelde het ontwerp gezamenlijk tijdens vier vergaderingen, waarvan de eerste op 14 oktober 1968 en de laatste op 7 november 1969 plaats vond.

Naar aanleiding van de tijdens deze vergaderingen door de leden der Commissies gestelde vragen en gemaakte opmerkingen, werden in overleg met de regeringsdeskundigen een aantal tekstwijzigingen opgesteld, terwijl voorts rekening werd gehouden met de door de Commissieleden gemaakte taalkundige opmerkingen. Deze wijzigingen en verbeteringen, alsmede de in bovengenoemde nota van wijzigingen, stuk 90-2, van regeringszijde ingediende amendementen, zijn verwerkt in een « *gecoördineerde en verbeterde tekst* » van de ontwerp-Overeenkomst en de memorie van toelichting, welke als Bijlage I is opgenomen bij het door de Heer G. Boeykens, namens de Verenigde Commissies, uitgebrachte verslag, dat vervat is in stuk 90-3.

Op verzoek van de Verenigde Commissies stelde het Comité van Ministers een nota op inzake het *programma en de termijnen voor de totstandkoming en de toepassing van de uitvoeringsprotocollen* van de Overeenkomst, welke nota op 3 december 1969 aan de Raad werd medegedeeld. Zij is in deze publikatie opgenomen na de memorie van toelichting (zie blz. 95). Deze uitvoeringsprotocollen zullen worden voorbereid door de op grond van artikel 4 der Overeenkomst in te stellen Benelux-Commissie voor de metrologie, welke in administratief opzicht als een Commissie van de Economische Unie zal functioneren. De protocollen zullen, na goedkeuring door het Comité van Ministers, worden ondertekend door de gevolmachtigden der drie Regeringen en vervolgens rechtstreeks toepasselijk zijn in het gehele Beneluxgebied vanaf de in de protocollen bepaalde data. Van dan af treden zij — tezamen met de in Deel II der Overeenkomst vervatte eenvormige regeling, waarin slechts de basisbepalingen zijn opgenomen — in de plaats van de terzake in de drie landen geldende nationale wetten en besluiten (art. 1 en 2 juncto art. 51, lid 3).

Ter plenaire vergadering van 12 december 1969 bracht de *Interparlementaire Raad* eenparig een *gunstig advies* uit over de in stuk 90-3 vervatte gewijzigde tekst van de ontwerp-Overeenkomst (stuk 90-4).

Conform dit advies stelde het *Comité van Ministers* op 11 maart 1970, op grond van artikel 19 b) van het Unieverdrag, de definitieve tekst op van de Overeenkomst en van de daarbij behorende Gemeenschappelijke Memorie van toelichting (zie besluit M (70) 2, hierna opgenomen op blz. 5).

Op diezelfde datum, 11 maart 1970, is de Overeenkomst door de gevolmachtigden der drie Regeringen *ondertekend*. Zij zal zo spoedig mogelijk aan de parlementen der drie landen ter goedkeuring worden aangeboden en *in werking treden* op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de neerlegging van de derde akte van bekrachtiging.

Opstelling
door het Comité van Ministers
van een Benelux-Overeenkomst inzake de metrologie

M (70) 2

Het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,

Gelet op artikel 19 b) van het Benelux-Unie-Verdrag,

Gelet op het door de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad op 13 december 1969 uitgebrachte advies,

Heeft de tekst opgesteld van een Benelux-Overeenkomst inzake de metrologie, alsmede van een daarbij behorende gemeenschappelijke memorie van toelichting.

Deze teksten zijn hierbij gevoegd.

De Benelux-Overeenkomst zal worden voorgelegd aan de Overeenkomstsluitende Partijen, teneinde na ondertekening in werking te worden gesteld overeenkomstig de grondwettelijke bepalingen van ieder der Overeenkomstsluitende Partijen.

Gedaan te Brussel, op 11 maart 1970.

De Voorzitter van het Comité van Ministers.

G. THORN

OVEREENKOMST
INZAKE DE METROLOGIE

CONVENTION
EN MATIERE DE METROLOGIE

BENELUX-OVEREENKOMST INZAKE DE METROLOGIE

De Regering van het Koninkrijk België,

De Regering van het Groothertogdom Luxemburg,

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,

Overwegende, dat op hen de verplichting rust tot coördinatie van de wettelijke en uitvoerende voorschriften betreffende de metrologie die een ongerechtvaardigde belemmering van het vrije goederenverkeer vormen, teneinde die belemmeringen weg te nemen,

Van mening, dat deze verplichting op de beste wijze zal worden nagekomen door een overeenkomst, houdende een regeling inzake de metrologie voor de drie landen,

Gelet op het advies van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad van 13 december 1969,

Zijn overeengekomen als volgt :

DEEL I: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

De wetten en besluiten der drie landen inzake de metrologie vervallen en worden vervangen door de eenvormige regeling inzake de metrologie, opgenomen in Deel II van deze Overeenkomst, een en ander behoudens hetgeen in artikel 51, derde lid, nader is bepaald.

Artikel 2

1. De uitvoering van de eenvormige regeling wordt geregeld door middel van protocollen, vastgesteld in onderlinge overeenstemming door de Overeenkomstsluitende Partijen, na raadpleging van de in artikel 4 bedoelde Benelux-Commissie voor de Metrologie.
2. Deze protocollen, hierna genoemd uitvoeringsprotocollen, zijn rechtstreeks toepasselijk in elk der Beneluxlanden en worden van kracht op de daarin bepaalde data.

Artikel 3

De nationale administraties zijn belast met de toepassing van de eenvormige regeling en van de uitvoeringsprotocollen.

Artikel 4

1. Ingesteld wordt een Benelux-Commissie voor de Metrologie, waarop van toepassing zijn de artikelen 32, 36 en 37 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie.
2. Deze Commissie, welke een algemene adviserende bevoegdheid bezit, heeft tot taak onder meer :
 - a. de uitvoeringsprotocollen voor te bereiden :
 - b. de toepassing door de nationale administraties van de eenvormige regeling en van de uitvoeringsprotocollen na te gaan.

Artikel 5

De Overeenkomstsluitende Partijen plegen overleg bij de toepassing van de eenvormige regeling en van de uitvoeringsprotocollen en verlenen elkaar daartoe onderling bijstand.

Artikel 6

Onverminderd de in deze overeenkomst vervatte verplichtingen, streven de Overeenkomstsluitende Partijen ernaar in hun wettelijke bepalingen en in de andere van hen uitgaande geschriften slechts de erkende meeteenheden te gebruiken en verbinden zich het gebruik ervan te bevorderen.

Artikel 7

De ingevolge de eenvormige regeling en de uitvoeringsprotocollen genomen beslissingen van de nationale administratie van een der Overeenkomstsluitende Partijen en de in beroep daarvan op grond van artikel 8 gegeven beslissingen worden door de andere Overeenkomstsluitende Partijen erkend.

Artikel 8

De Overeenkomstsluitende Partijen dragen zorg, dat op nationaal vlak ter toetsing van de rechtmatigheid van de beslissingen van hun nationale administraties, als bedoeld in de artikelen 31, derde lid, 35, eerste lid, 36, vierde lid, juncto artikel 35, en 43, vierde lid, beroep openstaat.

Artikel 9

1. Ieder der Overeenkomstsluitende Partijen verbindt zich in overeenstemming met de andere Overeenkomstsluitende Partijen vast te stellen :

- a. de voor de verrichtingen van hun nationale administraties ingevolge de artikelen 36, eerste lid, en 44 verschuldigde geldbedragen ;
 - b. regelen betreffende het toezicht op de naleving van het bij de eenvormige regeling en de uitvoeringsprotocollen bepaalde en betreffende de opsporing en vaststelling van gedragingen in strijd met de daarin gestelde verboden ;
 - c. straffen op gedragingen in strijd met de in de eenvormige regeling en de uitvoeringsprotocollen gestelde verboden.
2. De in het eerste lid bedoelde overeenstemming wordt geconstateerd door het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie.

DEEL II: DE EENVORMIGE REGELING

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 10

Deze regeling verstaat onder :

- a. meetmiddelen : instrumenten, werktuigen of andere voorwerpen, dan wel een samenstel daarvan, ingericht of mede ingericht met het doel daarmede metingen te verrichten, met uitzondering van fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, karaffen en drinkglazen ;
- b. geijkt meetmiddel : een meetmiddel,
 1. dat het vereiste aantal geldige ijkmerken draagt of waarbij een één of meer ijkmerken vervangende geldige verklaring behoort, een en ander zoals bepaald bij of krachtens de artikelen 27, eerste lid en derde lid, onder b, 28 en 33, onder c en d, of
 2. dat krachtens het bepaalde in artikel 21, tweede lid, is vrijgesteld van de eerste ijk en dat met inachtneming van het bepaalde in artikel 23, tweede lid, is voorzien van het aldaar bedoelde kenmerk,en dat niet is voorzien van een afkeuringsmerk, als in artikel 32, eerste en tweede lid, bedoeld ;
- c. metingen in het economische verkeer : metingen, uitgevoerd in de uitoefening van een beroep of bedrijf, met het oog op het bepalen van de omvang der uit een bestaande of toekomstige rechtsverhouding voortvloeiende betalingsverplichting of met het oog op het nakomen van een uit een zodanige rechtsverhouding voortvloeiende andere verplichting, uitgedrukt in een aantal meeteenheden of goederen.

HOOFDSTUK II

De erkende meeteenheden en de standaarden daarvan

Artikel 11

1. De erkende meeteenheden zijn :

a. de eenheden, die tot het Internationaal Stelsel van Eenheden (SI) behoren, zijnde :

1. de grondeenheden, vastgesteld in het tweede lid ;
2. de aanvullende eenheden, vastgesteld in het tweede lid ;
3. de afgeleide eenheden, vastgesteld bij uitvoeringsprotocol ;
4. decimale veelvouden en delen van de onder 1, 2 en 3 bedoelde eenheden, gevormd volgens daarvoor bij uitvoeringsprotocol vastgestelde regelen ;

b. andere meeteenheden, vastgesteld krachtens het vierde lid.

2. De in het eerste lid, onder a, 1, en a, 2, bedoelde grondeenheden, onderscheidenlijk aanvullende eenheden zijn :

a. voor wat betreft de grootheid : *grondeenheid :*

lengte	de meter
massa	het kilogram
tijd	de seconde
elektrische stroom	de ampère
thermodynamische temperatuur	de kelvin
lichtsterkte	de candela ;

b. voor wat betreft de grootheid : *aanvullende eenheid :*

vlakke hoek	de radiaal
ruimtehoek	de steradiaal.

3. De omschrijvingen voor de in het tweede lid genoemde eenheden zijn voor :

a. de meter : de lengte gelijk aan 1 650 763,73 golflengten, in het luchtledige, van de straling, overeenkomend met de overgang tussen de toestanden $2p_{10}$ en $5d_5$ van het atoom krypton 86 ;

b. het kilogram : de massa van het prototype van platina-iridium, dat door de Derde Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten tot eenheid van massa is verklaard en dat wordt bewaard in het Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten te Sèvres bij Parijs ;

c. de seconde: de tijdsduur van 9 192 631 770 perioden van de straling, overeenkomend met de overgang tussen de twee hyperfijn-niveaus van de grondtoestand van het atoom cesium 133;

d. de ampère: de constante elektrische stroom die, indien hij geleid wordt door twee evenwijdige, rechtlijnige en oneindig lange geleiders van te verwaarlozen cirkelvormige doorsnede, welke geplaatst zijn in het luchtledige op een onderlinge afstand van 1 meter, tussen deze twee geleiders voor elke meter lengte een kracht veroorzaakt gelijk aan 0,000 000 2 kilogram meter per secondekwadraat;

e. de kelvin: de thermodynamische temperatuur die gelijk is aan het $1/273,16$ gedeelte van de thermodynamische temperatuur van het tripelpunt van water;

f. de candela: de lichtsterkte in loodrechte richting van een oppervlakte gelijk aan het $1/600\,000$ gedeelte van een vierkant met zijden van 1 meter van een integrale straler bij de stollingstemperatuur van platina onder een druk van 101 325 kilogram per meter secondekwadraat;

g. de radiaal: de hoek tussen twee stralen van een cirkel, welke op de omtrek een boog afsnijden die in lengte gelijk is aan de straal;

h. de steradiaal: de ruimtehoek binnen een kegeloppervlak, dat op een bol, waarvan het middelpunt samenvalt met de top van de kegel, een oppervlakte uitsnijdt die gelijk is aan die van een vierkant, dat de straal van de bol als zijde heeft.

4. Bij uitvoeringsprotocol kunnen als meeteenheden worden erkend daarbij vastgestelde andere eenheden dan die, behorende tot het Internationaal Stelsel van Eenheden en veelvouden en delen daarvan. Bij dit uitvoeringsprotocol kan de tijdsduur, waarvoor de erkenning geldt, of het doel, waarvoor die meeteenheden gebruikt mogen worden, beperkt worden.
5. Bij uitvoeringsprotocol worden de meeteenheden, vastgesteld krachtens het eerste lid, onder a, 3, en het vierde lid, omschreven.
6. Bij uitvoeringsprotocol worden de symbolen van de erkende meeteenheden vastgesteld.

Artikel 12

1. Bij uitvoeringsprotocol worden regelen gesteld voor de vaststelling en de bewaring van de standaarden van de erkende meeteenheden die door belichaming gereproduceerd kunnen worden. Deze standaarden worden vergeleken met en, zo nodig, aangepast aan de internationale standaarden die bewaard worden overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag, gesloten te Parijs op 20 mei 1875 en gewijzigd door het Verdrag, gesloten te Sèvres op 6 oktober 1929.

2. Bij uitvoeringsprotocol worden regelen gesteld voor de vaststelling en de bekendmaking van de maatregelen, welke het mogelijk maken de erkende meeteenheden te reproduceren die niet belichaamd kunnen worden. De aldus vastgestelde maatregelen moeten overeenstemmen met die, welke zijn vastgesteld door de organen, belast met de uitvoering van het in het eerste lid genoemde Verdrag.

Artikel 13

1. Indien voor een grootheid een erkende meeteenheid geldt, mag uitsluitend deze meeteenheid met haar naam of symbool gebruikt worden in authenticke en onderhandse akten en in geschriften, die in rechtszaken of in de uitoefening van een beroep of bedrijf worden opgemaakt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing :
 - a. voor zover in een stuk, als in het eerste lid bedoeld, andere meeteenheden bij wijze van letterlijke aanhaling moeten worden gebezigd ;
 - b. ten aanzien van de grootheid tijd, voor zover deze wordt uitgedrukt in een eenheid, welke daarvoor overeenkomstig een algemeen geldend gebruik wordt gebezigd ;
 - c. indien de feiten of handelingen, waarop het stuk betrekking heeft, worden beheerst door het recht van een ander land, waar andere meeteenheden zijn toegelaten ;
 - d. indien het stuk ten behoeve van het internationale goederen- of dienstenverkeer wordt opgemaakt, voor zover aldaar andere meeteenheden algemeen gebruikelijk zijn ;
 - e. op geschriften, die in het kader van kunst- of wetenschapsbeoefening, onderwijs of journalistiek worden opgemaakt.
3. Het is verboden in de uitoefening van een beroep of bedrijf bij het vragen, aanbieden of leveren van goederen of diensten ter aanduiding van lengte, oppervlakte, inhoud of volume, massa of energie gebruik te maken van een andere dan een erkende meeteenheid, indien voor een zodanige grootheid een erkende meeteenheid geldt.
4. Bij uitvoeringsprotocol kan ten aanzien van het vragen, aanbieden of leveren van goederen of diensten in de uitoefening van een beroep of bedrijf in daarbij omschreven andere gevallen dan in het derde lid bedoeld een verbod, als in dat lid vervat, worden gegeven.
5. Het bepaalde in het derde en vierde lid is niet van toepassing ten aanzien van het vragen, aanbieden of leveren van goederen of diensten in het internationale goederen of dienstenverkeer overeenkomstig een aldaar algemeen geldend gebruik.

HOOFDSTUK III

De meetmiddelen

Artikel 14

1. Het is verboden metingen in het economische verkeer te verrichten door middel van een ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel, voor zover die metingen ten doel hebben de bepaling van lengte, van oppervlakte, van inhoud of volume, van massa of van energie of de bepaling van aantallen door middel van weging.
2. Bij uitvoeringsprotocol kan worden verboden door middel van een ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel daarbij aangewezen:
 - a. andere dan de in het eerste lid bedoelde metingen in het economische verkeer te verrichten;
 - b. metingen uitgevoerd in verband met de uitoefening van een beroep of bedrijf, niet zijnde metingen in het economische verkeer, te verrichten.

Artikel 15

1. Een ieder is verplicht op een plaats, waar hij metingen, als in artikel 14, eerste lid, bedoeld, of krachtens artikel 14, tweede lid, onder a, aangewezen, pleegt te verrichten, voorhanden te hebben een geijkt meetmiddel, door middel waarvan de desbetreffende metingen redelijkerwijze kunnen worden verricht en waarvan het gebruik op die plaats ingevolge het krachtens artikel 17, tweede lid, onder b, bepaalde niet ongeoorloofd is.
2. Het is verboden zich te gedragen in strijd met het bepaalde in het eerste lid.
3. Bij uitvoeringsprotocol kan het bepaalde in het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing worden verklaard ten aanzien van plaatsen, waar metingen, aangewezen krachtens artikel 14, tweede lid onder b, plegen te worden verricht.
4. Het is een ieder verboden op een plaats, waar hij metingen, als in artikel 14, eerste lid, bedoeld, pleegt te verrichten, een meetmiddel voorhanden te hebben, door middel waarvan de desbetreffende metingen redelijkerwijze kunnen worden verricht, en dat niet is een geijkt meetmiddel of dat niet is opgesteld overeenkomstig het bepaalde krachtens artikel 17, eerste lid, onder a.

5. Bij uitvoeringsprotocol kan het bepaalde in het vierde lid van overeenkomstige toepassing worden verklaard ten aanzien van plaatsen, waar metingen aangewezen krachtens artikel 14, tweede lid, plegen te worden verricht.
6. Het bepaalde in het vierde lid is niet van toepassing ten aanzien van meetmiddelen, als bedoeld in artikel 18, derde lid, met dien verstande, dat deze uitzondering ten aanzien van een plaats van directe verkoop aan het publiek slechts geldt, voor zover de betrokkene die meetmiddelen aldaar kennelijk ten verkoop voorhanden heeft.
7. Indien toepassing is gegeven aan het vijfde lid, kan bij uitvoeringsprotocol tevens worden bepaald, dat het krachtens dat lid bepaalde niet van toepassing is ten aanzien van meetmiddelen, als bedoeld in artikel 18, vierde lid, en, voorzover het een plaats van directe verkoop aan het publiek betreft, die de betrokkene aldaar kennelijk ten verkoop voorhanden heeft.

Artikel 16

1. Metingen ter berekening van heffingen of van teruggaven van heffingen geschieden door middel van geijkte meetmiddelen, voor zover die metingen ten doel hebben de bepaling van lengte, van oppervlakte, van inhoud of volume, van massa of van energie of de bepaling van aantallen door middel van weging.
2. Bij uitvoeringsprotocol kan het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing worden verklaard ten aanzien van andere daarbij aangewezen metingen ter berekening van heffingen of van teruggaven van heffingen.

Artikel 17

1. Bij uitvoeringsprotocol kunnen ten aanzien van daarbij aangewezen meetmiddelen, welke worden gebruikt voor het verrichten van metingen, als bedoeld in of als aangewezen krachtens de artikelen 14 of 16, voorschriften worden gegeven omtrent:
 - a. de wijze van opstelling of de omstandigheden ter plaatse van opstelling;
 - b. de wijze van gebruik of de wijze van meting.
2. Bij uitvoeringsprotocol kan ten aanzien daarbij aangewezen meetmiddelen, als in het eerste lid bedoeld:
 - a. een beperking in het gebruik worden opgelegd;
 - b. worden voorgeschreven, dat die meetmiddelen voor daarbij aangewezen doeleinden of op daarbij aangewezen plaatsen gebruikt moeten worden.

3. Het is verboden geijkte meetmiddelen te gebruiken in strijd met het krachtens het eerste of tweede lid bepaalde.
4. Het is verboden metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, of als aangewezen krachtens artikel 14, tweede lid, zodanig te verrichten, dat de door het gebruikte meetmiddel aangegeven waarde der gemeten grootte meer afwijkt van de werkelijke waarde van die grootte dan bij uitvoeringsprotocol ten hoogste is toegelaten.

Artikel 18

1. Het is verboden aan te bieden, te verkopen, te verhuren, dan wel anderszins in het verkeer te brengen :
 - a. andere dan geijkte meetmiddelen, door middel waarvan metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, redelijkerwijze verricht kunnen worden ;
 - b. geijkte meetmiddelen, als onder a bedoeld, die krachtens het bepaalde in artikel 21, tweede lid, zijn vrijgesteld van de eerste ijk, voor zover zij niet voldoen aan de bij of krachtens artikel 20 gegeven voorschriften.
2. Bij uitvoeringsprotocol kan het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing worden verklaard ten aanzien van meetmiddelen, door middel waarvan metingen, aangewezen krachtens het bepaalde in artikel 14, tweede lid, redelijkerwijze verricht kunnen worden.
3. Het in het eerste lid bepaalde is niet van toepassing ten aanzien van meetmiddelen, die overeenkomstig de bij uitvoeringsprotocol hieromtrent vastgestelde bepalingen zijn voorzien van een kenmerk, waaruit blijkt, dat zij niet zijn bestemd om voor metingen, als in artikel 14, eerste lid, bedoeld, gebruikt te worden.
4. Indien toepassing is gegeven aan het tweede lid, kan bij uitvoeringsprotocol tevens worden bepaald, dat het krachtens dat lid bepaalde niet van toepassing is ten aanzien van meetmiddelen, die overeenkomstig de bij uitvoeringsprotocol hieromtrent vastgestelde bepalingen zijn voorzien van een kenmerk, waaruit blijkt, dat zij niet zijn bestemd om voor metingen, als in artikel 14, tweede lid, onder a of b, bedoeld, gebruikt te worden.

Artikel 19

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt een geijkt meetmiddel niet als geijkt meetmiddel aangemerkt, indien :

- a. het klaarblijkelijk niet meer in overeenstemming is met de bepalingen van deze eenvormige regeling of de ter uitvoering daarvan vastgestelde uitvoeringsprotocollen, of
- b. het is voorzien van het in artikel 18, derde of vierde lid, bedoelde kenmerk.

16

Artikel 20

1. Meetmiddelen, bestemd voor het verrichten van een meting, als bedoeld in of als aangewezen krachtens de artikelen 14 of 16, mogen het meetresultaat niet aangeven in andere dan erkende meeteenheden.
2. Bij uitvoeringsprotocol worden voorschriften gegeven omtrent de samenstelling en de meeteigenschappen, alsmede omtrent de overige voorwaarden, waaraan meetmiddelen, als in het eerste lid bedoeld, moeten voldoen.

HOOFDSTUK IV

Het onderzoek van de meetmiddelen

§ 1. DE VORMEN VAN ONDERZOEK

Artikel 21

1. Meetmiddelen, bestemd voor het verrichten van metingen, als bedoeld in of als aangewezen krachtens de artikelen 14 of 16, zijn aan de volgende vormen van onderzoek onderworpen :
 - a. het onderzoek tot modelgoedkeuring ;
 - b. de eerste ijk ;
 - c. de herijk ;
 - d. de technische controle.
2. Bij uitvoeringsprotocol kan worden bepaald, dat daarbij aangewezen meetmiddelen zijn vrijgesteld van het onderzoek tot modelgoedkeuring, van de eerste ijk of van de herijk.

§ 2. DE MODELGOEDKEURING

Artikel 22

1. Het onderzoek tot modelgoedkeuring bestaat in het nagaan of een model, waarvan de goedkeuring is aangevraagd, zodanig is samengesteld, dat het de redelijke verwachting rechtvaardigt, dat de naar dit model vervaardigde meetmiddelen zullen beantwoorden aan de bij of krachtens artikel 20 voor die meetmiddelen gegeven voorschriften.

2. Bij uitvoeringsprotocol wordt ten aanzien van elke categorie van ingevolge artikel 21 aan het onderzoek tot modelgoedkeuring onderworpen meetmiddelen, voor zover deze meetmiddelen niet zijn vrijgesteld van de eerste ijk, bepaald, wat voor de toepassing van deze eenvormige regeling als een model wordt aangemerkt. De bedoelde categorieën van meetmiddelen worden daarbij omschreven.
3. Als model kunnen uitsluitend worden aangemerkt :
 - a. tekeningen, een meetmiddel betreffende, vergezeld, indien naar het oordeel der met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen voor een deugdelijk onderzoek noodzakelijk, van een beschrijving of van een exemplaar van dat meetmiddel of van een of meer onderdelen daarvan, of
 - b. een exemplaar van een meetmiddel, of
 - c. ingeval een meetmiddel is vrijgesteld van de eerste ijk, een exemplaar van dat meetmiddel, dat aan de bij of krachtens artikel 20 voor dat meetmiddel gegeven voorschriften voldoet, vergezeld, indien naar het oordeel der met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen voor een deugdelijk onderzoek noodzakelijk, van tekeningen of een beschrijving, dat meetmiddel betreffende.
4. Een model, dat bij het onderzoek aan het gestelde in het eerste lid blijkt te voldoen, wordt goedgekeurd. Met betrekking tot dat model wordt door de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen voor de aanvrager van de modelgoedkeuring een kenmerk vastgesteld.

Artikel 23

1. Bij goedkeuring van een model wordt door de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen aan de aanvrager :
 - a. een op diens naam gestelde, ondertekende en gedagtekende verklaring omtrent die goedkeuring afgegeven ;
 - b. een gewaarmerkt afschrift van de tekeningen, waaruit het model bestaat of mede bestaat, alsmede van de beschrijving, indien deze deel uitmaakt van het model, afgegeven ;
 - c. op diens verzoek kenmerken overeenkomstig het in artikel 22, vierde lid, vastgestelde kenmerk verstrekt.
2. Degene, te wiens naam de verklaring, bedoeld in het eerste lid, onder a, is gesteld, is met uitsluiting van ieder ander gedurende de periode, waarvoor de goedkeuring van het model overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de artikelen 25 of 26 geldt, gerechtigd de hem verstrekte kenmerken, bedoeld in het eerste lid, onder c, doch geen andere modelgoedkeuringskenmerken dan deze, aan te brengen op meetmiddelen, doch

uitsluitend op die, welke zijn vervaardigd naar het model waarop het kenmerk betrekking heeft.

3. Het is een ieder, die daartoe niet krachtens het tweede lid gerechtigd is, verboden op een meetmiddel een kenmerk, bedoeld in het eerste lid, onder c, aan te brengen.
4. De organen die met de uitvoering van deze eenvormige regeling zijn belast, kunnen van degene, te wiens naam de verklaring, bedoeld in het eerste lid, onder a, is gesteld, bij de goedkeuring verlangen, dat deze op de in die verklaring door hen te bepalen plaats of plaatsen hetzij het model of een gedeelte daarvan te hunner beschikking houdt, hetzij een of meer meetmiddelen, welke naar het model zijn vervaardigd, te hunner beschikking stelt en houdt.

Artikel 24

Indien een aanvrager de goedkeuring heeft gevraagd van een model, dat naar het oordeel van de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen een variant is van een reeds voor die aanvrager goedgekeurd model, wordt met betrekking tot het eerstbedoelde model bij de goedkeuring hetzelfde kenmerk vastgesteld als met betrekking tot het reeds goedgekeurde model is vastgesteld.

Artikel 25

Bij uitvoeringsprotocol worden regelen gesteld omtrent de geldigheidsduur van de modelgoedkeuring.

Artikel 26

1. De goedkeuring van een model wordt ingetrokken, indien :
 - a. degene, te wiens naam de verklaring, bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder a, is gesteld, niet voldoet aan de verplichting tot het ter beschikking stellen of houden van de voorwerpen, ten aanzien waarvan de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen zulks ingevolge artikel 23, vierde lid, verlangen ;
 - b. de voorwerpen, ter beschikking te houden ingevolge het bepaalde in artikel 23, vierde lid, verandering hebben ondergaan of verloren zijn gegaan ;
 - c. de bij of krachtens artikel 20 gegeven voorschriften zodanig zijn gewijzigd, dat het model onder de werking van de gewijzigde voorschriften niet zou zijn goedgekeurd ;

d. blijkt, dat meetmiddelen, welke overeenkomstig het bepaalde in artikel 23, tweede lid, zijn voorzien van het met betrekking tot dat model verstrekte kenmerk, gebreken van algemene aard vertonen, welke die meetmiddelen ongeschikt maken voor hun doel.

2. De goedkeuring van een model kan worden ingetrokken, indien :

a. de voorwerpen, ingevolge het bepaalde in artikel 23, vierde lid, ter beschikking te houden van de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen, niet op de plaats of plaatsen, vermeld in de verklaring, bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder a, ter beschikking worden gehouden ;

b. blijkt, dat degene, te wiens naam de verklaring, bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder a, is gesteld, het met betrekking tot dat model verstrekte kenmerk aanbrengt op andere meetmiddelen dan die, bedoeld in artikel 23, tweede lid ;

c. blijkt, dat naar dat model vervaardigde meetmiddelen niet aan de bij of krachtens artikel 20 gegeven voorschriften voldoen.

3. De intrekking van een modelgoedkeuring vindt niet plaats dan nadat volgens daarvoor bij uitvoeringsprotocol te stellen regelen degene, te wiens naam de in artikel 23, eerste lid, onder a, bedoelde verklaring is gesteld, de gelegenheid is geboden bezwaren in te dienen.

§ 3. DE EERSTE IJK

Artikel 27

1. De eerste ijk bestaat in het onderzoek of een meetmiddel voldoet aan de bij of krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften en, indien dit het geval blijkt te zijn, het op dat meetmiddel aanbrengen van het daarvoor bij uitvoeringsprotocol vastgestelde aantal ijkmerken.

2. Meetmiddelen, die ingevolge het bepaalde in artikel 21 zijn onderworpen aan het onderzoek tot modelgoedkeuring, worden niet tot de eerste ijk toegelaten, indien zij niet overeenkomstig het bepaalde in artikel 23, tweede lid, zijn voorzien van het in dat artikel bedoelde kenmerk.

3. Bij uitvoeringsprotocol kan ten aanzien van daarbij aangewezen en niet van de eerste ijk vrijgestelde meetmiddelen op grond van hun samenstelling of afmetingen worden bepaald, dat :

a. het bepaalde in het tweede lid niet van toepassing is ;

b. één of meer ijkmerken achterwege blijven en vervangen worden door een gewaarmerkte verklaring, af te geven door de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen.

§ 4. DE HERIJK

Artikel 28

1. De herijk bestaat in het onderzoek of een meetmiddel, waarop bij de eerste ijk de in artikel 27, eerste lid, bedoelde ijkmerken zijn aangebracht of ten aanzien waarvan een in artikel 27, derde lid, bedoelde verklaring is afgegeven, voldoet aan de bij of krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften en, indien dit het geval blijkt te zijn, het op dat meetmiddel aanbrengen van het daarvoor krachtens artikel 27, eerste lid, vastgestelde aantal ijkmerken.
2. Het bepaalde in artikel 27, derde lid, onder b, is ten aanzien van de herijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 29

1. Bij uitvoeringsprotocol kunnen meetmiddelen worden aangewezen, welke op verzoek van de aanbieder door de daarmede belaste organen bij de herijk worden gejusteerd; bij dat uitvoeringsprotocol worden regelen aangaande de justering gegeven.
2. Onder het justeren van een meetmiddel wordt verstaan: het brengen van de meeteigenschappen van dat meetmiddel in overeenstemming met de voorschriften, die met betrekking tot die meeteigenschappen krachtens artikel 20, tweede lid, zijn vastgesteld.

§ 5. DE TECHNISCHE CONTROLE

Artikel 30

1. De technische controle bestaat in een onderzoek of een geijkt meetmiddel voldoet aan de bij of krachtens artikel 20 gegeven voorschriften.
2. De met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen oefenen de technische controle op een meetmiddel ambtshalve uit.
3. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid, onderwerpen de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen een meetmiddel tevens aan de technische controle op verzoek van de eigenaar, bezitter of houder van dat meetmiddel.

Artikel 31

- 1 Een meetmiddel, dat bij de technische controle aan de bij of krachtens artikel 20 ten aanzien van dat meetmiddel vastgestelde voorschriften blijkt te voldoen, kan ten bewijze daarvan van een teken worden voorzien.
2. In het geval van een technische controle, als bedoeld in artikel 30, derde lid, wordt, onverminderd het bepaalde in het eerste lid, op verzoek van de eigenaar, bezitter of houder ten aanzien van het betrokken meetmiddel een ondertekende en gedagtekende verklaring verstrekt, vermeldende of het meetmiddel al dan niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 20 ten aanzien van dat meetmiddel vastgestelde voorschriften.
3. Indien het meetmiddel in het geval, bedoeld in het tweede lid, niet aan de voorschriften voldoet, worden de redenen daarvan in de verklaring opgenomen.

§ 6. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 32

1. Bij uitvoeringsprotocol kan ten aanzien van daarbij aangewezen meetmiddelen worden bepaald, dat deze, indien zij bij de eerste ijk niet aan de bij of krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften blijken te voldoen, van een afkeuringsmerk voorzien kunnen worden.
2. Een meetmiddel, dat bij de herijk of de technische controle niet aan de bij of krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften blijkt te voldoen, kan van een afkeuringsmerk worden voorzien. De ijkmerken van een zodanig meetmiddel en, ingeval het meetmiddel van de eerste ijk is vrijgesteld, het modelgoedkeuringskenmerk daarvan kunnen vernietigd worden.
3. Indien een meetmiddel in de in het tweede lid bedoelde gevallen niet van een afkeuringsmerk wordt voorzien, wordt door de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen aan de eigenaar, bezitter of houder van dat meetmiddel de gelegenheid geboden binnen een daarbij door die organen vast te stellen termijn dit meetmiddel te doen herstellen en opnieuw aan herijk of technische controle te doen onderwerpen. Een zodanig meetmiddel wordt van een teken voorzien, waaruit die termijn blijkt.
4. Ten aanzien van een meetmiddel, als bedoeld in het derde lid, is het bepaalde in artikel 19 niet van toepassing gedurende de in dat lid bedoelde termijn.

5. Indien bij de herijk of de technische controle, als in het derde lid bedoeld, het meetmiddel aan de bij of krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften blijkt te voldoen, wordt het daarop aangebrachte teken door de met de uitvoering van de eenvormige regeling belaste organen verwijderd.

Artikel 33

Bij uitvoeringsprotocol worden vastgesteld :

- a. de vorm en de uitvoering van het kenmerk, bedoeld in artikel 22, vierde lid, en in artikel 23, eerste lid, onder c ;
- b. de vorm van de verklaring, bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder a ;
- c. de vorm en de geldigheidsduur van de ijkmerken, bedoeld in de artikelen 27 en 28 ;
- d. de vorm en de geldigheidsduur van de verklaringen, bedoeld in artikel 27, derde lid, onder b, en artikel 28, tweede lid, juncto artikel 27, derde lid, onder b ;
- e. de vorm en de uitvoering van de tekens, bedoeld in de artikelen 31, eerste lid, en 32, derde lid ;
- f. de vorm van de verklaring, bedoeld in artikel 31, tweede lid ;
- g. de vorm en de uitvoering van de afkeuringsmerken, bedoeld in artikel 32, eerste en tweede lid.

Artikel 34

Bij uitvoeringsprotocol worden regelen gesteld omtrent :

- a. de aanvraag tot goedkeuring van een model, tot eerste ijk, tot herijk en tot de technische controle, als bedoeld in artikel 30, derde lid ;
- b. de uitvoering van het onderzoek van de meetmiddelen ;
- c. de medewerking en de hulpmiddelen, die de eigenaar, bezitter of houder van een meetmiddel bij het onderzoek, als bedoeld in artikel 21, dient te verlenen, onderscheidenlijk ter beschikking te stellen ;
- d. het aanbrengen van het kenmerk, bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder c, van de ijkmerken, bedoeld in de artikelen 27 en 28, van de tekens, bedoeld in de artikelen 31, eerste lid, en 32, derde lid, en van de afkeuringsmerken, bedoeld in artikel 32, eerste en tweede lid.

Artikel 35

1. Aan de betrokkene wordt door de met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen medegedeeld een beslissing :
 - a. tot weigering of intrekking van de modelgoedkeuring ;
 - b. tot weigering van de toelating van een meetmiddel tot de eerste ijk ;
 - c. tot weigering van het aanbrengen van ijkmerken op een meetmiddel, onderscheidenlijk tot weigering van de afgifte van een verklaring, als bedoeld in artikel 27, derde lid, onder b, of artikel 28, tweede lid, juncto artikel 27, derde lid, onder b ;
 - d. inhoudende, dat een meetmiddel bij de technische controle, bedoeld in artikel 30, eerste of derde lid, niet aan de bij of krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften voldoet, een en ander voor zover met betrekking tot de technische controle, bedoeld in artikel 30, derde lid, het bepaalde in artikel 31, derde lid, niet van toepassing is.
- Op verzoek van de betrokkene wordt een zodanige beslissing met redenen omkleed.
2. Bij uitvoeringsprotocol worden nadere regelen gesteld omtrent de wijze van mededeling van de in het eerste lid bedoelde beslissingen.

HOOFDSTUK V

Verrichtingen op verzoek*Artikel 36*

1. De met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen kunnen op verzoek en tegen betaling van daaraan verbonden kosten diensten op metrologisch gebied verlenen.
2. De in het eerste lid bedoelde organen weigeren aan een verzoek, als bedoeld in het eerste lid, te voldoen, indien zulks naar hun oordeel de uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk IV of het toezicht op de naleving van de bepalingen van hoofdstuk VI van deze eenvormige regeling in gevaar zou kunnen brengen.
3. Bij uitvoeringsprotocol kunnen nadere regelen omtrent de diensten, als bedoeld in het eerste lid, worden vastgesteld.
4. Ten aanzien van een beslissing tot weigering om te voldoen aan een verzoek, als bedoeld in het eerste lid, is het bepaalde in artikel 35 van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK VI

Fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, karaffen en drinkglazen

Artikel 37

Bij uitvoeringsprotocol kunnen ten aanzien van fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, die gebruikt worden voor het afleveren daarin van daarbij aangewezen vloeistoffen, voorschriften gegeven worden omtrent :

- a. de aanduidingen van metrologische aard, waaronder die van hun nominale inhoud, en de aanduidingen betreffende de fabrikant, welke daarop moeten voorkomen ;
- b. de inhoud, die zij in verband met hun nominale inhoud, tot de rand gevuld, moeten kunnen bevatten.

Artikel 38

Het is verboden in de uitoefening van een beroep of bedrijf aan te bieden, te verkopen, te verhuren, dan wel anderszins in het verkeer te brengen andere lege fusten, lege flessen of lege soortgelijke recipiënten, die redelijkerwijze gebruikt kunnen worden voor het afleveren daarin van de krachtens artikel 37 aangewezen vloeistoffen, dan die, welke beantwoorden aan de krachtens dat artikel gegeven voorschriften.

Artikel 39

Het is verboden in de uitoefening van een beroep of bedrijf andere fusten, flessen of soortgelijke recipiënten te gebruiken ter aflevering daarin van krachtens artikel 37 aangewezen vloeistoffen dan die, welke beantwoorden aan de krachtens dat artikel gegeven voorschriften.

Artikel 40

1. Bij uitvoeringsprotocol kan worden verboden op plaatsen waar in de uitoefening van een daarbij aangewezen beroep of bedrijf bij dat protocol aangewezen dranken voor onmiddellijk gebruik ter plaatse worden verstrekt, ter aflevering van die dranken andere karaffen en drinkglazen te gebruiken dan die, welke zijn voorzien van een maatstreep en van de aanduiding van de daarmee overeenkomende inhoud in erkende meeteenheden en welke beantwoorden aan de krachtens het tweede lid gegeven voorschriften.
2. Bij het in het eerste lid bedoelde uitvoeringsprotocol worden regelen gesteld omtrent :

- a. de toegelaten verschillen tussen de op het glas of de karaf aangeduide inhoud en de werkelijke inhoud daarvan tot de maatstreep ;
- b. de inhoud, die een glas of karaf, in verband met de daarop aangeduide inhoud, tot de rand gevuld moet kunnen bevatten.

HOOFDSTUK VII

Vrijstellingen en ontheffingen

Artikel 41

1. Bij uitvoeringsprotocol kan vrijstelling worden verleend van het bij artikel 13, derde lid, bepaalde.
2. Bij uitvoeringsprotocol kan onder daarbij te bepalen omstandigheden vrijstelling worden verleend van het bij de artikelen 14, eerste lid, 15, tweede of vierde lid, of 18, eerste lid, onder a, onderscheidenlijk 38 of 39, bepaalde.

Artikel 42

De met de uitvoering van deze eenvormige regeling belaste organen kunnen op een daartoe strekkend verzoek ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 13, eerste, derde of vierde lid, 14, 15, 18, eerste lid, onder a, of tweede lid, 20, eerste lid, 38, 39 of 40, eerste lid.

Artikel 43

1. Vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan vrijstellingen of ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een ontheffing kan worden ingetrokken, indien :
 - a. de te harer verkrijging verstrekte gegevens zodanig onjuist blijken, dat op het verzoek een andere beslissing genomen zou zijn, indien bij de beoordeling daarvan de juiste omstandigheden volledig bekend geweest waren ;
 - b. de omstandigheden, onder welke zij verleend werd, zodanig gewijzigd zijn, dat op het verzoek een andere beslissing genomen zou zijn, indien zich bij de beoordeling daarvan reeds de gewijzigde omstandigheden voorgedaan zouden hebben.

3. De beslissing betreffende een ontheffing wordt aan de verzoeker schriftelijk medegedeeld.
4. Indien een beslissing, als bedoeld in het derde lid, een verlening onder beperkingen of met voorschriften dan wel een weigering of intrekking inhoudt, geschiedt de mededeling daarvan bij aangetekende brief en onder opgave van redenen.
5. Het is verboden zich te gedragen in strijd met een krachtens het eerste lid gegeven voorschrift.

HOOFDSTUK VIII

Onderzoekklonen en vergoedingen*Artikel 44*

1. Voor het onderzoek tot modelgoedkeuring, voor de eerste ijk of voor de herijk is een onderzoekloon verschuldigd.
2. Voor de verstrekking van kenmerken, als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder c, met betrekking tot meetmiddelen, die van de eerste ijk zijn vrijgesteld, voor het justeren van een meetmiddel, voor het onderzoek, als bedoeld in artikel 30, derde lid, voor de afgifte van een verklaring, als bedoeld in artikel 31, tweede lid, alsmede bij de aanvraag van een ontheffing, als bedoeld in artikel 42, is een bedrag verschuldigd.

HOOFDSTUK IX

Overgangsbepalingen*Artikel 45*

1. Bij de in artikel 20, tweede lid, bedoelde uitvoeringsprotocollen kunnen overgangsbepalingen worden vastgesteld ten aanzien van de meetmiddelen, waarvoor die protocollen gelden en welke niet beantwoorden aan de bij of krachtens deze eenvormige regeling gegeven voorschriften.
2. De in het eerste lid bedoelde overgangsbepalingen kunnen inhouden, dat daarbij aangewezen artikelen van deze eenvormige regeling onder daarbij bepaalde voorwaarden en gedurende een daarbij vastgestelde tijd niet van toepassing zijn.

Artikel 46

Bij de in de artikelen 37 en 40 bedoelde uitvoeringsprotocollen kan met betrekking tot de fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, karaffen en drinkglazen, ten aanzien waarvan die protocollen gelden, worden bepaald, dat tot daarbij vastgestelde tijdstippen en onder daarbij bepaalde voorwaarden de artikelen 38, 39 en 40, eerste lid, niet van toepassing zijn.

Artikel 47

De overgangsbepalingen, bedoeld in artikel 45, eerste lid, en de voorwaarden, bedoeld in de artikelen 45, tweede lid, en 46, kunnen voor elk der Beneluxlanden verschillend zijn.

DEEL III: SLOTBEPALINGEN

Artikel 48

Ter uitvoering van artikel 1, tweede lid, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof worden voor de toepassing van de hoofdstukken III, IV en V van dat Verdrag als gemeenschappelijke rechtsregels de bepalingen van de onderhavige Overeenkomst en van de uitvoeringsprotocollen aangewezen.

Artikel 49

Geen van de artikelen van deze Overeenkomst kan worden uitgelegd op een wijze die de Overeenkomstsluitende Partijen zou beperken in hun vrijheid om de uitvoeringsprotocollen aan te passen aan de uit het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap voortvloeiende verplichtingen.

Artikel 50

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, geldt deze Overeenkomst alleen voor het Rijk in Europa.

Artikel 51

1. Deze Overeenkomst zal worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging zullen worden neergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie, die de Overeenkomstsluitende Partijen kennis geeft van de nederlegging van die akten.
2. De Overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum der nederlegging van de derde akte van bekrachtiging.
3. Voor de onderwerpen nochtans, waarvoor nog geen uitvoeringsprotocollen gelden, blijven, tot de datum van inwerkingtreding van zodanige uitvoeringsprotocollen, de nationale wetten en besluiten van kracht.

Artikel 52

Deze Overeenkomst blijft even lang van kracht als het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie.

Artikel 53

1. Iedere Overeenkomstsluitende Partij kan, na het verstrijken van een termijn van tien jaren na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst, een nauwkeurig geformuleerd voorstel tot wijziging van één of meer artikelen van deze Overeenkomst doen. Kennisgeving van dit voorstel aan de beide andere Overeenkomstsluitende Partijen geschiedt door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie gericht kennisgeving, die deze ter kennis brengt van de beide andere Overeenkomstsluitende Partijen.
2. Indien een jaar na de datum van kennisgeving aan de beide andere Overeenkomstsluitende Partijen geen overeenstemming is bereikt, dient het wijzigingsvoorstel te worden voorgelegd aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.
3. De Overeenkomst kan worden opgezegd door diegene van de Overeenkomstsluitende Partijen, over wier wijzigingsvoorstel de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad een gunstig advies heeft uitgebracht, dat niet de instemming van de twee andere Overeenkomstsluitende Partijen of van één van hen heeft verkregen. Opzegging dient binnen redelijke termijn te geschieden en heeft geen gevolg, voordat vijf jaren zijn verstreken na de datum van kennisgeving daarvan aan de twee andere Overeenkomstsluitende Partijen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Brussel, op 11 maart 1970, in drie exemplaren, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor de Regering van het Koninkrijk België,

H. FAYAT

Voor de Regering van het Groothertogdom Luxemburg,

G. THORN

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,

H.J. de KOSTER

GEMEENSCHAPPELIJKE
MEMORIE VAN TOELICHTING
BIJ DE OVEREENKOMST
INZAKE DE METROLOGIE

EXPOSE DES MOTIFS COMMUN
DE LA CONVENTION
EN MATIÈRE DE METROLOGIE

ALGEMEEN

A. INLEIDING

1. Doelstellingen

Op 1 november 1960 trad in België, Luxemburg en Nederland het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie in werking.

Een der beginselbepalingen van dit Verdrag voorziet in een vrij goederenverkeer.

De vrijheid van goederenverkeer kan niet alleen belemmerd worden door douanebarrières, maar ook door verschillen in technische voorschriften, waaraan de goederen soms moeten voldoen. Onder andere worden dergelijke verschillen aangetroffen in de, in de drie Beneluxlanden geldende voorschriften op metrologisch gebied.

Teneinde de uit deze verschillen in voorschriften voortvloeiende belemmeringen op te heffen, is in de eerste plaats een coördinatie van de daarvoor in aanmerking komende voorschriften nodig. Bij deze coördinatie, die verschillende graden toelaat en waarvan de unificatie als de meest stringente vorm valt te beschouwen, kunnen in principe twee wegen worden bewandeld.

Men kan in de eerste plaats denken aan het coördineren van de voorschriften op metrologisch gebied, waarvan gebleken is dat zij belemmeringen opleveren. Deze methode — die in Beneluxverband gedurende enkele jaren is beproefd — heeft evenwel het nadeel incidenteel te zijn, zodat de beoogde eliminatie van belemmeringen wel eens niet afdoende zou kunnen blijken te zijn, terwijl voorts ten gevolge van verschillen, die tussen de geldende wetgevingen blijven bestaan, te voren niet voorziene belemmeringen zouden kunnen optreden.

De tweede methode bestaat in de coördinatie van de gehele wetgeving op metrologisch gebied, met inbegrip van de uitvoeringsvoorschriften. Het behoeft weinig uitleg, dat deze methode als de meest effectieve moet worden beschouwd om tot het beoogde doel te geraken, en wel inzonderheid, indien zij de vorm aanneemt van volledige unificatie der geldende wetgevingen. Immers als alle voorschriften geünificeerd zijn, vallen niet alleen de bestaande belemmeringen weg maar wordt bovendien het ontstaan van nieuwe voorkomen.

Behalve door moeilijkheden, voortvloeiende uit verschillen in technische voorschriften, kan het vrije goederenverkeer, in casu de vrije circulatie van meetmiddelen, eveneens belemmerd worden uit hoofde van het feit, dat zelfs in het geval van een volledige coördinatie, respectievelijk unificatie van bedoelde voorschriften, ieder der Beneluxlanden bij import van meetmiddelen

uit een partnerland stempeling met het eigen ijkmerk zou kunnen blijven eisen. Wil men één Beneluxmarkt voor meetmiddelen tot stand brengen, dan moet ook voor deze moeilijkheid een oplossing gevonden worden. Dit laatste is mogelijk door in de geünificeerde wetgeving in een Benelux-ijkmerk te voorzien.

Het bereiken van het geschetste doel — te weten de schepping van één Beneluxmarkt waarop de meetmiddelen vrij kunnen circuleren, omdat zij alle onder één volledig geünificeerde wetgeving vallen en tevens uit hoofde hiervan een Benelux-ijkmerk dragen — is het eerste oogmerk, dat met deze Overeenkomst, houdende een eenvormige regeling inzake de metrologie, wordt nagestreefd.

Een belangrijk tweede doeleinde, dat met de geünificeerde wetgeving wordt nagestreefd, houdt nauw verband met het voorgaande. Het zal namelijk aan een vrij Benelux-goederenverkeer stellig ten goede komen, indien bij metingen met betrekking tot de te verhandelen goederen waarborgen voor een gelijk meetresultaat in de drie landen bestaan. Een volledig geünificeerde wetgeving ten aanzien van de meetmiddelen bevat deze waarborgen.

Met de gemeenschappelijke metrologische wetgeving, die in deze Overeenkomst is neergelegd, worden nog andere doeleinden gediend dan de boven besprokene. Zo wordt met de gemeenschappelijke wetgeving tevens beoogd de samenwerking van de Beneluxlanden op metrologisch gebied te versterken. Behalve dat deze samenwerking aan de positie van de Benelux in internationaal opzicht ten goede zal komen, opent zij ook mogelijkheden voor onderlinge hulp en steun van drie Beneluxlanden op metrologisch gebied. In het bijzonder wordt hierbij gedacht aan de uitwisseling van ideeën en gegevens, alsmede het — waar nodig en mogelijk — ter beschikking stellen van elkaars apparatuur. Door een en ander zal een beter gebruik van het totale metrologische potentieel der Beneluxlanden kunnen worden bereikt, hetgeen eveneens ten goede zal komen aan het gezamenlijke prestatievermogen van deze landen op het gebied van de metrologie.

Wellicht ten overvloede zij opgemerkt, dat de samenwerking in Benelux-verband, waaraan in deze Overeenkomst gestalte is gegeven, in generlei opzicht partijen zal belemmeren bij de nakoming van uit het E.E.G.-verdrag voortvloeiende verplichtingen.

Toen de drie landen in 1963 het werk van een gemeenschappelijke wetgeving op metrologisch gebied aanvatten, stonden zij alle drie reeds voor de noodzaak hun eigen nationale wetgevingen ten deze grondig te vernieuwen. Door gezamenlijk een Benelux-wetgeving te ontwerpen, waren partijen in staat tot het leveren van een betere prestatie dan wanneer zij ieder afzonderlijk hadden geopereerd. Met name was het aldus mogelijk op doeltreffender wijze rekening te houden met nieuwe inzichten op economisch en maatschappelijk gebied, alsook in ruimere mate te profiteren van de nieuwe verworvenheden van wetenschap en techniek. De totstandbrenging van een metrologische wetgeving, die in alle opzichten beantwoordt aan de eisen van de

tijd, valt aldus te beschouwen als een belangrijk zijdelings oogmerk van deze Overeenkomst.

2. *De gekozen vorm ter verwezenlijking van de gestelde doeleinden*

Teneinde de gewenste unificatie van het recht op metrologisch gebied te realiseren, is de vorm gekozen van een overeenkomst met uitvoeringsprotocollen met rechtstreekse werking. Aldus kunnen niet alleen de gestelde doeleinden het best worden verwezenlijkt, maar deze vorm kan voorts worden beschouwd als het meest geschikt om de eenmaking der wetgeving op metrologisch gebied — welke een zelfstanding en afgerond terrein van wetgeving vormt — tot stand te brengen.

De gekozen vorm brengt voorts mede, dat eenvormige regeling is opgenomen in de Overeenkomst. Zij kan dus slechts gewijzigd worden door een wijziging van de Overeenkomst.

B. DE OVEREENKOMST

De Overeenkomst bestaat uit drie delen, die achtereenvolgens bevatten : (I) Algemene bepalingen, (II) De eenvormige regeling en (III) Slotbepalingen.

In de considerans is enerzijds het doel van de Overeenkomst aangeduid en anderzijds in het kort aangegeven, waarom de vorm van een overeenkomst is gekozen om het gestelde doel te bereiken. Aangezien in de inleiding van deze toelichting reeds op beide aspecten is ingegaan, kan verdere toelichting omtrent een en ander hier achterwege blijven.

DEEL I: ALGEMENE BEPALINGEN

De algemene bepalingen hebben achtereenvolgens betrekking op de invoering en de uitvoering van de eenvormige regeling, de verplichtingen die de Overeenkomstsluitende Partijen op zich nemen in verband met deze uitvoering en tenslotte enkele aangelegenheden, waaromtrent overeenstemming tussen de Overeenkomstsluitende Partijen dient te bestaan.

In dit gedeelte der Memorie van Toelichting wordt achtereenvolgens een uiteenzetting gegeven omtrent de vraagstukken verbonden aan de invoering, respectievelijk de uitvoering van de eenvormige regeling, zomede omtrent de aan deze vraagstukken gegeven oplossingen.

a) *Invoering van de eenvormige regeling*

De voor de unificatie van de metrologische wetgeving gekozen methode brengt mede, dat de eenvormige regeling inzake de metrologie (tezamen met

haar uitvoeringsprotocollen) in de plaats treedt van de in België, Luxemburg en Nederland ter zake geldende nationale wetten en besluiten. Dit beginsel is in de Overeenkomst neergelegd.

Op zichzelf zou het gewenst zijn bij de inwerkingtreding van de eenvormige regeling inzake de metrologie de desbetreffende nationale wetten en besluiten geheel te doen vervallen.

Hierbij doet zich echter de volgende complicatie voor. Teneinde de voorschriften met betrekking tot de meetmiddelen zo goed mogelijk te kunnen aanpassen aan gewijzigde omstandigheden — waarbij in dit verband te denken valt aan de snelle ontwikkeling op technisch, economisch en maatschappelijk gebied — zijn in de eenvormige regeling zelf in het algemeen alleen de basisbepalingen opgenomen en is de nadere uitwerking hiervan aan uitvoeringsprotocollen overgelaten.

Dientengevolge zou de eenvormige regeling inzake de metrologie eerst dan de nationale wetten en besluiten geheel kunnen vervangen als ook alle daarvoor nodige uitvoeringsprotocollen zouden zijn vastgesteld. Dit zou echter tot een langdurig uitstel van de inwerkingtreding leiden.

Van daar dat aan een geleidelijke inwerkingtreding de voorkeur is gegeven en wel in dier voege, dat de eenvormige regeling in werking treedt op hetzelfde tijdstip als het in de Overeenkomst aangegeven tijdstip, echter alleen voor die meetmiddelen, waarvoor op bedoeld tijdstip alle nodige uitvoeringsprotocollen zijn vastgesteld, zodat voor de overige categorieën van meetmiddelen de nationale wetten en besluiten voorlopig van kracht blijven.

Telkenmale wanneer voor een of meer van deze overige categorieën van meetmiddelen uitvoeringsprotocollen zijn vastgesteld, treedt ook hiervoor de eenvormige regeling in werking, met gelijktijdige terzijdestelling van de desbetreffende bepalingen der nationale wetten en besluiten.

Door toepassing van deze procedure zal dan op een gegeven ogenblik de inwerkingtreding voltooid en de vervanging van de in de drie Beneluxlanden geldende nationale wetten en besluiten door de eenvormige regeling totaal zijn.

b) De uitvoering van de eenvormige regeling

Een ander belangrijk onderdeel van de Overeenkomst wordt gevormd door de bepalingen omtrent de institutionele vormgeving van de uitvoering der eenvormige regeling. Bij deze uitvoering dienen twee stadia te worden onderscheiden, te weten de regeling der uitvoering van de eenvormige regeling door middel van uitvoeringsprotocollen en vervolgens de praktische uitvoering of toepassing van de eenvormige regeling en de uitvoeringsprotocollen. Voorts zijn twee Benelux-organen bij deze uitvoering betrokken, namelijk de Overeenkomstsluiddende Partijen, die het beleidsorgaan voor de uitvoering vormen, alsmede de Benelux-Commissie voor de Metrologie, die het karakter heeft van een algemeen adviesorgaan, dat, zoals uit het

onderstaande nader zal blijken, in de gehele uitvoeringsorganisatie een centrale plaats inneemt.

De *regeling van de uitvoering* van de eenvormige regeling zal geschieden door de Overeenkomstsluitende Partijen. Deze zullen in onderlinge overeenstemming de protocollen vaststellen die nodig zijn voor de uitvoering der eenvormige regeling. Deze protocollen zullen rechtstreekse werking hebben in de drie landen. Met de voorbereiding dezer protocollen is de genoemde Benelux-Commissie voor de Metrologie belast. Dit houdt in, dat de Overeenkomstsluitende Partijen slechts tot uitvoering der regeling zullen overgaan, als hun door voornoemde Benelux-Commissie ontwerp-protocollen zijn voorgelegd. Anderzijds echter vormen de Overeenkomstsluitende Partijen de enige bevoegde en bijgevolg de enige verantwoordelijke instantie voor het vaststellen van de uitvoeringsprotocollen. Vanzelfsprekend zal tijdens de voorbereiding van de uitvoeringsprotocollen met het betrokken bedrijfsleven en, voor zover de belangen der consumenten hierbij een rol spelen, ook met consumentenorganisaties overleg worden gepleegd.

De *praktische uitvoering of wel de toepassing* van de eenvormige regeling en van de uitvoeringsprotocollen is om redenen van praktische aard opgedragen aan de nationale administraties.

Het behoeft weinig betoog, dat bij een zodanige gedecentraliseerde uitvoering een voorziening nodig is voor het toezicht op de uitvoerende werkzaamheden der nationale administraties. Immers zonder een dergelijk toezicht kan de gecoördineerde uitvoering van de gemeenschappelijke wetgeving door de nationale administraties of diensten niet worden gewaarborgd.

Dit toezicht nu is opgedragen aan meergenoemde Benelux-Commissie voor de Metrologie, welke bijgevolg behalve haar boven omschreven taak op het gebied der regelgeving ook de meer praktische taak, zoals het vermelde toezicht op de nationale diensten, zal uitoefenen. Dit toezicht zal de praktische uitvoering zowel van de eenvormige regeling als van de daarop gebaseerde uitvoeringsprotocollen omvatten.

De in de Overeenkomst gegeven omschrijving van de opdracht tot het houden van toezicht door de Benelux-Commissie voor de Metrologie is ontleend aan de in het Benelux-Unieverdrag gebezigde terminologie ten aanzien van de toezichthoudende taak van de bij of krachtens laatstgenoemd Verdrag ingestelde commissies. Ook in de Overeenkomst wordt namelijk gesproken van het « nagaan van de uitvoering... ».

Ter waarborging van een juiste en zo goed mogelijke praktische uitvoering van de gemeenschappelijke wetgeving op metrologisch gebied is meer nodig dan de bovengeschetste controle op de uitvoeringswerkzaamheden, die door de nationale administraties worden verricht. Daarvoor is bovendien samenwerking tussen deze administraties vereist.

Deze samenwerking kan verschillende vormen aannemen. Zij kan variëren van het uitwisselen van gegevens en het voeren van overleg over gemeenschappelijke problemen betreffende de uitvoering van de eenvormige regeling

tot het elkaar behulpzaam zijn door het wederzijds ter beschikking stellen van personeel en apparatuur. Langs deze laatste weg zou een zekere mate van werkverdeling tussen de nationale administraties kunnen worden bereikt, gezien het feit, dat de mate van specialisatie op het gebied van het metrologische onderzoek van land tot land verschilt. Tevens zou in het kader van deze werkverdeling door de nationale administraties onder bepaalde voorwaarden ook gebruik gemaakt kunnen worden van de instellingen in de drie landen, die werkzaamheden op het gebied der metrologie verrichten.

Op genoemde en soortgelijke andere vormen van samenwerking heeft betrekking de in de Overeenkomst opgenomen bepalingen, die de Overeenkomstsluitende Partijen verplicht met elkaar overleg te plegen over en elkaar bij te staan bij de uitvoering door de nationale administraties van de eenvormige regeling en haar uitvoeringsprotocollen.

Het is zelfs mogelijk de samenwerking nog verder uit te breiden dan nodig is voor een goede uitvoering der gemeenschappelijke wetgeving. Zo zou zij bij voorbeeld ook kunnen omvatten het uitvoeren van gemeenschappelijke onderzoeken op metrologisch gebied alsmede het gemeenschappelijk aanschaffen van kostbare outillage voor metingen van zeer hoge nauwkeurigheid. Het behoeft weinig uitleg, dat deze en dergelijke vormen van samenwerking ten zeerste dienstig zouden kunnen zijn voor het Benelux belang. Immers aldus zou het door een gezamenlijke krachtsinspanning mogelijk worden de totale beschikbare metrologische apparatuur in het Beneluxgebied op een efficiëntere wijze te gebruiken, respectievelijk het totale prestatievermogen van de Beneluxlanden op metrologisch gebied te verhogen.

Ofschoon alle bovenbedoelde vormen van samenwerking door de nationale administraties ten uitvoer moeten worden gelegd, lijkt de Benelux-Commissie voor de Metrologie het aangewezen orgaan om in deze het initiatief te nemen, over de meest in aanmerking komende vormen van samenwerking te beraadslagen en de eventueel nodige voorzieningen te treffen voor de praktische verwezenlijking ervan. In verband hiermede is het van belang er op te wijzen, dat, ofschoon in de Overeenkomst geen bepaling voorkomt, die uitdrukkelijk taken als de zo juist omschrevene aan de Benelux-Commissie voor de Metrologie toekent, het wel in de bedoeling ligt zodanige taken aan voornoemde Commissie op te dragen. De in de Overeenkomst opgenomen taakomschrijving der Benelux-Commissie, die in het bovenstaande werd besproken, zal daarom ruim moeten worden geïnterpreteerd.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat met de samenwerking tussen de Beneluxlanden op metrologisch gebied, zoals deze boven werd omlijnd, een terrein van werkzaamheid wordt geopend, dat tot dusverre nog niet of nauwelijks werd betreden. Zij zal dus nog tot verdere ontplooiing moeten komen. De eisen van de praktijk enerzijds en de met de samenwerking zelf opgedane ervaringen anderzijds zullen richtinggevend zijn voor de wijze waarop de ontwikkeling in deze zal verlopen.

DEEL II : DE EENVORMIGE REGELING

1. *Metrologische oogmerken van de eenvormige regeling*

Voor het maatschappelijke en in het bijzonder het economische leven alsmede voor de wetenschappelijke en technische vooruitgang zijn de nauwkeurigheid van de meetresultaten en de uniformiteit van de daarbij gebruikte meeteenheden van fundamentele betekenis.

Voor al in het economische verkeer bij de verhandeling van goederen en het verlenen van diensten is de juiste vaststelling van hoeveelheid of kwaliteit van essentieel belang voor de bescherming van de koper en de verkoper van deze goederen, alsook voor de bescherming van de bij de dienstverlening betrokken partijen.

Vervolgens dient er eveneens voor gewaakt te worden, dat de metingen verricht op terreinen als die van volksgezondheid en veiligheid, gezien de grote maatschappelijke belangen die daarmede gemoeid zijn, hun resultaat zo juist mogelijk aangeven.

Tenslotte is de juiste meting van fysische verschijnselen en van eigenschappen van industriële produkten onontbeerlijk voor de vooruitgang van wetenschap en techniek.

Ten dienste van de hierboven aangegeven algemene belangen beoogt deze eenvormige regeling voor het gehele Beneluxgebied :

- a) uniforme meeteenheden vast te stellen alsmede hun gebruik te regelen ;
- b) voorschriften te geven omtrent de meetmiddelen die onder haar werkingssfeer vallen en omtrent het onderzoek van die meetmiddelen ;
- c) ten behoeve van industrie, wetenschap en andere maatschappelijke belangen metrologische onderzoeken mogelijk te maken, te verrichten door de met haar uitvoering belaste organen.

Alvorens op deze drie punten nader in te gaan, dient te worden opgemerkt, dat de eenvormige regeling is opgezet als een raamwet, waarin alleen de basisbepalingen zijn opgenomen, terwijl de uitwerking in uitvoeringsprotocollen wordt geregeld. Op deze wijze kan de technische ontwikkeling beter worden gevolgd en kunnen de voorschriften sneller aan de maatschappelijke en industriële behoeften worden aangepast.

Ad a) Meeteenheden en standaarden

Een meeteenheid kan, voor iedere grootheid, in principe willekeurig worden gekozen. Wanneer men daarbij echter geen uniforme maatstaven aanlegt en geen systematiek betracht, zou dat tot een ingewikkeld en onsamenvattend meeteenhedenstelsel leiden, hetgeen onvermijdelijk verwarring in het maatschappelijke verkeer tot gevolg zou hebben.

Zo kende men in het begin van de vorige eeuw een groot aantal van plaats tot plaats verschillende en bovendien weinig exact gedefinieerde een-

heden van lengte, van massa, van oppervlakte, enz., met als gevolg dat het meetresultaat niet als een betrouwbare informatie kon worden beschouwd. Om de nauwkeurigheid van de metingen te verhogen, werden de meeteenheden geleidelijk ééngemaakt en nauwkeurig gedefinieerd, eerst op het regionale en het nationale vlak en vervolgens op het internationale vlak. Aldus werd op 20 mei 1875 tussen de regeringen van 17 landen een verdrag (gewoonlijk genoemd de Meterconventie) gesloten, waarbij een Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten werd opgericht en wel onder leiding van een Internationaal Comité, hetwelk op zijn beurt geplaatst werd onder het gezag van de Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten. Op dit ogenblik is dit Verdrag ondertekend en geratificeerd door een veertigtal staten, waaronder ook België en Nederland.

De bevoegdheden van deze internationale organen waren in het begin beperkt tot het bevorderen van de invoering van het metrieke stelsel en wel door het vaststellen van definities van de eenheden van lengte en massa, van hun veelvoud en delen en van de daarvan afgeleide eenheden, tot de vaststelling en bewaring van de internationale standaarden van de meter en van het kilogram en tot de periodieke vergelijking van de nationale met de internationale standaarden.

Onder invloed van de technische en wetenschappelijke vooruitgang in de laatste decennia werden deze bevoegdheden uitgebreid tot het vaststellen van de elektrische, fotometrische en thermometrische eenheden en standaarden, tot het definiëren van de seconde en sinds 1960 ook tot het vaststellen van de eenheden van ioniserende straling.

Genoemde eenheden, tezamen met de eenheden van het metrieke stelsel, kunnen tot grondslag dienen voor het definiëren van een groot aantal afgeleide eenheden met hun veelvoud en delen, waarmede het mogelijk is het gehele maatschappelijke verkeer te bestrijken. Aldus zijn in de loop van de tijd verschillende min of meer systematische eenhedenstelsels ontstaan, waarvan de voornaamste zijn het Centimeter-Gram-Secondestelsel, het stelsel Kilogramkracht-Meter-Seconde, het stelsel Meter-Ton-Seconde en het stelsel Meter-Kilogram-Seconde-Ampère. De harmonisatie van de metingen op het nationale en internationale vlak vergt echter een universele en eensluidende taal, die alleen te verwezenlijken is door het algemeen gebruik van een enkel samenhangend eenhedenstelsel.

Om deze reden hebben de volgende Algemene Conferenties voor Maten en Gewichten zich niet alleen bezig gehouden met het definiëren van bovengenoemde nieuwe eenheden en het vaststellen van hun standaarden maar ook met het uitwerken van een universeel eenhedenstelsel, dat onder de naam « Internationaal Stelsel van Eenheden » (SI) werd goedgekeurd door de Elfde Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten van 1960. Dit stelsel is gebaseerd op de volgende grondeenheden :

- de meter voor de lengte ;
- het kilogram voor de massa ;

- de seconde voor de tijd ;
- de ampère voor de elektrische stroom ;
- de kelvin voor de thermodynamische temperatuur en
- de candela voor de lichtsterkte.

Krachtens de Meterconventie verkrijgen de resoluties van de Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten slechts geldigheid in de verschillende lidstaten door opneming ervan in de nationale wetgeving van de betrokken landen.

Het eerste doel van de eenvormige regeling inzake de metrologie nu is de wettelijke invoering van dit internationale eenhedenstelsel in de Benelux-landen. Daarbij dient evenwel te worden opgemerkt, dat behalve de eenheden van het internationale stelsel een aantal andere eenheden, waarvan het gebruik algemeen verbreid is, wettelijk zal dienen te worden erkend. Eenheden van tijd als minuut en uur bij voorbeeld, die niet in het stelsel passen, kunnen onmogelijk van erkenning worden uitgesloten. De eenvormige regeling voorziet dan ook in de erkenning van bedoelde eenheden. Van een aantal andere niet-stelselmatige eenheden — zoals de paardekracht — is te verwachten, dat zij na kortere of langere tijd zullen verdwijnen. Daarom is het gewenst de erkenning van dergelijke eenheden aan een tijdsduur te binden, waartoe de eenvormige regeling de mogelijkheid opent.

Tenslotte is het uitsluitend gebruik van de erkende eenheden niet alleen noodzakelijk in het economische en maatschappelijke verkeer. Integendeel, het algemeen belang is er ook ten zeerste mee gediend, dat in andere maatschappelijke sectoren, zoals de wetenschap, het verkeerswezen en het onderwijs, de erkende eenheden worden gebruikt. Teneinde ook in genoemde maatschappelijke sectoren de erkende eenheden zoveel mogelijk te doen bezigen is — zulks als aanvulling op de desbetreffende voorschriften van de eenvormige regeling — in de Overeenkomst de bepaling opgenomen, dat de Overeenkomstsluitende Partijen in de wetgeving en andere van haar uitgaande geschriften zoveel mogelijk de erkende eenheden zullen gebruiken en voorts, meer in het algemeen, het gebruik ervan zoveel mogelijk zullen bevorderen.

Ad b) De meetmiddelen en het onderzoek daarvan

Teneinde met de vereiste nauwkeurigheid door metingen de hoeveelheid of de kwaliteit van goederen of de hoegrootte van diensten te bepalen, kan niet worden volstaan met het gebruik van eenvormige en goed gedefinieerde eenheden, maar is het tevens nodig over meetmiddelen te beschikken die voldoende nauwkeurigheid en bedrijfszekerheid bezitten voor het uitvoeren van deze metingen.

Ten opzichte van de verplichtingen, die de gebruikers en verkopers van meetmiddelen worden opgelegd, is in de eenvormige regeling een onderscheid gemaakt naar gelang van de aard van het gebruik dezer meetmiddelen.

Een eerste belangrijk gebied, waar meetmiddelen worden gebruikt, wordt gevormd door het economische verkeer, d.w.z. bij in de uitoefening van een beroep of bedrijf uitgevoerde metingen met het oog op het bepalen van de omvang der uit een bestaande of toekomstige rechtsverhouding voortvloeiende betalingsverplichting of met het oog op het nakomen van een uit een zodanige rechtsverhouding voortvloeiende andere verplichting, uitgedrukt in een aantal meeteenheden of goederen. Op dit gebied vallen nog twee categorieën metingen te onderscheiden :

- 1) metingen die ten doel hebben de bepaling van lengte, van oppervlakte, van inhoud of volume, van massa of van energie of de bepaling van aantallen door middel van weging ;
- 2) metingen ter bepaling van andere grootheden.

Voor wat betreft de sub 1) genoemde categorie metingen verbiedt de eenvormige regeling het gebruik van andere meetmiddelen dan geijkte. De economische waarde van de goederen en diensten, die dientengevolge door geijkte meetmiddelen moeten worden gemeten, is zeer omvangrijk. Het betreft immers alle goederen die per gewicht of per volume verkocht worden, zowel in de kleinhandel als in de groothandel, alle vaste en vloeibare grondstoffen, alle produkten die per meter worden verkocht, alsook de zeer grote hoeveelheden gas en elektrische energie, die in de consumptie-, productie- en overheidshuishoudingen worden gebruikt.

Voor de sub 2) genoemde categorie van metingen in het economische verkeer maakt de eenvormige regeling het mogelijk het gebruik van niet geijkte meetmiddelen eveneens te verbieden. Voorbeelden hiervan zijn metingen van het natuurgewicht van graan, het vetgehalte van melk, het alcoholgehalte van dranken, enz.

Voorts kunnen ook metingen buiten het economische verkeer onder de werking der eenvormige regeling worden gebracht, zoals de metingen die ten doel hebben de gezondheid of de veiligheid van de burgers te waarborgen. In dit verband wordt gedacht aan meetmiddelen als koortsthermometers, injectiesputten, manometers, bloeddrukmeters, instrumenten voor de controle van het verkeer, enz.

De eenvormige regeling voorziet tenslotte ook in de mogelijkheid bij uitvoeringsprotocol regelen te stellen ten aanzien van fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, alsmede ten aanzien van de in drankgelegenheden gebezigde karaffen en drinkglazen, ofschoon bedoelde maatrecipiënten niet worden beschouwd als meetmiddelen in de zin van de eenvormige regeling. In de meeste andere landen zijn ten deze eveneens voorschriften gegeven of bestaat althans de mogelijkheid daartoe.

Ad c) Onderzoekingen in het belang van industrie en wetenschap

Voor de toepassing van de eenvormige regeling zullen de daarmede belaste organen de beschikking moeten hebben over het nodige gespecialiseerde personeel en een passende technische uitrusting.

Het lijkt voor de ontwikkeling van industrie, wetenschap en techniek van grote betekenis, dat dit personeel alsmede de aanwezige apparatuur niet alleen beschikbaar wordt gesteld als het er om gaat uitvoering te geven aan door de eenvormige regeling aan fabrikanten, gebruikers en verkopers opgelegde verplichtingen, maar dat dit eveneens kan geschieden — uiteraard binnen de grenzen der mogelijkheden — op verzoek van de industrie alsook van instellingen van wetenschappelijk onderzoek.

Het belang van een dergelijke facultatieve dienstverlening spreekt duidelijk als men bedenkt, dat langs deze weg ten behoeve van de produktie of de controle op industriële produkten, alsmede ten behoeve van het wetenschappelijke onderzoek, metrologische onderzoeken mogelijk kunnen worden gemaakt die anders niet tot uitvoering zouden kunnen komen. De beschikbaarstelling door de metrologische diensten van personeel en uitrusting aan de industrie en andere belanghebbenden, zal in voorkomende gevallen een aanzienlijke kostenbesparing opleveren, terwijl hiermede eveneens een maximale benutting van het aanwezige metrologische potentieel kan zijn gediend.

Om genoemde redenen is in de eenvormige Beneluxregeling voorzien, dat de met haar uitvoering belaste organen, op verzoek en tegen betaling van de daaraan verbonden kosten, diensten op metrologisch gebied kunnen verlenen. Vanzelfsprekend is het niet de bedoeling, dat de publieke diensten door deze facultatieve dienstverlening in concurrentie treden met de particuliere instellingen die de betrokken metrologische onderzoeken eveneens op bevredigende wijze kunnen uitvoeren.

2. *Systeem, indeling en inhoud van de eenvormige regeling*

Het systeem van de eenvormige regeling is als volgt.

Het eerste hoofdstuk van het ontwerp voor de eenvormige regeling heeft een inleidend karakter. De hoofdstukken II t/m V bevatten, in dezelfde volgorde als de in het bovenstaande behandelde doelstellingen, de belangrijkste voorschriften der gehele regeling. Achtereenvolgens hebben zij betrekking op de in het Beneluxgebied erkende en te gebruiken eenheden (Hoofdstuk II), de voorschriften omtrent de meetmiddelen (Hoofdstuk III) alsmede de vormen van onderzoek (Hoofdstuk IV) en de verrichtingen op verzoek (Hoofdstuk V). Hoofdstuk VI opent de mogelijkheid tot het geven van voorschriften ten aanzien van maatrecipiënten, die, in de zin van de eenvormige regeling, geen meetmiddelen zijn. De overige hoofdstukken, namelijk VII, VIII en IX, behandelen aangelegenheden van algemeen en aanvullend karakter.

Hieronder volgt een summiere beschrijving van de inhoud der negen hoofdstukken. Voor een meer gedetailleerde toelichting moge naar de bij de artikelen gemaakte opmerkingen worden verwezen.

Hoofdstuk I: *Inleidende bepalingen*

Dit hoofdstuk bevat de definities van enige grondbegrippen — die van meetmiddelen, geijkt meetmiddel en metingen in het economische verkeer — die in de eenvormige regeling worden gebruikt.

Hoofdstuk II : De erkende meeteenheden en de standaarden daarvan

In dit hoofdstuk worden vooreerst de in het Beneluxgebied erkende eenheden vastgesteld en gedefinieerd, waarvan — zoals reeds opgemerkt — de basis wordt gevormd door het Internationaal Stelsel van Eenheden, dat is goedgekeurd door de Elfde en gewijzigd door de Dertiende Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten.

In aansluiting daarop vindt men in dit hoofdstuk de bepalingen omtrent het verplichte gebruik van de erkende eenheden.

Hoofdstuk III : De meetmiddelen

Dit hoofdstuk bevat de regelen met betrekking tot het gebruik van een gekikt meetmiddel en daarmee samenhangende onderwerpen. Hierin wordt de werkingssfeer der regeling — die hierboven in Deel II, onder 1, ad b, reeds globaal werd omschreven — nader omlijnd. De gegeven regelen zijn zodanig opgesteld, dat het in beginsel mogelijk zal zijn voor elk meetmiddel, zodra dit wenselijk wordt geacht — onverschillig het doel waarvoor het wordt gebruikt — ijkking voor te schrijven.

Hoofdstuk IV : Het onderzoek van de meetmiddelen

In dit hoofdstuk worden in afzonderlijke paragrafen de verschillende vormen van onderzoek gedefinieerd en geregeld, te weten het onderzoek tot modelgoedkeuring, de eerste ijk, de herijk en de technische controle. Een slotparagraaf bevat algemene bepalingen, die betrekking hebben op alle onderscheiden vormen van onderzoek.

Opmerking verdient, dat deze verschillende vormen van onderzoek, die bij het toezicht op de meetmiddelen worden gebruikt, niet altijd bij alle meetmiddelen behoeven te worden toegepast. Zo kan bij voorbeeld de modelgoedkeuring niet van toepassing worden verklaard voor meetmiddelen, waarvan de vorm en de samenstelling door uitvoeringsprotocollen voldoende gedetailleerd omschreven zijn. In weer andere gevallen kan vrijstelling worden verleend van de eerste ijk (en daarmee van de herijk), namelijk in hoofdzak daar, waar het meetmiddelen betreft, die in grote aantallen in seriefabricage worden vervaardigd en waar voldoende waarborgen aanwezig zijn, dat ook zonder de uitvoering van de eerste ijk een maatschappelijk aanvaardbare situatie ontstaat.

Evenwel is in alle gevallen de vierde vorm van toezicht toepasselijk namelijk de technische controle, die erin bestaat na te gaan of het meetmiddel nog steeds voldoet aan de daarvoor vastgestelde technische voorschriften.

Hoofdstuk V : Verrichtingen op verzoek

Dit hoofdstuk bevat bepalingen omtrent de voorwaarden, waarop door de met de uitvoering belaste organen op verzoek diensten kunnen worden verleend.

Hoofdstuk VI: Fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, karaffen en drinkglazen

De bepalingen van dit hoofdstuk openen de mogelijkheid tot het stellen van regelen met betrekking tot de inhoud van fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, alsmede tot het verbieden, in bepaalde gevallen, van andere karaffen en drinkglazen dan die welke zijn voorzien van een maatstreep en een inhoudsaanduiding.

Hoofdstuk VII: Vrijstellingen en ontheffingen

In dit hoofdstuk worden regelen gegeven omtrent vrijstellingen en ontheffingen. Zowel aan de vrijstellingen als aan de ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden en beperkingen worden gesteld.

Hoofdstuk VIII: Onderzoekklonen en vergoedingen

In dit hoofdstuk is bepaald, dat voor de in de hoofdstukken IV en V genoemde werkzaamheden nader vast te stellen bedragen verschuldigd zullen zijn.

Hoofdstuk IX: Overgangsbepalingen

Omtrent de overgangsbepalingen, waarin het ontwerp voorziet, kan worden opgemerkt, dat de voorwaarden voor de niet-toepasselijkheid van sommige artikelen der eenvormige regeling gedurende een bepaalde tijd voor elk der Beneluxlanden verschillend kunnen zijn.

DEEL III: SLOTBEPALINGEN

Voor wat de toelichting op dit deel betreft, moge worden verwezen naar de toelichting op de artikelen.

C. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**DEEL I: ALGEMENE BEPALINGEN***Artikelen 1-5*

Voor de toelichting op de artikelen 1-5 moge worden verwezen naar het deel Algemeen dezer toelichting, onder B, de Overeenkomst, Deel I. Algemene Bepalingen, waarin een uitvoerige uiteenzetting omtrent deze artikelen is gegeven.

Hierbij zij ten aanzien van artikel 4, eerste lid, nog het volgende opgemerkt.

Het in artikel 4, eerste lid, genoemde artikel 32 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie houdt in, dat het Comité van

Ministers de wijze bepaalt, waarop de Benelux-Commissie voor de Metrologie wordt samengesteld. Iedere Regering zal dan in overeenstemming met de door het Comité van Ministers getroffen regeling haar afgevaardigden in deze Commissie benoemen. De Benelux-Commissie voor de Metrologie zal vervolgens haar reglement van orde moeten vaststellen en ter goedkeuring voorleggen aan de Raad van de Economische Unie.

De ter plaatse eveneens genoemde artikelen 36 en 37 van het Benelux-Unieverdrag hebben betrekking op de verzorging van het secretariaat van onder meer de bij of krachtens dit Verdrag ingestelde commissies en bijzondere commissies, respectievelijk de ontwerp-begroting van de instellingen der Benelux Economische Unie.

Met de verwijzing in artikel 4, eerste lid, naar de bovenbesproken artikelen 32, 36 en 37 van het Benelux-Unieverdrag wil gezegd zijn, dat de Benelux-Commissie voor de Metrologie, wier instelling in de Overeenkomst voorzien, in administratief opzicht op dezelfde wijze zal functioneren als de bij of krachtens het Benelux-Unieverdrag ingestelde commissies en bijzondere commissies.

Met betrekking tot artikel 4, tweede lid, kan nog het volgende worden aangetekend.

Bij het voorleggen van adviezen of van andere onderwerpen, zoals bij voorbeeld ontwerpen van uitvoeringsprotocollen, door de Benelux-Commissie voor de Metrologie aan de Overeenkomstsluitende Partijen, zal dezelfde procedure worden gevolgd als vastgesteld is in artikel 30 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie. Dit houdt derhalve in, dat bovengenoemde Commissie haar adviezen en voorstellen door tussenkomst van de Raad van de Economische Unie aan het Comité van Ministers zal doen toekomen.

Voorts kan worden opgemerkt, dat de in dit lid gegeven taakomschrijving van de Commissie niet limitatief is gesteld. Hierdoor is het mogelijk, dat ook andere opdrachten dan de hier genoemde door het Comité van Ministers aan de Benelux-Commissie voor de Metrologie kunnen worden gegeven.

Volledigheidshalve wordt er nog de aandacht op gevestigd, dat het nagaan van de toepassing van de uitvoeringsprotocollen door de Benelux-Commissie voor de Metrologie mede ten doel heeft te voorkomen, dat de interpretatie van de uitvoeringsprotocollen bij de toepassing door de nationale administraties divergeert.

Artikel 6

In Deel II, Eenvormige regeling, artikel 13 van de Overeenkomst zijn regelen vastgesteld met betrekking tot het gebruik van de erkende meet-eenheden. Deze regelen dekken echter niet het gebruik van de erkende meet-eenheden in het gehele maatschappelijke verkeer. Buiten deze regelen van onder meer het gebruik van de erkende meeteenheden in het ambtelijk verkeer, in het verkeer tussen de overheid en burgers en in de wetgeving. Gezien

de gecompliceerdheid van de onderhavige materie op de laatstgenoemde gebieden, laat deze zich minder goed regelen door een dwingende bepaling in de eenvormige regeling.

Aangezien het gebruik van de erkende meeteenheden ook op deze gebieden zeer gewenst is, zullen de Overeenkomstsluitende Partijen ernaar streven zelf deze meeteenheden te gebruiken en tevens het gebruik ervan te bevorderen.

Artikel 7

Door de in dit artikel bedoelde beslissingen van de Overeenkomstsluitende Partijen over en weer te erkennen wordt de vrije circulatie van meetmiddelen in het gebied van deze Partijen ten eerste bevorderd. Hieruit vloeit onder meer voort dat een van een geldig ijkmerk voorzien meetmiddel in bovenbedoeld gebied vrij kan circuleren en kan worden gebruikt zonder dat het bij overgang van het ene land naar het andere een nieuw onderzoek behoeft te ondergaan.

Daartegenover staat, dat door deze bepaling wordt belet, dat een meetmiddel, dat in één der landen afgekeurd is en van een afkeuringsmerk is voorzien, desondanks in één der andere landen voor gebruik zou worden toegelaten.

Artikel 8

In België en Luxemburg bestaat reeds een beroep op de Raad van State; voor zover het Nederland betreft, zal een voorziening, zoals in soortgelijke gevallen gebruikelijk, getroffen moeten worden.

Er zij nog op gewezen, dat het elk der Beneluxlanden afzonderlijk vrij staat verder te gaan in de voorziening van beroepsmogelijkheden dan waartoe zij ingevolge dit artikel verplicht zijn.

Artikel 9

Eerste lid

Omtrent bepaalde, hieronder nader genoemde onderwerpen verbinden de Overeenkomstsluitende Partijen zich in onderlinge overeenstemming nationale regelen vast te stellen.

In de eerste plaats zal iedere Overeenkomstsluitende Partij in overeenstemming met de andere Partijen de verschuldigde geldbedragen vaststellen, zowel voor de verschillende soorten van onderzoek, die een meetmiddel kan ondergaan, als voor diensten op metrologisch gebied, die op verzoek van belanghebbenden kunnen worden verricht (artikel 9, eerste lid, onder a). Voor een nadere uiteenzetting omtrent de aard van de verschillende onderzoeken en van de te verlenen metrologische diensten zij verwezen naar de toelichting op de Hoofdstukken IV, V en VI van Deel II van de Overeenkomst. Deze bepaling is in de Overeenkomst opgenomen, omdat de voor de verschillende soorten verrichtingen verschuldigde geldbedragen in de landen der Overeenkomstsluitende Partijen niet te zeer uiteen mogen lopen. De reden

hiervan is, dat deze vergoedingen de hoogte van de prijs van de onderzochte voorwerpen kunnen beïnvloeden. Bij grote verschillen in de vergoedingen zou in de lidstaten immers een zodanig prijsverschil kunnen ontstaan, dat dit de mededinging duidelijk zou beïnvloeden en derhalve belemmerend zou werken op het vrije goederenverkeer tussen de lidstaten. Hierdoor zou het doel van de Overeenkomst, de bestaande belemmeringen op het gebied der metrologie op te heffen, worden gefrustreerd. Vandaar, dat deze vergoedingen in onderlinge overeenstemming moeten worden vastgesteld.

Voorts zal iedere Overeenkomstsluitende Partij in overeenstemming met de andere Partijen regelen vaststellen met betrekking tot het toezicht op de naleving van het in Deel II, Eenvormige regeling, van deze Overeenkomst en in de uitvoeringsprotocollen bepaalde, en inzake de opsporing en vaststelling van gedragingen in strijd met de daarin gestelde verboden, alsmede omtrent de straffen op gedragingen in strijd met deze verboden (artikel 9, eerste lid, onder b en c). Deze bepalingen zijn in de Overeenkomst opgenomen om te voorkomen, dat de nationale wetgevingen betreffende bovengenoemde onderwerpen in de lidstaten materieel te zeer zouden divergeren. Het zou minder gewenst en in strijd met de Beneluxgedachte zijn, indien in het ene land voor eenzelfde vergrijp veel zwaarder gestraft zou worden dan in de andere landen. Hierbij wordt opgemerkt, dat de betrokken nationale voorschriften in de drie landen slechts een zeer gering onderdeel vormen van de gehele nationale strafwetgeving en zodanig hiermede verbonden zijn, dat een afzonderlijke uniformering van bovenbedoelde voorschriften niet goed mogelijk is.

Tweede lid.

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

DEEL II: DE EENVORMIGE REGELING

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 10

Ad a

Ter voorkoming van een telkens weerkerende opsomming van diverse benamingen zijn, in navolging van het internationale gebruik, in de eenvormige regeling de voorwerpen, door middel waarvan metingen kunnen worden verricht, aangeduid met één term, te weten «meetmiddelen» in het Nederlands en «instruments de mesure» in het Frans. Ingevolge het onder a bepaalde dient een voorwerp, om als meetmiddel aangemerkt te kunnen worden, ingericht of mede ingericht te zijn met het doel daarmede metingen te verrichten. Voor zover het de eersbedoelde categorie betreft,

kan worden gedacht aan maten, gewichten, weegwerktuigen, vloeistofmeters, elektriciteitsmeters en warmtehoeveelheidsmeters; voorwerpen als injectie-spuiten behoren tot de categorie van voorwerpen die mede zijn ingericht om daarmede metingen te verrichten.

Bij de omschrijving in het Nederlands van meetmiddelen is aansluiting gezocht bij het spraakgebruik, waarin de term instrument of werktuig wordt gebezigd al naar gelang het betrokken voorwerp van meer dan wel minder fijne aard is. Voorwerpen als bij voorbeeld precisiebalansen en thermometers plegen als instrumenten, weegbruggen en benzinepompen daarentegen als werktuigen te worden aangeduid.

In het Frans daarentegen kent men dit onderscheid in het spraakgebruik niet meer. Daar worden de beide begrippen opgevangen door de uitdrukking « instruments de mesure » die thans de algemeen geldende is.

De maatschappelijke ontwikkeling heeft ertoe geleid, dat ook voorwerpen, die in het spraakgebruik niet als « instrument », « werktuig » of « instrument de mesure » worden aangeduid, de functie van « meetmiddel » of « instrument de mesure » kunnen vervullen (bij voorbeeld als meetreservoirs uitgeruste olietanks). Met het oog hierop zijn in de omschrijving van meetmiddelen « andere voorwerpen » opgenomen.

Onder meetmiddel valt volgens de onder a gegeven omschrijving, behalve vorgenoemde op zich zelf staande voorwerpen, ook een samenstel van voorwerpen, ingericht of mede ingericht om daarmede metingen te verrichten. Hierbij kan gedacht worden aan de zogenaamde korenschaal, welke dient ter bepaling van het natuurgewicht van graan; de korenschaal bestaat uit een weegwerktuig en een inhoudsmaat — elk op zich een meetmiddel — alsmede uit een vultrechter. Betreft het hier een samenstel van voorwerpen, dat uitsluitend ingericht is om daarmede metingen te verrichten, ook zijn gevallen denkbaar van een samenstel van voorwerpen, dat mede is ingericht om daarmede metingen te verrichten. Als voorbeeld hiervan kan worden genoemd een meetreservoir, bestaande uit een tank, een tabel en een losse peilstok, dat, behalve voor het opslaan daarin van een vloeistof, is ingericht voor het meten van de zich daarin bevindende vloeistof.

Hoewel fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, karaffen en drinkglazen zodanig kunnen zijn ingericht dat zij een meetmiddel vormen, hebben deze voorwerpen een dermate bijzonder karakter, dat een afzonderlijke regeling voor deze categorie gewenst is. Door de onder a voorziene uitzondering worden zij niet als meetmiddel aangemerkt. In hoofdstuk VI is ten aanzien van deze voorwerpen een aantal bepalingen gegeven.

A d b

De meetmiddelen, door middel waarvan de in artikel 14 bedoelde metingen uitsluitend mogen worden verricht, zijn aangeduid met één term: geijkte meetmiddelen. Het betreft hier meetmiddelen, waarvoor technische voorschriften zijn gegeven en ten aanzien waarvan bij een bepaalde vorm van onderzoek

door een daartoe bevoegd orgaan is gebleken of op andere wijze voldoende gewaarborgd wordt, dat zij aan die voorschriften voldoen.

Geijkte meetmiddelen zijn in de eerste plaats die meetmiddelen, die in de eerste ijk of de herijk aan de voor die meetmiddelen gegeven technische voorschriften voldoen en ten blijk daarvan door het daartoe in België, Nederland of Luxemburg bevoegde orgaan van een of meer ijkmerken zijn voorzien. Het aantal ijkmerken, waarmede meetmiddelen moeten worden voorzien, wordt bij uitvoeringsprotocol voor iedere categorie meetmiddelen vastgesteld (artikel 27, eerste lid). De geldigheidsduur van de ijkmerken kan beperkt zijn (artikel 33, onder c). Het betrokken meetmiddel is slechts geijkt meetmiddel zolang de ijkmerken, waarvan het is voorzien, gelden.

Meetmiddelen kunnen van een dergelijke aard of samenstelling zijn, dat het technisch onmogelijk is daarop bij de eerste ijk of de herijk ijkmerken aan te bregen. Dit kan zich bij voorbeeld voordoen bij zeer kleine meetmiddelen zoals milligramgewichten. Ten aanzien van dergelijke meetmiddelen, die bij uitvoeringsprotocol worden aangewezen, wordt door het daartoe bevoegde orgaan een verklaring afgegeven, die de ijkmerken vervangt (artikel 27, derde lid, onder b, en artikel 28, tweede lid). Een zodanige verklaring kan, evenals de ijkmerken, een beperkte geldigheidsduur hebben (artikel 33, onder d).

Ingevolge het tweede zinsgedeelte van het onder b. 1, bepaalde zijn ook de meetmiddelen, ten aanzien waarvan een, de ijkmerken vervangende verklaring geldt, geijkte meetmiddelen.

Tenslotte kunnen ingevolge artikel 21, tweede lid, meetmiddelen vrijgesteld worden van de eerste ijk en de herijk; ten aanzien van deze meetmiddelen blijft dan het onderzoek tot modelgoedkeuring bestaan.

De hier bedoelde meetmiddelen, waarvan het model is goedgekeurd en die overeenkomstig de bepalingen van het onderzoek tot modelgoedkeuring (artikelen 22-26) zijn voorzien van het met betrekking tot het goedgekeurde model vastgestelde kenmerk, zijn ingevolge het onder b. 2, gestelde, geijkte meetmiddelen.

De regeling voorziet voor elk «geijkt» meetmiddel in een vierde vorm van onderzoek, te weten de technische controle, welk onderzoek als regel ambtshalve wordt uitgeoefend. Hierbij wordt nagegaan of het betrokken meetmiddel nog voldoet aan de bij of krachtens de eenvormige regeling daarvoor gegeven technische voorschriften (artikel 21, eerste lid, onder d, en artikel 30). Blijkt het meetmiddel bij de technische controle niet aan de voorschriften te voldoen, dan kan daarop een afkeuringsmerk worden geplaatst (artikel 32, tweede lid). Een afkeuringsmerk kan ook worden aangebracht bij de herijk, indien zich vorengenomde omstandigheden voordoen. Wanneer op een geijkt meetmiddel een afkeuringsmerk wordt geplaatst, verliest het zijn staat van geijkt meetmiddel. Met het afkeuringsmerk worden de op het desbetreffende meetmiddel aanwezige geldige ijkmerken, onderscheidenlijk de, de ijkmerken vervangende verklaring of, ingeval van vrijstelling van eerste ijk en van herijk,

het kenmerk van modelgoedkeuring ongeldig gemaakt. De laatste zinsnede van het onder b gestelde heeft hierop betrekking.

Ad c

In deze bepaling is een der categorieën metingen omschreven, die onder de werkingssfeer van de eenvormige regeling (hoofdstuk III) vallen, te weten de metingen in het economische verkeer.

De in de omschrijving van metingen in het economische verkeer opgenomen term «uitgevoerd in de uitoefening van een beroep of bedrijf» brengt met zich, dat de bepalingen ten aanzien van deze metingen niet gelden voor particulieren.

In het economische verkeer worden de metingen verricht in verband met verplichtingen welke voortvloeien uit een rechtsverhouding.

Tot deze metingen behoren allereerst die, verricht met het oog op de vaststelling van het totale bedrag, dat een partij op grond van een bestaande of toekomstige rechtverhouding verplicht is te betalen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de koop of verkoop van een partij goederen tegen een prijs van x per kilogram. Om de totale door de koper voor die partij goederen te betalen prijs te kunnen vaststellen, moet het gewicht van die partij hetzij na het sluiten van de koopvereenkomst, hetzij van tevoren door meting worden vastgesteld. Eenzelfde situatie doet zich voor bij het vervoer per taxi, dat per afgelegde kilometer wordt betaald; ter vaststelling van het bedrag, dat de passagier voor het overeengekomen vervoer dient te betalen, moet de afgelegde afstand worden gemeten.

Voorts worden in het economische verkeer metingen verricht met het oog op de nakoming van een uit een bestaande of toekomstige rechtverhouding voortvloeiende verplichting welke geen betalingsverplichting is. Als voorbeeld kan worden genoemd de verplichting tot levering van 100 kg suiker; zo de leverancier niet over een partij suiker beschikt, waarvan het gewicht van 100 kg reeds tevoren door meting is bepaald, dan zal hij 100 kg suiker moeten afwegen om zijn leveringsverplichting te kunnen nakomen.

Naast gevallen als deze, waarin een uit een rechtsverhouding voortvloeiende verplichting, welke geen betalingsverplichting is, in aantallen meet-eenheden is uitgedrukt, zijn er gevallen, waarin die verplichting is uitgedrukt in een aantal goederen. De technische ontwikkeling heeft ertoe geleid, dat aantallen goederen (bij voorbeeld schroeven) door middel van weging kunnen worden vastgesteld. Met het oog hierop zijn in de omschrijving van metingen in het economische verkeer de metingen met het oog op het nakomen van een andere verplichting, uitgedrukt in een aantal goederen, opgenomen.

HOOFDSTUK II

De erkende meeteenheden en de standaarden daarvan

Artikel 11

Eerste lid

Dit lid wijst de erkende eenheden aan en verdeelt ze in twee groepen naar gelang ze al dan niet tot het Internationaal Stelsel van Eenheden (SI) behoren.

Punt a geeft de opsomming van de vier groepen eenheden van het SI, te weten de grondeenheden, de aanvullende eenheden, de afgeleide eenheden en decimale veelvouden en delen van de eenheden der drie voorgaande groepen.

Terwijl de twee eerste groepen, te weten de grondeenheden en de aanvullende eenheden, vastgesteld worden in het tweede lid, worden de afgeleide eenheden bij uitvoeringsprotocol vastgesteld.

Onder *afgeleide eenheden* zijn te verstaan de eenheden, die gedefinieerd worden als produkten van machten, met een numerieke evenredigheidsfactor gelijk aan 1, van de grondeenheden of de aanvullende eenheden; hierdoor ontstaat voor de betrokken grootheid slechts een eenheid, die de afgeleide eenheid, behorende tot het SI, is. Bij voorbeeld de SI-eenheid van oppervlakte is $1 \text{ m} \times 1 \text{ m} = 1 \text{ m}^2$, de SI eenheid van snelheid is de meter per seconde (m/s) enz.

Eveneens bij uitvoeringsprotocol worden tenslotte de regelen vastgesteld die zullen gelden voor de vorming van decimale veelvouden en delen der drie voorgaande groepen eenheden. Het is de bedoeling dat dit uitvoeringsprotocol de regels zal volgen, die door de Elfde en de Twaalfde Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten werden vastgesteld voor het vormen van veelvouden en delen door het gebruik van de bekende voorvoegsels deca, hecto, kilo, enz.

Punt b voorziet in enkenning van eenheden, die geen deel uitmaken van het internationale stelsel doch bij uitvoeringsprotocol krachtens het vierde lid vastgesteld worden.

Tweede en derde lid

Het tweede lid geeft de opsomming van de grondeenheden en de aanvullende eenheden en van de grootheden, waarop zij betrekking hebben, terwijl het derde lid de omschrijvingen geeft van de zes grondeenheden, alsmede van de twee aanvullende eenheden, zoals deze werden vastgesteld door de opeenvolgende Conferenties voor Maten en Gewichten.

Ten aanzien van deze eenheden zij het volgende opgemerkt :

De meter

De meter, die door de Franse Republiek aan het einde van de 18e eeuw als eenheid van lengte werd ingevoerd, werd achtereenvolgens als volgt gedefinieerd :

1. In 1799, met een onzekerheid van 30 μm , door de « *Mètre des Archives* », zijnde een aan de Franse Republiek toebehorende platina staaf met rechthoekige doorsnede, waarvan de afstand der eindvlakken geacht werd gelijk te zijn aan het 40 000 000ste deel van de aardmeridiaan.
2. In 1899, met een onzekerheid van 0,2 μm , door de afstand tussen twee streepjes op een platina-iridium staaf, welke door de Eerste Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten van 1889 tot internationale standaard was verklaard en die in het Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten te Sevres bij Parijs wordt bewaard.
3. In 1960, met een onzekerheid van 0,02 μm , door de golflengte, in het luchtleidige, van het oranje-geel licht, dat in bepaalde omstandigheden door atomen krypton 86 wordt uitgezonden.

Reeds in 1892 werd op het Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten de meter vergeleken met de golflengte van het rode licht van het cadmium-spectrum ; sedertdien werd deze golflengte als primaire standaard gebruikt voor de meting van lengten tot ongeveer 100 mm met een onzekerheid van 0,02 μm . Alhoewel wel een dergelijke lichtstandaard nauwkeuriger en gemakkelijker reproduceerbaar is dan de platina-iridium staaf, heeft het Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten zich tot in 1960 verzet tegen de vervanging van de platina-iridium staaf door een golflengte, omdat proeven bewezen hebben dat de golflengten van de toen beschikbare lichtbronnen kleine, niet verklaarbare wijzigingen vertoonden.

In de laatste decennien heeft men echter kunnen vaststellen, dat de golflengte van het uitgezonden licht een eigenschap is van de samenstelling van de atoomkern van de geëzigde lichtbron ; wanneer de atomen aan zekere voorwaarden voldoen en inzonderheid wanneer zij isotopisch zuiver zijn, dit is wanneer zij samengesteld zijn uit identieke atoomkernen, dan is de golflengte van het uitgezonden licht volkomen stabiel. Sedert men dergelijke atomen, door de vooruitgang van de wetenschap, heeft kunnen isoleren, bestond er geen wetenschappelijk bezwaar meer tegen de vervanging van de klassieke lengte-standaard door de lichtgolflengte. Op grond van deze vooruitgang heeft de Elfde Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten met eenparigheid van stemmen van de 32 vertegenwoordigde Regeringen op 14 oktober 1960 de nieuwe definitie van de meter aangenomen.

Het kilogram

Evenals voor de lengte heeft de Franse Republiek in 1798 een nieuwe eenheid ingevoerd voor de massa ; deze eenheid was oorspronkelijk het gram, zijnde de massa van een kubieke centimeter zuiver water bij zijn maximale dichtheid ; er werd ook besloten een standaard van de eenheid van massa te vervaardigen in de vorm van een platina cilinder met een massa die duizend-

maal groter was ; deze cilinder werd in 1799 in het Franse Staatsarchief als « Kilogramme des Archives » gedeponeerd.

In 1899, na vastgesteld te hebben, dat er een klein verschil bestond tussen de massa van het « Kilogramme des Archives » en zijn theoretische definitie, heeft de Eerste Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten deze theoretische definitie verlaten en een reeks nieuwe cilinders uit platina-iridium van 1 kilogram laten vervaardigen, waarvan er één tot internationale standaard van het kilogram werd verklaard ; aldus is deze standaard niet alleen een belichaming van de eenheid van massa, maar is hij te zelfder tijd de definitie van deze eenheid.

De seconde

De tijd heeft een dubbele structuur ; enerzijds is hij de schaal, waarin men een gebeurtenis plaatst ten opzichte van een andere, waardoor de begrippen « vroeger, te zelfder tijd en later » ontstaan ; anderzijds is de tijd een maat van de duur van verschijnselen en wordt in dat geval tijdsinterval genoemd. Het is de tijd in deze tweede betekenis die voor de metrologie van belang is.

De seconde werd achtereenvolgens als volgt gedefinieerd :

1. Tot in 1956 is het de draaibeweging van de aarde om haar as, door de volgende verhoudingen :

$$1 \text{ dag} = 24 \text{ uur} = 86\,400 \text{ seconden.}$$

2. In de laatste decennien heeft men echter vastgesteld, dat de duur van een draaiing van de aarde om haar as niet constant is en dat de schommelingen van deze duur te groot zijn om voor de tijd deze definitie te behouden. Daarom heeft men afgezien van de definitie van de seconde als functie van de gemiddelde zonnedag en deze vervangen door een definitie, die steunt op de efemeridentijd, 'die de omwenteling van de aarde rond de zon tot grondslag heeft.

De « Conférence Internationale des Constantes astronomiques », bijeen te Rome in 1952, besloot deze nieuwe definitie voor te stellen aan de Tiende Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten die in 1954 in Parijs vergaderde. Deze Algemene Conferentie stelde vast, dat de studie van het vraagstuk nog moest worden voortgezet en gaf aan het Internationaal Comité voor Maten en Gewichten de macht op dit gebied een beslissing te nemen. Zo werd door dit Comité een nieuwe definitie uitgewerkt en deze nieuwe definitie werd tenslotte door de Elfde Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten in 1960 goedgekeurd. Deze definitie drukt de seconde uit als functie van het tropische jaar, dit is de duur tussen twee opeenvolgende lente-eveningen en op grond van de empirische formules van Newcomb ; deze formules drukken de gemiddelde stand van de zon uit als functie van de tijd en openen de mogelijkheid op ieder ogenblik de seconde te bepalen als functie van een verschijnsel, dat reeds lang verlopen is, namelijk het tropische jaar, dat begint op 31 december 1899 te 12 uur 's middags volgens de gemiddelde Greenwich zonnetijd (0 januari 1900, 12 uur efemeridentijd).

3. De seconde, bepaald door middel van de efemeridentijd, is ook aan kleine schommelingen onderhevig en is bovendien slechts beschikbaar na astronomische waarnemingen van lange duur. Intussen is vastgesteld, dat de resonantiefrequentie van een molecule of een atoom in het gebied van de hoge frequenties een fysische constante is, die tot grondslag van de definitie van de seconde kan dienen.

De Dertiende Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten, die plaats had in oktober 1967, heeft deze nieuwe definitie van de seconde als functie van de resonantiefrequentie van het cesiumatoom goedgekeurd.

De ampère

Door het eerste « Congrès International des Electriciens », te Londen in 1881 gehouden, werden de drie voornaamste elektrische eenheden, te weten de ohm, de volt en de ampère, gedefinieerd op grond van de wetten van de elektriciteitsleer en van de mechanica. Door de Internationale Conferentie voor elektrische eenheden en standaarden van 1908 te Londen werd internationaal overeengekomen, dat twee dezer eenheden, namelijk de ohm en de ampère, belichaamd zouden worden respectievelijk door een kwikzilverweerstand en door de zilvervoltameter. Door de verdere vooruitgang van de techniek werden als standaard van de volt het westonelement ontwikkeld en, als standaard van de weerstand, een met een metaaldraad gewikkelde standaardweerstand die in het gebruik meer stabiel en gemakkelijker hanteerbaar waren en daardoor de standaarden van 1908 hebben vervangen. De door deze westonelementen en standaardweerstand belichaamde eenheden van spanning en weerstand werden de internationale volt en de internationale ohm genoemd, die deze beide eenheden definieerden zonder dat er nog een verband bestond met hun theoretische definitie, vastgesteld in 1881. Deze omstandigheid was in het begin geen bezwaar omdat het verschil tussen de internationale eenheden en hun theoretische definities niet groter was dan de toevallige meetfouten.

Door de verfijning van de meettechniek en de verbetering van de gebezigde meettoestellen kon na enige tijd dit verschil met zekerheid worden vastgesteld en ontstond de behoefte voor elektrische eenheden een nieuwe definitie te zoeken, waardoor de elektrische eenheden opnieuw binnen de toevallige meetfouten op de mechanische eenheden afgestemd zouden worden. In tegenstelling met de « internationale » elektrische eenheden werden daarom de « absolute » elektrische eenheden ingevoerd, die gegrond zijn op één elektrische grondeenheid; de andere elektrische eenheden worden dan afgeleid van deze grondeenheid en van de drie mechanische grondeenheden: meter, kilogram en seconde. De gekozen elektrische grondeenheid is de « absolute » ampère met de definitie overgenomen in artikel 11, derde lid, onder d.

De Achtste Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten van 1933 had aan het Internationaal Comité de nodige volmachten gegeven om zonder een nieuwe Conferentie af te wachten de verhoudingen vast te stellen tussen de internationale eenheden en de absolute eenheden, alsmede de datum waarop

deze laatste van kracht zouden worden. Het Internationaal Comité heeft in oktober 1946 besloten, dat de definitieve datum van invoering van de absolute eenheden 1 januari 1948 zou zijn. De verhoudingen tussen de internationale eenheden en de absolute eenheden werden door dit Comité als volgt vastgesteld :

$$1 \text{ internationale ohm} = 1,000\,49 \text{ absolute ohm}$$

$$1 \text{ internationale volt} = 1,000\,34 \text{ absolute volt.}$$

De kelvin

Het bijzonder karakter van de waarneming van koude en warmte plaatst de temperatuurmetingen in een waarderingsschaal, die wordt vastgesteld door een verschijnsel, dat een functie is van de temperatuur. Aldus wordt in de celsiusschaal aan zuiver smeltend ijs de waarde 0 toegekend en aan kokend water onder normale atmosferische druk de waarde 100. De onstandvastigheid van de thermometrische eigenschappen van de gebezigde stoffen voor de fabricage van thermometers heeft echter tot gevolg, dat, zelfs indien de aanduidingen bij 0 en 100 juist zijn, onzekere meetresultaten worden verkregen, zowel binnen als buiten deze punten. Men moet kunnen teruggrijpen naar een fundamentele schaal, onafhankelijk van de natuur en van de eigenschappen van de gebezigde stoffen. Deze mogelijkheid wordt gegeven door de thermodynamische temperatuurschaal, voorgesteld door Lord Kelvin en steunend op het principe van Carnot ; de verhouding van de warmte-uitwisselingen van een volmaakt gas, dat op constante temperatuur ontspant en daarna weer op constante temperatuur wordt samengedrukt, is gelijk aan de verhouding van de twee overeenkomstige thermodynamische temperaturen. De gaswet $pV = RT$ leidt tot het begrip van de absolute temperatuur, die identiek is met de thermodynamische. De temperatuurschaal is bepaald door de oorsprong van de schaal, die het absolute nulpunt is, en door de waarde toegekend aan een tweede punt, dat het tripelpunt van zuiver water is met normale isotopische samenstelling en waaraan de waarde 273,16 werd toegekend.

Deze definitie van de kelvin werd aangenomen door de Tiende Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten in 1954 en aangevuld door de Dertiende Conferentie.

De candela

De opeenvolgende pogingen tot het definiëren van de eenheid van lichtsterkte bestonden in het verwezenlijken van een standaardlichtbron met voldoende stabiliteit.

De eerste fotometrische standaarden waren kaarsen (stearine in Frankrijk, walvisolie in Engeland, paraffine in Duitsland). Nadien volgde een periode waarin pogingen aangewend werden om met gas of vloeistof een stabiele lichtbron te verwezenlijken, waaronder de belangrijkste zijn : de carcellamp (Frankrijk) met koolzaad en de hefnerlamp (Duitsland) met amylacetaat.

Een betere oplossing werd gevonden door Violle, die als standaard voorstelde het licht uitgestraald door 1 cm^2 van een bad smeltend platina bij de stollingstemperatuur van platina en in normale richting. Dit was de decimale kaars; wegens de moeilijkheden voor het verwezenlijken van een dergelijke standaard, behielden de meeste landen hun traditionele standaarden onder de vorm van gloeilampen, eerst met een koolstofdraad en daarna met een wolframdraad, geijkt als functie van de oude vlamstandaarden.

Rond 1930 tenslotte werd een zwarte straler aanvaard waarvan de kleurtemperatuur identiek is aan de werkelijke temperatuur. In 1933 heeft de Achtste Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten het Internationaal Comité gemachtigd de nieuwe lichteenheid te bepalen op grond van deze zwarte straler. Deze nieuwe definitie werd door de Negende Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten aangenomen onder de naam van « nieuwe kaars »; deze naam werd vervangen door de naam « candela » en de definitie van de Negende Conferentie werd aangevuld door de Dertiende Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten.

Vierde lid

Dit lid opent de mogelijkheid meeteenheden te erkennen, die niet tot het internationale stelsel behoren. Het ligt in de bedoeling deze mogelijkheid te benutten ten aanzien van eenheden die nog alom gebruikt worden, bij voorbeeld:

- 1) De tiendelige veelvouden en delen van de grondeenheden en van de afgeleide eenheden van het SI die een eigen naam verworven hebben zoals de ton die gelijk is aan $1\,000 \text{ kg}$, de are die gelijk is aan 100 m^2 , de liter die gelijk is aan $0,001 \text{ m}^3$, enz.
- 2) De niet-tiendelige veelvouden en delen van de grondheenheden die een eigen naam verworven hebben, zoals de minuut die gelijk is aan 60 seconden, de zeemijl die gelijk is aan $1\,852 \text{ m}$, enz.
- 3) De van de grondeenheden afgeleide eenheden met een evenredigheidsfactor verschillend van 1 , zoals de knoop die gelijk is aan $1\,852 \text{ m/h}$, de kilogramkracht die gelijk is aan $9,806\,65 \text{ N}$, enz.
- 4) De eenheden die rekenkundige verhoudingen zijn van grootheden voor het uitdrukken van zekere eigenschappen van goederen of zekere fysische verschijnselen. De hier bedoelde grootheden zijn onder andere het alcoholgehalte van dranken, het vetgehalte van melkprodukten, de insensitiviteit van geluiden, enz.

De gebruiksbeperking, waarvan sprake is in dit lid, is dubbel: zij kan betrekking hebben op het gebruik van eenheden in een bepaalde sector, bij voorbeeld de zeemijl bij de zeevaart en het karaat bij de handel in edelgesteenten. Zij kan ook betrekking hebben op de tijd, gedurende welke de erkenning geldt; het doel van deze tijdsbegrenzing is de geleidelijke afschaffing mogelijk te maken van de eenheden, die voor dezelfde doeleinden worden gebruikt als de desbetreffende SI-eenheden en waarvan het gebruik

nog zo algemeen is, dat het niet mogelijk is ze te doen verdwijnen zonder overgangperiode ; men kan als voorbeelden nemen de « kilogramkracht », de « paardekracht » en de « calorie » ; de desbetreffende SI-eenheden zijn achtereenvolgens de newton, de watt en de joule.

Vijfde lid

Ingevolge dit lid worden de eenheden, die bij uitvoeringsprotocol zijn vastgesteld, omschreven.

Zesde lid

Onder symbolen, zoals in dit lid bedoeld, zijn te verstaan verkorte aanduidingen van namen van erkende meeteenheden. Het is een algemene gewoonte om van verkorte aanduidingen gebruik te maken, in het bijzonder, wanneer de naam van een meeteenheid wordt voorafgegaan door een getal in cijfers uitgedrukt, bij voorbeeld 220 V voor 220 volt, 15 m voor 15 meter.

Teneinde te voorkomen, dat willekeurige verkortingen als symbolen gebruikt worden, is in dit lid bepaald, dat de symbolen bij uitvoeringsprotocol worden vastgesteld. Het ligt in de bedoeling hierbij de beslissingen van de Algemene Conferentie voor Maten en Gewichten te volgen.

Artikel 12

Eerste en tweede lid

Artikel 11 heeft ten doel de erkende meeteenheden vast te stellen en te definiëren. Deze vaststelling en definities moeten echter aangevuld worden met de mogelijkheid op ieder ogenblik de verschillende meeteenheden te reproduceren voor de behoeften van handel, nijverheid en wetenschap. Daarom bepaalt artikel 12, dat bij uitvoeringsprotocol regelen worden gegeven voor al hetgeen nodig is ter zake van de reproductie van deze eenheden.

Voor zover het de reproductie betreft, kunnen de eenheden verdeeld worden in twee groepen : de eerste groep omvat de eenheden die hetzij rechtstreeks belichaamd kunnen worden, zoals de eenheid van massa, hetzij onrechtstreeks, zoals de eenheid van elektrische stroom, te weten door een standaardweerstand en een standaard van elektrische spanning ; de tweede groep omvat de eenheden die niet voor belichaming vatbaar zijn, zoals de eenheid van tijd en de eenheid van temperatuur. Voor de reproductie van deze laatste moeten op hun definities gebaseerde numerieke waarden en meetmethoden worden vastgesteld en gepubliceerd.

De standaarden en de maatregelen terzake van de reproductie van eenheden, die niet belichaamd kunnen worden, moeten overeenstemmen met die, welke bewaard worden, onderscheidenlijk vastgesteld zijn, door de organen, belast met de uitvoering van de Meterconventie.

*Artikel 13***Eerste lid**

De onderhavige bepaling heeft betrekking op het gebruik van erkende meeteenheden in geschriften, die in het rechtsverkeer of in het economische verkeer een belangrijke plaats innemen en veelvuldig gebruikt worden.

In de eerste plaats zijn dit, voor zover het het rechtsverkeer betreft, de geschriften, die door of ten overstaan van een openbaar ambtenaar in de wettelijke vorm verleden zijn, te weten de authentieke akten, en andere geschriften die in rechtszaken worden opgemaakt. Ofschoon de begrippen authentieke akten en andere geschriften, die in rechtszaken worden opgemaakt, naar Belgisch en Luxemburgs recht enerzijds en naar Nederlands recht anderzijds elkaar elk afzonderlijk niet geheel dekken, wordt door de opneming van beide begrippen nochtans bereikt, dat de onderhavige bepaling voor de drie Overeenkomstsluitende Partijen eenzelfde draagwijdte heeft.

Voorts zijn in het rechtsverkeer de onderhandse akten, met name als bewijsmiddel, van grote betekenis.

In het economische verkeer pleegt men zich, daargelaten de gevallen, waarin authentieke of onderhandse akten vereist onderscheidenlijk gewenst zijn, te bedienen van andere geschriften, bij voorbeeld van brieven en facturen. Het gebod tot het gebruik van erkende meeteenheden geldt derhalve mede ten aanzien van de geschriften, die, geen akten zijnde, in de uitoefening van een beroep of bedrijf worden of zijn opgemaakt.

Ten aanzien van het gebruik van erkende meeteenheden in geschriften lopen de bestaande wettelijke bepalingen van de Beneluxlanden ver uiteen. Met name bestrijken de ten deze in België geldende gesanctioneerde wettelijke bepalingen een veel groter terrein dan de bepalingen die in Nederland gelden. Hoewel het belang van uniformiteit in het gebruik van de erkende meeteenheden ook in geschriften door elk der drie Beneluxlanden wordt onderkend, wordt het voor Nederland maatschappelijk ongewenst geacht om — in tegenstelling tot de huidige situatie — dit gebruik ineens op een zo ruim gebied met straffen af te dwingen. Dit zou namelijk voortvloeien uit de opening in de eenvormige regeling van een voor alle Beneluxlanden geldende verbodsbepaling overeenkomende met de thans geldende Belgische bepalingen, op overtreding waarvan door elk der Beneluxlanden straffen zouden moeten worden gesteld. Daarom is aan de bepaling met betrekking tot het gebruik van erkende meeteenheden in geschriften de vorm van een gebod gegeven; het staat dan elk der Beneluxlanden vrij voor zich te beslissen, of en in hoeverre overtreding van deze bepaling in het eigen land strafbaar wordt gesteld.

Tweede lid

De onder a vervatte bepaling voorziet in de mogelijkheid, dat andere dan erkende meeteenheden gebruikt kunnen worden in geschriften, indien een

aanhaling in dat geschrift noodzakelijk is. Hierbij kan gedacht worden aan de weergave van een verklaring in een proces-verbaal.

Aangezien het niet in de bedoeling ligt, voor zover het de grootheid tijd betreft, bij voorbeeld de maand of het jaar als erkende meeteenheden vast te stellen, is onder b voorzien in een uitzondering op het in het eerste lid bepaalde ten aanzien van de geschriften, waarin tijd volgens een algemeen geldend gebruik is aangeduid, bij voorbeeld vonnissen, waarbij een straf, uitgedrukt in een aantal maanden of jaren, wordt opgelegd.

Voor zover door één der Beneluxlanden straffen worden gesteld op overtreding van de verbodsbepaling van het eerste lid, zou ook strafbaar zijn degene, die een geschrift in dat Beneluxland opmaakt en daarin andere dan de erkende meeteenheden gebruikt ter zake van feiten of handelingen, waarop ander recht dan dat van een der Beneluxlanden van toepassing is. Hoewel deze consequentie in het algemeen past in het kader van de bevordering van uniformiteit in het gebruik van meeteenheden, gaat zij uiteraard te ver in die gevallen, waarin dat andere recht het gebruik van andere dan de in de Beneluxlanden erkende meeteenheden toelaat. Voor laatbedoelde gevallen voorziet de onder c vervatte bepaling dan ook in een uitzondering op het gebod van het eerste lid. Hierdoor is het bij voorbeeld mogelijk, dat in een, in één der Beneluxlanden opgemaakte onderhandse voorlopige koopakte betreffende in Engeland gelegen onroerend goed ter aanduiding van de grootte van dat onroerend goed Engelse meeteenheden worden gebruikt.

De onder d vervatte uitzondering sluit aan bij algemene gebruiken in het internationale goederen- of dienstenverkeer ten aanzien van meeteenheden. Zo pleegt men bij voorbeeld in de internationale handel voor de aanduiding van hoeveelheden van produkten als tin, lood, zink en koper de meeteenheid « long ton » te gebruiken. Deze uitzondering heeft alleen betrekking op een geschrift, dat wordt opgemaakt ten behoeve van het internationale goederen- of dienstenverkeer, waaronder is te verstaan het goederen- en dienstenverkeer tussen het Beneluxgebied en andere landen. Is een bedrijfs- of beroepsmatig opgemaakt geschrift, handelend over een hoeveelheid van een van vorengenoemde metalen, bestemd om niet dan binnen de sfeer van het Beneluxgebied te worden gebruikt, dan zal die hoeveelheid in een door de eenvormige regeling erkende meeteenheid moeten worden uitgedrukt.

Het gebruik van andere dan de erkende meeteenheden dient uiteraard mogelijk te blijven bij de beoefening van kunst, wetenschap, onderwijs en journalistiek. Voor de daaronder ressorterende geschriften is dan ook onder e een uitzondering opgenomen.

Derde lid

Met betrekking tot de meest belangrijk handelingen, die tot het economische verkeer behoren, namelijk het vragen, aanbieden en leveren van goederen en diensten, is het uitsluitend gebruik in het gehele Beneluxgebied

van de erkende meeteenheden voor de meest voorkomende en belangrijkste aanduidingen betreffende goederen of diensten wel van zo groot belang, dat een door een strafsancie te handhaven verbodsbepaling hier noodzakelijk is. De huidige nationale wetgevingen van de Beneluxlanden behelzen elk ook een dergelijk verbod, zij het op beperkt terrein.

In Nederland geldt het verbod slechts voor aankondigingen betreffende goederen die bij de maat of het gewicht worden verkocht.

In België en Luxemburg geldt dit verbod voor aanplakbrieven en aankondigingen, evenals voor alle onderhandse akten, handelsboeken en andere private geschriften, die in rechte worden overgelegd.

De verbodsbepaling van het derde lid betreft de aanduidingen van lengte, oppervlakte, inhoud of volume, massa of energie, daar deze aanduidingen in het normale economische verkeer in de huidige omstandigheden veelvuldig voorkomen en het belangrijkste zijn.

Aangezien voor wat betreft de grootheden oppervlakte, inhoud, volume en energie bij artikel 11 van de eenvormige regeling geen meeteenheden zijn aangewezen maar voorzien is in de vaststelling daarvan bij uitvoeringsprotocol, geldt het verbod slechts, indien voor een zodanige grootte een erkende meeteenheid geldt.

De bepaling strekt zich niet alleen uit tot het gebruik in het openbaar van andere dan erkende meeteenheden, zoals in aanplakbiljetten, advertenties, reclame door middel van radio of televisie of in aanduidingen op verpakkingen van goederen, doch ook tot het niet openbare gebruik daarvan, bij voorbeeld in facturen.

De aangebrachte beperking « in de uitoefening van een beroep of bedrijf » brengt met zich, dat het verbod niet voor particulieren geldt.

Ten aanzien van aanduidingen betreffende goederen kan bij voorbeeld worden gedacht aan het in de uitoefening van een bedrijf aanbieden van gordijnstoffen of vloerbedekking van een bepaalde opgegeven breedte tegen een aangegeven prijs per bepaalde lengte. Voor de aanduiding van de hierboven bedoelde breedte en lengte zal de erkende meeteenheid van lengte moeten worden gebruikt.

Als voorbeeld van het leveren van een dienst waarbij lengte wordt aangeduid, kan worden genoemd het vervoer per taxi; wordt bij dat vervoer de afstand, waarover het vervoer plaatsvindt of plaatsgevonden heeft, aangeduid, dan zal een erkende meeteenheid van lengte moeten worden gebruikt.

Vierde lid

Hierbij is voorzien in de mogelijkheid bij uitvoeringsprotocol het verbod om in het economische verkeer andere dan erkende meeteenheden te gebruiken uit te breiden tot die gevallen, waarin eigenschappen van goederen of diensten worden aangeduid in andere grootheden dan lengte, oppervlakte, inhoud of volume, massa of energie, zoals bij voorbeeld de aanduiding van

het alcoholgehalte van een vloeistof, het vetgehalte van melk of van de tijd, gedurende welke arbeid wordt verricht.

Vijfde lid

Hoewel met de verplichting tot het gebruik van de bij of krachtens artikel 11 vastgestelde meeteenheden in het economische verkeer in de Beneluxlanden uniformiteit en duidelijkheid wordt beoogd, zou deze integendeel verscheidenheid en onduidelijkheid met zich brengen voor het goederen- of dienstenverkeer van de Beneluxlanden met andere landen in die gevallen, waarin aanduidingen in andere dan de erkende meeteenheden in dat internationale verkeer algemeen gebruikelijk zijn. Dientengevolge zou, indien hiervoor geen voorziening zou worden getroffen, het internationale goederen- en dienstenverkeer ongetwijfeld worden bemoeilijkt. Derhalve is in het vijfde lid voor dit internationale goederen- of dienstenverkeer voorzien in een uitzondering op de bij of krachtens het derde, onderscheidenlijk vierde lid, gegeven verboden. In dit verband kan onder meer worden gedacht aan het cognossement.

Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt, dat wanneer bij voorbeeld goederen eenmaal in een der Beneluxlanden zijn ingevoerd, ten aanzien van die goederen uitsluitend de erkende meeteenheden mogen worden gebruikt, indien het vragen, aanbieden of leveren van die goederen zich afspeelt in het kader van het handelsverkeer in het Beneluxgebied.

HOOFDSTUK III

De meetmiddelen

Artikel 14

Eerste lid

Op vele terreinen worden in het maatschappelijke verkeer metingen verricht; behalve aan metingen in de overheidsfeer (metingen ter vaststelling van heffingen of van teruggaven van heffingen, waarvoor zij verwezen naar de toelichting op artikel 16) kunnen hierbij onder meer worden genoemd metingen in het economische verkeer (artikel 10, onder c), metingen op het gebied van de volksgezondheid en metingen op het gebied van de veiligheid.

Het is van groot belang, dat er waarborgen zijn voor een juiste uitkomst van deze metingen. Een van deze waarborgen is, dat de desbetreffende metingen worden verricht door middel van geen ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel, derhalve een voorwerp, dat beantwoordt aan de daarvoor in artikel 10, onder a en b, gegeven omschrijvingen. Hiermede wordt

bereikt, dat de keuze van het voorwerp, door middel waarvan gemeten wordt, niet vrijstaat aan degene, die de metingen verricht. Het voorwerp moet immers, om als geijkt meetmiddel te kunnen gelden, voldoen aan de technische eisen die daarvoor krachtens artikel 20 zijn gesteld en zulks moet bij een of meer vormen van onderzoek gebleken of op andere wijze voldoende gewaarborgd zijn (artikel 10, onder b, juncto de artikelen 21-31). Het behoeft nauwelijks betoog, dat grote onzekerheid omtrent de juistheid van meetresultaten en aanzienlijk nadeel zouden ontstaan, indien bij voorbeeld een melkleverancier een hoeveelheid melk zou mogen afmeten door middel van een conservenblik.

De in dit artikel vervatte bepalingen strekken er dan ook toe een zodanige waarborg te scheppen voor de juiste uitkomst van die metingen, die in het maatschappelijke verkeer van groot belang zijn of kunnen worden.

Het in het eerste lid vervatte verbod een ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel te gebruiken geldt voor een beperkte groep van metingen en wel voor de metingen in het economische verkeer van lengte, van oppervlakte, van inhoud of volume, van massa of van energie. Immers deze metingen zijn van overwegende betekenis in vergelijking tot metingen in het economische verkeer ter bepaling van andere grootheden (bij voorbeeld lichtsterkte of temperatuur) of tot metingen op het gebied van onder meer de volksgezondheid of de veiligheid.

Tweede lid

Het tweede lid opent de mogelijkheid het verbod van het eerste lid uit te breiden tot andere metingen dan in het eerste lid omschreven. Aldus kan naar gelang zich de maatschappelijke behoefte daaraan voordoet, het gebruik van geijkte meetmiddelen ten aanzien van bepaalde metingen, die alsdan bij uitvoeringsprotocol worden aangewezen, worden voorgeschreven.

Het onder a bepaalde maakt het allereerst mogelijk het gebruik van een geijkt meetmiddel voor te schrijven ten aanzien van metingen in het economische verkeer van andere grootheden dan die welke in het eerste lid worden genoemd. In dit verband kan onder meer gedacht worden aan metingen van het vetgehalte van melk of het alcoholgehalte van een vloeistof.

Het bepaalde onder b houdt de mogelijkheid in het gebruik van een geijkt meetmiddel voor te schrijven ten aanzien van andere metingen dan die in het economische verkeer, te weten in verband met de uitoefening van een beroep of bedrijf uitgevoerde metingen. Door de zinsnede « in verband met de uitoefening van een beroep of bedrijf uitgevoerde meting » geldt deze bepaling niet voor particulieren. De zinsnede is ruimer geformuleerd dan die, opgenomen in de definitie van « metingen in het economische verkeer », daar de belangen van onder meer volksgezondheid en veiligheid met zich brengen, dat de strekking van de op deze gebieden te geven verboden zo ruim mogelijk moet kunnen zijn. Met betrekking tot bij voorbeeld metingen van de stoomdruk in verwarmingsketels van bedrijven zou een verbod, beperkt tot « in de

uitoefening van een beroep of bedrijf uitgevoerde metingen », te kort kunnen schieten.

Als voorbeeld van de hier bedoelde metingen kunnen worden genoemd in ziekenhuizen verrichte metingen ter bepaling van de menselijke temperatuur of ter bepaling van de bloeddruk, die alsdan door middel van een geijkte koortsthermometer, onderscheidenlijk een geijkte bloeddrukmeter, moeten worden verricht.

Ook kunnen op grond van deze bepaling metingen worden aangewezen, die in het economische verkeer weliswaar een rol spelen, doch niet vallen onder het begrip « metingen in het economische verkeer », zoals omschreven in artikel 10, onder c; zo bij voorbeeld de in opdracht van een ander tegen een vergoeding verrichte metingen ter bepaling van het vetgehalte van melk door laboratoria en de metingen van goederen van een ander, die door de eigenaar van een weegbrug in opdracht van die ander tegen vergoeding worden verricht.

Artikel 15

Eerste lid

Hoewel de verbodsbepalingen in artikel 14 met de daaraan ingevolge artikel 9, eerste lid, onder c, te verbinden strafbepalingen een zekere waarborg geven, dat voor de in artikel 14 bedoelde metingen geen ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel wordt gebruikt, zullen in het maatschappelijk belang, waar mogelijk, verdergaande waarborgen voor het gebruik van geijkte meetmiddelen nodig zijn.

Met het oog hierop wordt allereerst in artikel 15, eerste lid, de eis gesteld, dat een geijkt meetmiddel aanwezig moet zijn op plaatsen, waar in die bepaling omschreven metingen plegen te worden verricht. Deze bepaling geldt slechts direct ten aanzien van plaatsen, waar metingen in het economische verkeer (bedoeld in artikel 14, eerste lid, of aangewezen krachtens artikel 14, tweede lid, onder a) plegen te worden verricht. Immers het zijn deze metingen, waarvan met zekerheid kan worden gesteld, dat zij voor het overgrote deel op telkens dezelfde plaats worden verricht (onder meer in een bepaalde lokaliteit van een fabriek, in een winkel of werkplaats).

In het algemeen zal dit voorschrift, naar verwacht kan worden, niet wezenlijk in de bestaande situatie ingrijpen. Het is immers vanzelfsprekend, dat bij voorbeeld in detailhandelszaken (kruidenierszaken en dergelijke), waar metingen nog telkenmale direct na de zich voordoende vraag van het publiek worden verricht, een geijkt meetmiddel aanwezig is. De zelfbedieningswinkels en supermarkten hebben in zoverre wijziging in deze situatie gebracht, dat het merendeel van de aldaar verkochte waren tevoren wordt gemeten. Deze metingen worden verricht hetzij in de winkel zelf, hetzij in een bij de winkel behorende, veelal niet voor het publiek toegankelijke lokaliteit, hetzij reeds in de fabriek, die het betrokken produkt vervaardigt. Ook voor deze gevallen,

waarin metingen in het economische verkeer op eenzelfde plaats plegen te worden verricht, spreekt de aanwezigheid van een geijkt meetmiddel vanzelf.

Dat het aanwezige meetmiddel voor de desbetreffende metingen geschikt moet zijn, ligt voor de hand. Aan de bedoeling van de bepaling wordt uiteraard niet voldaan in een winkel, waar uitsluitend goederen per gewicht worden verkocht en waar geen ander dan een geijkt meetmiddel voor lengtemeting aanwezig is; aldaar behoort een geijkt weegwerktuig voorhanden te zijn. Doch ook dan is een nadere bepaling nodig. Beperken de te verrichten wegingen zich bij voorbeeld tot hoeveelheden van omstreeks 1 kg, dan heeft de aanwezigheid van een weegwerktuig met een capaciteit van 1 000 kg geen reële betekenis. Het meetmiddel moet daarom «redelijkerwijze», voor het doel geschikt zijn. Een nadere detaillering van deze bepaling is, gezien de grote diversiteit der zich voordoende omstandigheden, niet mogelijk.

Het behoeft geen betoog, dat het gebruik van het voorhanden zijnde meetmiddel op de plaats van aanwezigheid niet ongeoorloofd mag zijn op grond van een andere bepaling der eenvormige regeling, met name die van artikel 17, tweede lid, onder b.

Tweede lid

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Derde lid

Onder de groep van in verband met de uitoefening van een beroep of bedrijf uitgevoerde andere metingen dan metingen in het economische verkeer (metingen, als bedoeld in artikel 14, tweede lid, onder b), kunnen metingen van zeer uiteenlopend karakter vallen. Het verbod deze door middel van een ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel te verrichten, zal slechts gelden, voor zover deze metingen bij uitvoeringsprotocol zijn aangewezen. Een dergelijke aanweziging zal plaatsvinden naar gelang daaraan maatschappelijke behoefte bestaat.

Met betrekking tot de plaatsen, waar die metingen plegen te worden verricht, zal ongetwijfeld in een aantal gevallen het stellen van de eis tot het aldaar voorhanden hebben van een geijkt meetmiddel, waarmede de desbetreffende metingen redelijkerwijze kunnen worden verricht, op zijn plaats zijn. Daar thans evenwel niet kan worden voorzien, in welke mate dergelijke metingen steeds op dezelfde plaats worden verricht, is het juister om de toepasselijkheid van de bedoelde eis naar uitvoeringsprotocol te verwijzen. Het derde lid van artikel 15 regelt dit aldus.

Vierde lid

Naast het bepaalde in het eerste lid strekt het verbod, vervat in het vierde lid, tot een waarborg, dat de in artikel 14, eerste lid, bedoelde metingen niet toch tot een onjuist meetresultaat leiden. Het gebruik van een ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel op plaatsen, waar die metingen plegen te

worden verricht, zou namelijk allereerst in de hand gewerkt kunnen worden door toe te laten, dat op dergelijke plaatsen ook meetmiddelen voorhanden kunnen zijn, die niet zijn geijkte meetmiddelen. Het zou echter geen zin hebben om bij voorbeeld in een groentewinkel, waar vrijwel uitsluitend goederen bij het gewicht plegen te worden verkocht, de aanwezigheid te verbieden van een ongeijkte meetlat, die aldaar wordt gebruikt om de grootte van opslagruimte te bepalen. Het vierde lid verbiedt daarom het voorhanden hebben op plaatsen, waar metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, plegen te worden verricht, van een meetmiddel, niet zijnde een geijkt meetmiddel, door middel waarvan de desbetreffende metingen redelijkerwijze kunnen worden verricht.

Maar zelfs indien alleen de aanwezigheid is toegestaan van een geijkt meetmiddel door middel waarvan de desbetreffende metingen redelijkerwijze kunnen worden verricht, is een juist meetresultaat niet voldoende gewaarborgd, daar het geijkte meetmiddel door onjuiste opstelling toch nog tot een onjuist meetresultaat kan leiden. Derhalve strekt het verbod van het vierde lid zich tevens uit tot het voorhanden hebben van een geijkt meetmiddel, dat is opgesteld in strijd met de voor die opstelling krachtens artikel 17, eerste lid, onder a, gegeven voorschriften.

Aangetekend zij nog, dat zich gevallen kunnen voordoen, waarin de naleving van het onderhavige verbod van geen maatschappelijke betekenis is te achten of incidenteel tot ernstige moeilijkheden aanleiding zou kunnen geven. Hoofdstuk VII voorziet daarom in de mogelijkheid van vrijstelling of ontheffing.

Vijfde lid

Een verbod, als bedoeld in het vierde lid, zal met betrekking tot de plaatsen, waar metingen, aangewezen krachtens het bepaalde in artikel 14, tweede lid, plegen te worden verricht in een aantal gevallen even goede redenen hebben. Anderzijds is te verwachten, dat het geven van dit verbod hier niet in alle gevallen strikt noodzakelijk zal zijn.

Dit lid opent daarom de mogelijkheid om bij uitvoeringsprotocol het vierde lid met betrekking tot die plaatsen van overeenkomstige toepassing te verklaren. Aldus kan van geval tot geval worden beoordeeld of daartoe al dan niet aanleiding bestaat.

Zesde lid

De verbodsbepaling van het vierde lid zou in een aantal gevallen tot ernstige en onnodige belemmeringen in het bedrijfsleven kunnen leiden. In een fabriek bij voorbeeld, waar metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, plegen te worden verricht ter aflevering van het gerede produkt, worden gewoonlijk tevens andere gelijksoortige metingen uitgevoerd uitsluitend gericht op interne bedrijfscontrole, bij voorbeeld voorraadopneming.

Integrale handhaving van het verbod in het vierde lid zou betekenen, dat ten behoeve van de laatstbedoelde handeling, zich afspelende in een sfeer,

waarin de eenvormige regeling niet beoogt in te grijpen, geen ongeijkt meetmiddel zou kunnen worden gebruikt, daar dit niet voorhanden mag zijn. Deze bepaling opent daarom de mogelijkheid van een uitzondering op het verbod, mits de betrokken meetmiddelen zijn gekenmerkt als niet bestemd voor het verrichten van metingen, waarvoor het gebruik van een geijkt meetmiddel is voorgeschreven, een en ander als geregeld in artikel 18, derde lid.

Het zou bijzonder ongewenst zijn, indien aldus gekenmerkte meetmiddelen ook voorhanden zouden mogen zijn op een plaats van directe verkoop aan het publiek, alwaar metingen plegen te worden verricht, die met de betrokken meetmiddelen redelijkerwijze kunnen worden verricht en waarvoor het gebruik van een geijkt meetmiddel is voorgeschreven. Het artikellid verbiedt daarom de aanwezigheid van meetmiddelen met het bedoelde kenmerk op een plaats van directe verkoop aan het publiek, behoudens wanneer de betrokken meetmiddelen aldaar kennelijk ten verkoop voorhanden zijn. Het moet immers mogelijk blijven, dat bij voorbeeld in een ijzerwinkel, waar spijkers bij het gewicht worden verkocht en daartoe op een geijkt weegwerktuig worden gewogen, huishoudweegschalen ten verkoop aanwezig zijn, die niet geijkt zijn en het desbetreffende kenmerk dragen, doch waarmede de bedoelde wegingen van spijkers redelijkerwijze zouden kunnen worden verricht.

Hieraan dient te worden toegevoegd, dat in enkele andere gevallen van plaatsen van directe verkoop aan het publiek, het voorhanden hebben, anders dan ten verkoop, van niet geijkte en van een kenmerk voorziene meetmiddelen zal moeten worden getolereerd. Te denken is bij voorbeeld aan personenweegschalen, niet bestemd voor metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, die in winkels van velerlei aard aanwezig zijn. Daar de omstandigheden, waaronder zich dergelijke gevallen kunnen voordoen, niet tevoren kunnen worden overzien, is in Hoofdstuk VII hun regeling via vrijstelling, onderscheidenlijk ontheffing, voorzien.

Zevende lid

Soortgelijke overwegingen als de hiervoor geschetste kunnen evenzeer gelden ten aanzien van plaatsen, waar metingen, aangewezen krachtens artikel 14, tweede lid, plegen te worden verricht, indien het bij uitvoeringsprotocol krachtens het vijfde lid verboden is op zodanige plaatsen een meetmiddel voorhanden te hebben, door middel waarvan die metingen redelijkerwijze kunnen worden verricht en dat niet is een geijkt meetmiddel. Derhalve voorziet het zevende lid onder de hiervoor genoemde omstandigheden in de mogelijkheid van een uitzondering op een krachtens het vijfde lid gegeven verbod.

Artikel 16

Eerste lid

In het maatschappelijke verkeer nemen de metingen ter berekening van heffingen of teruggaven van heffingen, metingen derhalve die door de overheid

worden uitgevoerd, een geheel afzonderlijke plaats in. Zij behoren niet tot de groep « metingen in het economische verkeer » maar kunnen niettemin economisch bijzonder belangrijke consequenties hebben. Gedacht kan worden aan de volumemetingen ter vaststelling van accijnzen op aardolieprodukten, waarmee zeer aanzienlijke geldbedragen gemoeid zijn. Het is daarom gewenst, dat die metingen worden verricht met behulp van geijkte meetmiddelen, zowel ter waarborging van de belangen van de overheid als van die van de betrokkenen.

Aangezien hier metingen aan de orde zijn die door de overheid zelf worden verricht, is het artikel niet gesteld in de vorm van een verbodsbepaling.

Tweede lid

Om dezelfde redenen als dit ten aanzien van de metingen in het economische verkeer in artikel 14 is geschied, zijn de betrokken metingen in twee groepen gesplitst, namelijk één ten aanzien waarvan de eenvormige regeling directe werking heeft, en één, die naar behoefte bij uitvoeringsprotocol kan worden aangewezen.

Artikel 17

Eerste lid

Ter bereiking van de doelstellingen van de eenvormige regeling is het veelal niet voldoende voor te schrijven, dat voor bepaalde metingen gebruik moet worden gemaakt van een geijkt meetmiddel. Bepaalde meetmiddelen geven namelijk slechts optimale zekerheid omtrent goede meetresultaten, indien zij naar behoren zijn opgesteld, zich ter plaatse van opstelling bepaalde omstandigheden al of niet voordoen, zij op de juiste wijze worden gebruikt, of indien de meting op een bepaalde wijze wordt uitgevoerd. Ter zake dienen daarom voorschriften te kunnen worden gegeven.

Voorbeelden zijn :

- wijze van opstelling : een weegwerktuig, zodanig op een plaats van directe verkoop aan het publiek opgesteld, dat de koper het weegresultaat niet kan waarnemen, geeft de bedoelde zekerheid niet ; scheef opgesteld geeft een meetmiddel in vele gevallen onjuiste resultaten ;
- omstandigheden ter plaatse van opstelling : elektromagnetische velden, opgewekt door toevallig ter plaatse aanwezige stroomleidingen, kunnen meetmiddelen, wier aanwijzing op elektrische of elektronische beginselen berust, sterk ten ongunste beïnvloeden ; afscherming dient te kunnen worden verlangd ;
- wijze van gebruik : in sommige gevallen wordt het verlangde meetresultaat eerst verkregen na een menselijke handeling, bij voorbeeld bij een afdrukinrichting op weegwerktuigen ; het goede meetresultaat is

slechts verzekerd, indien die handeling op het juiste ogenblik en op de juiste wijze geschiedt;

- wijze van meting : een korenschaal, dienende ter bepaling van het natuurgewicht van granen, waarborgt slechts dan een goed weegresultaat, indien het te onderzoeken graan op zeer bepaalde wijze in de bijbehorende inhoudsmaat wordt gestort.

Tweede lid

Om dezelfde redenen, waarom in het eerste lid voorschriften omtrent de wijze van opstelling worden voorzien, dienen :

- a. sommige meetmiddelen in hun gebruik te worden beperkt; een vloeistofmeter bij voorbeeld geconstrueerd voor de meting van melk, dient tot dit gebruik te worden beperkt, daar een juiste aanwijzing bij doorvoering van melk geenszins goede meetresultaten garandeert bij doorvoering van andere vloeistoffen als bij voorbeeld aardolieprodukten;
- b. voor bepaalde doeleinden of op bepaalde plaatsen bij uitsluiting bepaalde meetmiddelen ten gebruikte te kunnen worden voorgeschreven; voor de weging van edele metalen bij voorbeeld dient het gebruik van weegwerktuigen met grotere dan normale nauwkeurigheid te kunnen worden opgelegd, in verband waarmee het tevens nodig kan zijn voor te schrijven, dat in winkels van goudsmeden weegwerktuigen voor fijne weging moeten worden gebruikt.

Derde lid

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Vierde lid

Als sluitstuk op het bepaalde in het eerste en tweede lid dient een verbod te worden gesteld op een zodanig gebruik van geijkte meetmiddelen, dat het meetresultaat meer van de werkelijke waarde van het gemetene afwijkt dan maatschappelijk toelaatbaar moet worden geacht. Dit kan zich voordoen bij wegingen, indien de te wegen goederen te snel van het weegwerktuig worden afgenomen. Tegen een dergelijk gebruik dient te kunnen worden opgetreden.

De nog toelaatbaar te achten afwijkingen zullen bij uitvoeringsprotocol worden vastgesteld, zulks in verband met de grote diversiteit der omstandigheden die daarbij een rol spelen.

Artikel 18

Eerste lid

Een voorschrift, dat verbiedt om meetmiddelen, andere dan geijkte, waarmede metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, kunnen worden

verricht, in het verkeer te brengen, is voor het bereiken van de doelstellingen der eenvormige regeling onontbeerlijk te achten. Dit voorschrift moet integraal gelden, doch niettemin dient ook hier de beperking te worden aangelegd, dat de betrokken meetmiddelen redelijkerwijze voor de bedoelde metingen geschikt moeten zijn. Met een liniaal bij voorbeeld, verdeeld in eenheden van lengte, doch kennelijk bedoeld als tekengereedschap, zouden in theorie metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, ten doel hebbende de bepalingen van lengte, kunnen worden verricht. Dergelijke linialen missen echter de voor dit doel noodzakelijke eigenschappen van praktische hanteerbaarheid. De eenvormige regeling zou dan ook te ver gaan, indien zij aan het in het handelsverkeer brengen van dergelijke linialen en legio andere soorten van meetmiddelen ten aanzien waarvan zich soortgelijke omstandigheden voordoen, belemmeringen in de weg zou leggen.

Meetmiddelen, die van de eerste ijk zijn vrijgesteld en met inachtneming van artikel 23, tweede lid, van het aldaar bedoelde kenmerk zijn voorzien, worden als geijkte meetmiddelen aangemerkt. Evenwel bestaat ten aanzien van deze meetmiddelen niet een zo volstrekte waarborg, dat zij aan alle technische voorschriften voldoen, als bij die, welke bij de eerste ijk aan die voorschriften worden getoetst. Weliswaar zal die toetsing alsnog in een aantal gevallen in het kader van de technische controle, bedoeld in artikel 30, eerste lid, kunnen geschieden, doch zij zal zich uiteraard niet over alle in het verkeer gebrachte meetmiddelen kunnen uitstrekken. Het is daarom wenselijk, degenen, die de onderwerpelijke meetmiddelen, voor zover daarmee metingen als bedoeld in artikel 14, eerste lid, kunnen worden verricht, in het verkeer brengen, de verplichting op te leggen er voor zorg te dragen, dat die meetmiddelen aan de technische voorschriften voldoen. Het onder b bepaalde voorziet hierin.

Tweede lid

Hoewel is te verwachten, dat in sommige gevallen de noodzaak tot het geven van een verbod, als bedoeld in het eerste lid, zich eveneens zal voordoen met betrekking tot de meetmiddelen, waarmede metingen, als bedoeld in artikel 14, tweede lid, redelijkerwijze kunnen worden verricht, zullen de omstandigheden te dien aanzien zich veelal anders presenteren. Met betrekking tot de metingen, bedoeld in artikel 14, tweede lid, onder a, kan worden gedacht aan de volgende mogelijkheid.

Bij de distributie van gas wordt in vele gevallen — behalve het volume — tevens de druk van het gas gemeten en als bepalende factor in de prijsberekening ingevoerd. De drukmeting geschiedt met behulp van manometers. Het is denkbaar, dat krachtens het bepaalde in artikel 14, tweede lid, onder a, wordt voortgeschreven, dat de bedoelde drukmetingen met geen andere dan geijkte manometers mogen worden verricht. In het bedrijfsleven worden echter voor andere doeleinden zeer grote aantallen manometers gebruikt, waarmede de bedoelde metingen redelijkerwijze verricht zouden kunnen worden. Het zou veel te ver voeren en tot ernstige en

onnodige belemmeringen aanleiding geven, indien op grond van het voorschift, dat voor een bepaald aangewezen doel een betrekkelijk gering aantal geijkte manometers moet worden gebruikt, te verlangen, dat geen andere dan geijkte manometers in het verkeer mogen worden gebracht.

Als voorbeeld, dat in andere gevallen het verbod van het eerste lid wel integrale toepassing moet kunnen vinden, kan het volgende geval worden genoemd. Reeds thans geldt in België het voorschift, dat koortsthermometers geijkt moeten worden. Op grond van het bepaalde in artikel 14, tweede lid, onder b, kan ingevolge de eenvormige regeling worden voorgeschreven, dat voor de in verband met de uitoefening van een beroep of bedrijf verrichte metingen van de menselijke temperatuur slechts gebruik mag worden gemaakt van geijkte meetmiddelen (koortsthermometers). Het kan echter maatschappelijk eveneens van groot belang zijn, dat bij metingen, ten aanzien waarvan het gebruik van een bepaald meetmiddel niet kan worden opgelegd, juiste meetresultaten zijn gewaarborgd; dit kan worden bereikt door te verhinderen, dat meetmiddelen van de betrokken soort ongeijkt in het verkeer worden gebracht. Zo kan in het belang van de volksgezondheid noodzakelijk zijn, dat slechts geijkte koortsthermometers te verkrijgen zijn, zodat in feite ook geen andere geijkte koortsthermometers worden gebruikt.

Derde lid

De verbodsbepaling in het eerste lid behoeft een verdere beperking dan die, welke reeds in haar tekst ligt. Het komt namelijk in het bedrijfsleven veelvuldig voor, dat voor andere doeleinden dan metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, gebruik wordt gemaakt van meetmiddelen, geheel gelijksoortig aan die, welke voor de genoemde metingen moeten worden gebezigd. Te denken valt bij voorbeeld aan een bedrijf met een eigen autopark, dat zelf de benzinevoorziening daarvan regelt en — ter interne bedrijfscontrole — die benzine meet met behulp van een normale benzinepomp. Uiteraard behoeft die benzinepomp voor het beoogde doel niet geijkt te zijn, doch het bepaalde in het eerste lid verhindert het bedrijf de verkrijging van een niet geijkte benzinepomp.

Daar soortgelijke gevallen zich veelvuldig voordoen, dient een ontsnapingsmogelijkheid van het bepaalde in het eerste lid te worden geopend, zonder dat nochtans het beginsel daarvan mag worden aangetast. Het derde lid voorziet daarin. Indien namelijk de betrokken meetmiddelen duidelijk en duurzaam zijn gekenmerkt als zijnde niet bestemd om te worden gebruikt voor metingen, waarvoor het gebruik van een geijkt meetmiddel is voorgeschreven — een en ander als reeds aangeduid in de toelichting bij artikel 15, zesde lid — behoeft het bepaalde in het eerste lid geen toepassing te vinden.

Vierde lid

Denkbaar is tenslotte, dat ten aanzien van meetmiddelen die redelijker wijze gebruikt kunnen worden voor metingen, aangewezen krachtens arti-

kel 14, tweede lid, behoefte is aan een regeling, als bedoeld in artikel 18, derde lid.

Artikel 19

Het feit dat een meetmiddel een «geijkt meetmiddel» is in de zin van het in artikel 10, onder b, bepaalde, waarborgt niet, dat dit meetmiddel, eenmaal in gebruik genomen, zijn goede eigenschappen behoudt. Normale slijtageverschijnselen reeds zullen gebreken ten gevolge kunnen hebben die het meetmiddel ongeschikt maken voor zijn doel. Veelal zullen de gebreken verborgen zijn en eerst na een technisch onderzoek blijken. Het zou daarom niet juist zijn om in eerste aanleg aan die gebreken voor de bezitter of houder consequenties te verbinden. De eenvormige regeling voorziet in dergelijke gevallen elders (artikelen 28-31).

Anders wordt het, wanneer die gebreken voor een ieder duidelijk aan de dag treden. Een gewicht bij voorbeeld, waarvan kennelijk een stuk is afgebroken, is klaarblijkelijk niet meer in overeenstemming met de bepalingen van de eenvormige regeling of haar uitvoeringsprotocollen en het ligt daarom voor de hand op een zodanig gewicht, ook al draagt het nog de kenmerken van geijkt meetmiddel, de verbodsbepalingen van de artikelen 14, 15 en 18 van toepassing te doen zijn. Het gestelde onder a van dit artikel voorziet hierin door het meetmiddel niet (meer) als geijkt meetmiddel te doen aanmerken.

Het gestelde onder b heeft als achtergrond, dat de gebruiker van een geijkt meetmiddel dit meetmiddel achteraf, zonder de kenmerken aan te tasten die het als «geijkt meetmiddel» kwalificeren, voorziet of doet voorzien van het kenmerk, bedoeld in artikel 18 derde of vierde lid. De status van een dergelijk meetmiddel wordt dan dermate twijfelachtig, dat het noodzakelijk is het zijn kwalificatie van «geijkt meetmiddel» te ontnemen.

De werking van dit artikel moet beperkt blijven tot Hoofdstuk III, omdat anders bij voorbeeld de bepalingen van de artikelen 30 en 31 op de bedoelde meetmiddelen niet meer van toepassing zouden zijn, hetgeen onder meer zou beletten de meetmiddelen overeenkomstig het bepaalde in artikel 32, tweede lid, van een afkeuringsmerk te voorzien.

Artikel 20

Eerste lid

Deze bepaling geeft een fundamenteel voorschrift met betrekking tot de samenstelling der meetmiddelen. Gezien de omstandigheden dat bepaalde meetmiddelen het meetresultaat niet direct aangeven (bij voorbeeld gelijk-armige balansen), is de redactie in negatieve zin gesteld. Hoewel het voorschrift voor zichzelf spreekt, dient er niettemin bij te worden aangetekend, dat in de mogelijkheid van ontheffing is voorzien, namelijk in artikel 42.

Voor een motivering van de wenselijkheid daarvan moge worden verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Tweede lid

Dit lid legt de grondslag voor nadere voorschriften voor de betrokken meetmiddelen en wel ten aanzien van :

a. De samenstelling

Hierbij kan worden gedacht aan een voorschrift, dat de meetmiddelen uit voor het doel geschikte materialen van goede hoedanigheid samengesteld moeten zijn. In sommige gevallen zullen die materialen zelfs min of meer gedetailleerd omschreven moeten worden. Voor inhoudsmaten bij voorbeeld kunnen geen plastische stoffen worden getolereerd. Het gebruik van metaal, glas of andere onvervormbare materialen zal moeten worden voorgeschreven.

b. De meeteigenschappen

In hoofdzaak zal het daarbij gaan om de vaststelling van de fouten, welke maximaal in de door het meetmiddel aangegeven meetresultaten kunnen worden toegelaten.

c. De overige voorwaarden

Een aantal bijkomende voorschriften als : het meetresultaat moet duidelijk en ondubbelzinning worden aangegeven, er moet een deugdelijke mogelijkheid zijn tot het aanbrengen van ijkmerken, en dergelijke meer, is onontbeerlijk.

Al deze voorschriften betreffen een groot aantal onderwerpen, waarvoor gedetailleerde regelingen nodig zijn, die per categorie meetmiddelen kunnen verschillen. Om deze reden zal de regeling hiervan bij uitvoeringsprotocol geschieden.

HOOFDSTUK IV

Het onderzoek van de meetmiddelen

De meetmiddelen, die krachtens het bepaalde in de artikelen 14 en 16 gebruikt worden voor de in deze artikelen bedoelde metingen, dienen geijkte meetmiddelen te zijn. Het begrip « geijkt meetmiddel » is in artikel 10 bepaald.

De regelingen, die nodig zijn om tot geijkte meetmiddelen te komen, worden in hoofdstuk IV in hun algemeenheid omschreven. Daarvoor wordt een procedure tot stand gebracht, die in verschillende vormen van onderzoek voor de meetmiddelen voorziet.

Artikel 21

Eerste lid

Dit lid geeft de opsomming van de vormen van onderzoek, welke in de volgende artikelen nader worden bepaald, met de nodige daarbij horende verduidelijkende bijzonderheden.

Deze vormen van toezicht zijn technisch alom gebruikelijk en de ondervinding, opgedaan bij de voor deze regeling van kracht zijnde nationale wetgevingen, bewijst dat zij verantwoord zijn.

Tweede lid

De ondervinding leert, dat naar gelang van de aard van categorieën van meetmiddelen of de soort metingen, waartoe zij bestemd zijn, het niet onontbeerlijk is, dat alle vormen van onderzoek steeds toegepast moeten worden. Gewichten bij voorbeeld zijn in het algemeen zo eenvoudig geconstrueerd, dat een onderzoek tot modelgoedkeuring overbodig is, terwijl herijk van bij voorbeeld glazen maten niet nodig is, daar de meeteigenschappen hiervan na de eerste ijk zich praktisch niet kunnen wijzigen.

Daarom wordt er in dit lid in voorzien, dat bij uitvoeringsprotocol zal kunnen worden bepaald, dat zekere vormen van onderzoek niet worden toegepast.

Deze bepaling voorziet evenwel niet in de vrijstelling van de technische controle, daar het mogelijk moet zijn te allen tijde te controleren of « geijkte meetmiddelen » aan de voor deze meetmiddelen gestelde eisen voldoen.

Artikel 22

Eerste lid

Hoofdzaak voor de werkzaamheden bij de onderzoeken, in hoofdstuk IV voorzien, zijn de voor de verschillende categorieën van meetmiddelen bij uitvoeringsprotocol vastgestelde technische voorschriften omtrent de samenstelling en de meeteigenschappen, alsmede omtrent overige voorwaarden (artikel 20, tweede lid).

De algemene opzet is zo mogelijk in bedoeld uitvoeringsprotocol slechts de belangrijkste meeteigenschappen ter waarborging van het aanhouden van bepaalde foutgrenzen voor te schrijven en daarmee samenhangende constructie- en samenstellingseisen voor de meetmiddelen te stellen. Dit laat de fabrikanten de nodige vrijheid in het uitwerken van hun eigen types, hetgeen het voordeel biedt, dat de technische ontwikkeling, de aanpassingsmogelijkheden aan de soms snel veranderende economische en industriële omstandigheden en de gezonde concurrentie onder fabrikanten niet belemmerd worden.

Bij deze opzet is het noodzakelijk het model van elk nieuw type van meetmiddel dat door een bepaalde fabrikant is ontworpen, te onderwerpen

aan een onderzoek om de kenmerken ervan zo goed mogelijk te bestuderen en daaruit met een voldoende zekerheid te concluderen of naar het bedoelde model vervaardigde meetmiddelen aan de krachtens artikel 20 gegeven voorschriften kunnen beantwoorden. Een dergelijk onderzoek wordt in het eerste lid van artikel 22, overeenkomstig het in de huidige wetgevingen reeds gangbare begrip, onderzoek tot modelgoedkeuring genoemd.

Tweede lid

Voor het onderzoek tot modelgoedkeuring zijn bepaalde gegevens vereist die naar gelang van de soort meetmiddelen niet noodzakelijkerwijs dezelfde zijn. Daarom zal volgens dit lid ten aanzien van elke categorie van meetmiddelen, voor zover zij niet zijn vrijgesteld van de eerste ijk, bepaald worden, wat voor de toepassing van deze regeling als model wordt aangemerkt.

Derde lid

Deze bepaling legt zekere beperkingen op aan hetgeen als model kan worden aangemerkt.

In die gevallen, waarin vrijstelling van de eerste ijk is verleend, zal het object van het onderzoek tot modelgoedkeuring in ieder geval een exemplaar van een meetmiddel moeten zijn dat zelf aan de technische voorschriften voldoet, teneinde zoveel mogelijk te waarborgen, dat de naar het model vervaardigde en van de eerste ijk vrijgestelde meetmiddelen aan de technische voorschriften zullen voldoen. In het derde lid, onder c, is daarom ten aanzien van meetmiddelen, die van de eerste ijk zijn vrijgesteld, het object van de modelgoedkeuring in de eenvormige regeling afzonderlijk vermeld.

Vierde lid

De vaststelling van een kenmerk met betrekking tot een goedgekeurd model heeft ten doel het model te identificeren en strekt er voorts toe ten aanzien van naar dit model vervaardigde meetmiddelen op eenvoudige wijze te doen uitkomen naar welk model zij zijn vervaardigd. Aan de aanvrager van de modelgoedkeuring worden namelijk op zijn verzoek door de met de uitvoering van de eenvormige regeling belaste organen modelgoedkeuringskenmerken overeenkomstig het vastgestelde kenmerk verstrekt (artikel 23, eerste lid, onder c).

Voor het verstrekken van kenmerken zijn verschillende vormen denkbaar, bij voorbeeld de afgifte van kenmerken aan de aanvrager door de organen, belast met de uitvoering van de eenvormige regeling, of het verlenen van toestemming aan de aanvrager om de kenmerken zelf overeenkomstig het vastgestelde kenmerk te vervaardigen. Daar het fabricageproces en het materiaal van de betrokken meetmiddelen hierbij een grote rol spelen, wordt aan de praktijk overgelaten in welke vorm deze verstrekking zal geschieden. De aanvrager is verplicht de kenmerken op naar het goedgekeurde model vervaar-

digde meetmiddelen aan te brengen, daar zij anders niet tot de eerste ijk worden toegelaten (artikel 27, tweede lid); in die gevallen, waarin de betrokken meetmiddelen aan modelgoedkeuring zijn onderworpen, maar vrijgesteld zijn van de eerste ijk, verkrijgt het naar het betrokken model vervaardigde meetmiddel door voorziening van het verstrekte modelgoedkeuringsmerk de staat van geijkt meetmiddel (artikel 10, onder b.2).

Artikel 23

Eerste lid

Dit lid stelt onder a dat de aanvrager een verklaring ontvangt, waaruit dan de goedkeuring van het betrokken model blijkt.

Deze verklaring dient, indien het model overeenkomstig artikel 22, derde lid, onder a, is aangemerkt, ingevolge artikel 23, eerste lid, onder b, aangevuld te worden met de nodige bescheiden, die het betrokken model kenmerken, te weten tekeningen en zo nodig een beschrijving. Dit is nodig zowel om de begunstigde aanvrager duidelijk op te geven op welk model de goedkeuring betrekking heeft als om de organen, belast met de verdere werkzaamheden die uit deze goedkeuring voortvloeien, de nodige gegevens te verschaffen om hun taak met kennis van zaken uit te kunnen voeren.

Voor de onder c voorziene verstrekking van modelgoedkeuringskenmerken zij verwezen naar de toelichting op artikel 22, vierde lid.

Tweede en derde lid

Een modelgoedkeuring betreft een met naam bepaalde begunstigde aanvrager. Het is namelijk de bedoeling, dat uitsluitend deze betrokkene gerechtigd is de hem met betrekking tot het model verstrekte kenmerken aan te brengen op de naar dit model vervaardigde meetmiddelen en dat zulks aan ieder ander wordt ontzegd.

Vierde lid

Voor het doelmatig toepassen van de voorschriften met betrekking tot de betrokken categorieën van meetmiddelen kan het noodzakelijk zijn op bepaalde plaatsen (bij voorbeeld op ijkkantoren, bij fabrikanten of importeurs), over voldoende gegevens te beschikken. Er moet namelijk steeds nagegaan kunnen worden of op de markt gebrachte meetmiddelen met het goedgekeurde model overeenstemmen. Dit lid opent daartoe de nodige mogelijkheden.

Artikel 24

De praktijk wijst uit, dat het veelvuldig voorkomt, dat een fabrikant in zijn produktie van meetmiddelen, vervaardigd naar een goedgekeurd model, wijzigingen wenst aan te brengen. Wanneer naar het oordeel

van de met de uitvoering van de eenvormige regeling belaste organen de wijzigingen van ondergeschikt metrologisch belang zijn, kan het model van het gewijzigde meetmiddel als variant van het reeds goedgekeurde model worden beschouwd. Met betrekking tot die variant wordt, na goedkeuring, hetzelfde kenmerk vastgesteld.

Artikel 25

Om redenen van zuiver administratieve aard is het wenselijk de geldigheid van de modelgoedkeuring in de tijd te beperken. Een model is veel slechts gedurende een min of meer beperkte tijd basis van de produktie van meetmiddelen en het is daarom niet nodig de regelingen, die voor bepaalde werkzaamheden uit de organisatie van de overheidsbemoeiingen voortvloeien, zoals het ter beschikking houden van modellen en het bewaren van documentatie, zonder tijdsbeperking in stand te houden.

Het is de bedoeling in het uitvoeringsprotocol te voorzien in de mogelijkheid van verlenging van bestaande goedkeuringen.

Artikel 26

Eerste lid

De mogelijkheid moet bestaan om, zo nodig, verleende goedkeuringen in te trekken. Regeling van voorkomende gevallen wordt in dit artikel beoogd. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de gevallen, waarin de goedkeuring wordt ingetrokken en de gevallen waarin zij kan worden ingetrokken. De redenen tot intrekking zijn namelijk niet alle van eenzelfde belang; voor minder ernstige gevallen wordt de bevoegde organen een zekere vrijheid gelaten, waarbij is aan te tekenen dat een beslissing tot intrekking in feite een ernstige administratieve sanctie kan zijn. Inderdaad betekent de intrekking van een modelgoedkeuring de onmogelijkheid om naar dit model nadien vervaardigde meetmiddelen tot de andere vormen van onderzoek voor te leggen en bijgevolg op legale wijze in het verkeer te brengen.

In de vier gevallen, onder a, b, c en d voorzien, wordt het noodzakelijk geacht zonder meer over te gaan tot de bedoelde intrekking.

Bij d kan worden aangetekend, dat zich gevallen voordoen waarin de meest uitgebreide proeven niet voldoende zijn om bepaalde latere afwijkingen aan het licht te brengen. Intrekking van de modelgoedkeuring belet dan verdere mogelijke verspreiding van zulke meetmiddelen.

Tweede lid

In de hier opgesomde gevallen, welke geen toelichting behoeven, worden de redenen tot intrekking als minder imperatief beschouwd en wordt de beslissing over het al dan niet intrekken van de goedkeuring aan de met de uitvoering van de eenvormige regeling belaste organen overgelaten.

Derde lid

In verband met de ingrijpende gevolgen van de intrekking van de modelgoedkeuring voorziet het derde lid in een waarborg van de belangen van degene te wiens naam de modelgoedkeuring is gesteld.

Artikel 27

Eerste lid

De tweede vorm van onderzoek, waaraan de meetmiddelen onderworpen kunnen worden, is de eerste ijk, die erin bestaat na te gaan of een meetmiddel voldoet aan de daarvoor krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften; zo dit het geval is, wordt zulks bevestigd door het aanbrengen van ijkmerken.

Tweede lid

Hierin wordt bepaald, dat, wanneer het gaat om meetmiddelen ten aanzien waarvan de modelgoedkeuring is voorgeschreven, de eerste ijk slechts kan plaatsvinden, indien deze meetmiddelen het kenmerk dragen overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid van artikel 23.

Derde lid

Een moeilijkheid kan zich voordoen met betrekking tot het aanbrengen van het kenmerk van modelgoedkeuring of van ijkmerken wegens de ongeschikte samenstelling of afmetingen van de betrokken meetmiddelen. Daarom wordt er in dit lid in voorzien, dat bij uitvoeringsprotocol bepaalde meetmiddelen vrijgesteld kunnen worden van het aanbrengen van dit kenmerk of van de ijkmerken, waarbij deze laatste vervangen worden door een gewaarmerkte verklaring.

Artikel 28

Eerste lid

De herijk, zijnde het onderzoek ter toetsing of in gebruik zijnde meetmiddelen nog voldoen aan de krachtens artikel 20 gegeven voorschriften en het bevestigen hiervan door het aanbrengen van ijkmerken, heeft uiteraard slechts zin voor die categorieën van meetmiddelen, die tevens aan de eerste ijk onderworpen zijn.

Tweede lid

Vanzelfsprekend kunnen zich hier dezelfde moeilijkheden voordoen ten aanzien van het aanbrengen van ijkmerken als bij de eerste ijk. Deze moeilijkheden worden dan ook op dezelfde wijze als bij de eerste ijk opgelost.

*Artikel 29***Eerste lid**

Bij de herijk kan bevonden worden, dat meetmiddelen niet meer voldoen aan de eisen betreffende de meeteigenschappen, zoals bij de voorschriften krachtens artikel 20 vastgesteld. Gewoonlijk vergt de justering een bepaalde uitrusting, gereedschap en ook vakkennis; in de meeste gevallen zal daarom een beroep worden gedaan op deskundige herstellers. In de Beneluxlanden is het echter traditie dat de met de herijk van meetmiddelen belaste organen de justering van gewichten uitvoeren. Mede om deze mogelijkheid te kunnen behouden is in de eenvormige regeling artikel 29 opgenomen.

Tweede lid

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

*Artikel 30***Eerste lid**

De vierde vorm van onderzoek van de meetmiddelen, in artikel 21 bedoeld, wordt «technische controle» genoemd.

Dit onderzoek is volgens dit lid van toepassing op de geijkte meetmiddelen, zoals in artikel 10, onder b, gedefinieerd; geen enkele categorie van meetmiddelen kan van deze controle vrijgesteld worden (artikel 21, tweede lid). Het is immers van groot belang, dat meetmiddelen, die een of meer der drie andere vormen van onderzoek met goed gevolg hebben ondergaan, in overeenstemming blijven met de technische voorschriften. De technische controle strekt daartoe.

Tweede lid

Terwijl de betrokkenen zelf de meetmiddelen tot de andere vormen van onderzoek moeten aanbieden, zijn het de met de uitvoering der eenvormige regeling belaste organen, die het initiatief tot de technische controle nemen; deze vorm van onderzoek zal in principe verscheidene malen en op daartoe door de betrokken organen te kiezen tijdstippen kunnen plaatsvinden.

Ter toelichting op de betekenis van de technische controle in de verschillende gevallen diene het volgende:

- 1) voor meetmiddelen, die onderworpen zijn aan de herijk, d.w.z. aan onderzoek op regelmatig herhaalde tijdstippen, kan het nodig zijn tussentijds nog de gedragingen van zekere individuele toestellen na te gaan;

- 2) voor meetmiddelen, die aan eerste ijk maar niet aan herijk zijn onderworpen, is er nog meer reden, dat ambtshalve kan worden nagegaan hoe zij zich in het gebruik gedragen ;
- 3) voor meetmiddelen, waarop alleen de modelgoedkeuring van toepassing is, met uitsluiting van de eerste ijk en herijk, zal het altijd onontbeerlijk zijn te kunnen nagaan of zij aan de voorschriften krachtens artikel 20 voldoen, in het bijzonder aangaande de maximaal toelaatbare fouten.

Derde lid

Dit lid stelt de eigenaar, bezitter of houder van een geijkt meetmiddel in de gelegenheid een controle van dit meetmiddel aan te vragen, buiten de onderzoeken van eerste ijk, herijk of ambtshalve technische controle. Het kan immers in het belang van de betrokkene zijn officieel te laten nagaan of het bedoelde meetmiddel aan de wettelijke vereisten voldoet.

Artikel 31

Eerste lid

Het kan nuttig zijn, dat de gunstige uitslag van een onderzoek bij technische controle op het meetmiddel kenbaar wordt gemaakt, hetgeen wordt bereikt door het aanbrengen van een geschikt teken op het aldus onderzochte meetmiddel.

Tweede en derde lid

Wanneer de technische controle op verzoek van de eigenaar, bezitter of houder van een meetmiddel wordt uitgevoerd, is erin voorzien dat de betrokkene, indien hij zulks wenst, een verklaring krijgt omtrent het uitgevoerde onderzoek.

Wanneer het onderzoek aan het licht brengt dat het bedoelde meetmiddel niet meer aan de krachtens artikel 20 gegeven voorschriften voldoet, moeten daarenboven de redenen daarvan in de gevraagde verklaring vermeld worden.

Artikel 32

Eerste, tweede en derde lid

Bij dit artikel wordt geregeld wat er dient te geschieden, wanneer bij de eerste ijk, herijk of technische controle bevonden wordt, dat een meetmiddel niet of niet meer voldoet aan de voorschriften bedoeld in artikel 20.

Een meetmiddel, dat niet of niet meer aan de voorschriften voldoet, mag niet of niet meer gebruikt worden; er moet dus de mogelijkheid zijn het meetmiddel zijn status van geijkt meetmiddel te onthouden of te ontnemen.

De onderhavige bepalingen gaan van de gedachte uit, dat ten aanzien van meetmiddelen, die bij de eerste ijk, de herijk of de technische controle niet of niet meer aan de daarvoor gegeven technische voorschriften blijken te voldoen, waar mogelijk, de gelegenheid moet worden geboden deze alsnog te herstellen.

Gaat het om een meetmiddel, dat bij onderwerping aan de eerste ijk onaanvaardbaar wordt bevonden, dan is het voldoende het ijkmerk niet aan te brengen; diensgevolge mag het meetmiddel in de gevallen, bij of krachtens de artikelen 14 en 16 voorzien, niet in gebruik genomen worden.

Het kan evenwel van maatschappelijk belang zijn, dat het niet voldoen aan de technische voorschriften opvallender kenbaar is dan alleen door afwezigheid van ijkmerken. In dit verband kan bij voorbeeld gedacht worden aan meetmiddelen, die op grond van hun constructie of werkwijze na hun fabricage niet meer voor herstel vatbaar zijn, zoals koortsthermometers. Het eerste lid opent derhalve de mogelijkheid, dat in dergelijke gevallen op bij uitvoeringsprotocol aangewezen meetmiddelen een afkeuringsmerk kan worden geplaatst.

Wordt bij de herijk of de technische controle geconstateerd, dat het meetmiddel niet aan de daarvoor gegeven technische voorschriften voldoet, dan zal niettemin in een groot aantal gevallen herstel zeer wel mogelijk zijn. Gezien de verscheidenheid van die gevallen is in het tweede lid geen norm opgenomen voor gevallen, waarin gelegenheid tot herstel moet worden geboden, doch is het oordeel daaromtrent overgelaten aan de uitvoeringsorganen. Derhalve is in het tweede lid alleen voorzien in de mogelijkheid van plaatsing van een afkeuringsmerk. Uit de samenhang tussen het tweede en het derde lid blijkt, dat in het algemeen alleen dan het afkeuringsmerk bij de herijk of de technische controle aangebracht zal worden indien het desbetreffende orgaan geen mogelijkheid tot herstel zonder grondige revisie aanwezig acht.

Hierbij kan worden aangetekend, dat het aanbrengen van een afkeuringsmerk niet steeds behoeft te betekenen, dat het meetmiddel de status van geijkt meetmiddel niet zou kunnen krijgen of herkrijgen. In een aantal gevallen zal het meetmiddel zodanig gewijzigd kunnen worden, bij voorbeeld door vervanging van belangrijke onderdelen, dat het alsnog kan voldoen aan de krachtens artikel 20 vastgestelde voorschriften.

Teneinde te voorkomen, dat door verwijdering van een afkeuringsmerk door een belanghebbende het betrokken meetmiddel weer als geijkt meetmiddel zou kunnen worden gebruikt, is voorzien in de mogelijkheid van vernietiging van ijkmerken en, in geval van vrijstelling van eerste ijk en herijk, van vernietiging van modelgoedkeuringskenmerken.

Indien ingevolge het derde lid de gelegenheid tot herstel wordt gegeven, bestaat zelfs niet na herstel de zekerheid, dat het betrokken meetmiddel alsdan wel met de daarvoor gegeven technische voorschriften overeenstemt: een nieuw onderzoek zal in dat geval nodig zijn. Het derde lid voorziet er daarom in, dat de met uitvoering van de eenvormige regeling belaste organen ten behoeve van de betrokkene een termijn vaststellen, waarin hij niet alleen herstel van het meetmiddel maar ook herijk, onderscheidenlijk technische controle, opnieuw kan doen plaatsvinden. In alle gevallen, waarin bij technische controle gebreken van het meetmiddel geconstateerd zijn en gelegenheid tot herstel wordt gegeven (zowel derhalve bij ambtshalve als op verzoek verrichte technische controle), zal na herstel van het meetmiddel technische controle daarvan binnen de betrokken termijn niet dan op verzoek plaatsvinden.

Vierde lid

Indien ingevolge het derde lid de gelegenheid tot herstel wordt gegeven en het meetmiddel derhalve van een teken wordt voorzien, zou dat meetmiddel zonder verdere voorziening toch een meetmiddel worden, dat klaarblijkelijk niet in overeenstemming is met de bij of krachtens de eenvormige regeling gegeven voorschriften en zou het ingevolge artikel 19, onder a, niet als geijkt meetmiddel worden aangemerkt. Aangezien gedurende de verleende termijn naar verwachting ook het herstel daadwerkelijk zal plaatsvinden, is voorzien in een uitzondering op artikel 19.

Vijfde lid

Wanneer binnen de krachtens het derde lid vastgestelde termijn ten aanzien van het herstellende meetmiddel op verzoek van de betrokkene opnieuw herijk of technische controle van het herstellende meetmiddel plaatsvindt en het meetmiddel alsdan met de technische voorschriften overeenstemt, zal het in het derde lid bedoelde teken verwijderd moeten worden; anders zou het betrokken meetmiddel na verloop van de in dat lid bedoelde termijn alsnog ingevolge artikel 19 als ongeijkt meetmiddel worden aangemerkt. Het onderhavige lid voorziet derhalve in de verwijdering van het teken in deze gevallen.

Artikel 33

De artikelen 22, 23, 27, 28, 31 en 32 voeren een reeks kenmerken, ijkmerken, afkeuringsmerken, tekens en verklaringen in, die in een aantal gevallen als bewijs dienen van het resultaat van de verschillende vormen van onderzoek met de daaraan verbonden juridische betekenis en gevolgen.

Dit artikel bepaalt, dat vorm en uitvoering hiervan evenals in nader aangegeven gevallen de geldigheidsduur, bij uitvoeringsprotocol zullen worden geregeld, hetgeen noodzakelijk is in verband met de verscheidenheid die zich hierbij kan voordoen.

Het ligt in de bedoeling het aantal vormen en uitvoeringen van kenmerken, ijkmerken en tekens, die op meetmiddelen kunnen of moeten worden aangebracht, zo gering mogelijk te houden, al zullen in sommige gevallen verschillende vormen of uitvoeringen onvermijdelijk zijn. Zo kan er bij voorbeeld aan worden gedacht, dat voor de aan modelgoedkeuring onderworpen meetmiddelen een verschillende vorm van het modelgoedkeuringskenmerk nodig zal zijn naar gelang die meetmiddelen al dan niet van de eerste ijk vrijgesteld zijn. Voorts is het denkbaar, dat het ijkmerk in uitvoering verschillend moet zijn teneinde daaruit te kunnen opmaken door welk der Beneluxlanden en door welk kantoor dit merk is aangebracht.

Artikel 34

Administratieve en technische regelen zijn onontbeerlijk voor de toepassing van hoofdstuk IV van de eenvormige regeling.

De punten a en d hebben vooral betrekking op voorschriften van administratieve aard, terwijl onder b en c bepalingen zowel van technische als van administratieve aard worden beoogd.

Voor zover het betreft het onder b gestelde, kan worden gedacht aan voorschriften omtrent de methoden van onderzoek die door de met de uitvoering der eenvormige regeling belaste organen moeten worden gevolgd en aan de vaststelling van de plaatsen waar ten aanzien van de onderscheidene categorieën meetmiddelen de vormen van onderzoek geschieden (bij voorbeeld een ijkkantoor, plaats van fabricage of plaats van opstelling).

Daar rekening gehouden moet worden met de mogelijkheid, dat de met de uitvoering van de eenvormige regeling belaste organen niet altijd over alle hulpmiddelen en personeel beschikken die voor een onderzoek noodzakelijk zijn, is onder c voorzien in het verlenen van medewerking en het ter beschikking stellen van hulpmiddelen door de eigenaar, bezitter of houder van het te onderzoeken meetmiddel. Hierbij kan worden gedacht aan het ter beschikking stellen van een voldoende grote en schone lokaliteit, het verlenen van assistentie door beschikbaarstelling van personeel bij het onderzoek en het zorg dragen voor de aanwezigheid van een aantal standaardgewichten voor de belasting van een te onderzoeken weegbrug.

Aangezien voor de in dit artikel opgenomen onderwerpen regelingen van gedetailleerde aard nodig zijn, zullen deze bij uitvoeringsprotocol worden vastgesteld.

Artikel 35

Eerste en tweede lid

Dit artikel biedt aan de betrokken eigenaar, bezitter of houder van een meetmiddel waaromtrent door de bevoegde organen een ongunstige beslissing is getroffen, zoals weigering of intrekking van een modelgoed-

keuring, weigering van toelating tot de eerste ijk of weigering van aanbrenging van ijkmerken, de gelegenheid te beschikken over de gegevens die nodig zijn om in beroep te kunnen gaan van deze beslissing. Ten deze zij verwezen naar Deel I, artikel 8, van de Overeenkomst.

HOOFDSTUK V

Verrichtingen op verzoek

*Artikel 36***Eerste lid**

Naast de metingen, die ingevolge het bepaalde in de artikelen 14 en 16 met geen ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel mogen worden verricht, worden in het maatschappelijke leven dagelijks duizendtallen andere metingen uitgevoerd, variërende van metingen met de hoogste precisie in research-laboratoria bij voorbeeld, tot metingen in de industriële sector met uiteenlopende nauwkeurigheidseisen, zelfs tot metingen in de huishoudelijke sfeer. Voor al deze metingen worden meetmiddelen gebezigd, veelal gelijksoortig aan die, welke gebruikt kunnen worden voor metingen, als bedoeld in de artikelen 14 en 16.

Alhoewel een aantal van die metingen — voor zover uitgevoerd in verband met de uitoefening van een beroep of bedrijf — op grond van het bepaalde in artikel 14, tweede lid, onder b, aangewezen zou kunnen worden als met geen ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel te mogen worden verricht, zal daartoe meestal geen aanleiding bestaan. De eenvormige regeling zou haar doel ver voorbijschieten, indien zij beoogde om in al die gevallen in dwingende regelingen te voorzien. Het al of niet betrouwbaar zijn der meetresultaten wordt geheel ter beoordeling gelaten van degene die de metingen uitvoert of doet uitvoeren.

Toch doet zich — naar de ervaring heeft geleerd — bij de betrokkenen nogal eens de behoefte voor een objectief en deskundig oordeel te verkrijgen over die meetresultaten, zich gewoonlijk toespitsende op de vraag omtrent de kwaliteiten van het gebruikte meetmiddel, omdat deze in casu een overwegende rol spelen. Weliswaar kan de betrokkene zich in dit opzicht in een aantal gevallen een garantie verschaffen door het gebruik van een geijkt meetmiddel — hetgeen hem vrijstaat —, doch te behoeften liggen hier gewoonlijk anders. Immers van een geijkt meetmiddel is slechts bekend, dat de fouten — die elk meetmiddel onvermijdelijk heeft — niet groter zijn dan de daarvoor krachtens het bepaalde in artikel 20, tweede lid, vastgestelde waarden, terwijl bij de onderhavige metingen veelal de exacte waarden van de fouten bekend moeten zijn, opdat het meetresultaat dienovereenkomstig kan worden gecorrigeerd. Overigens zijn geijkte meetmiddelen voor de hier aan de orde zijnde doeleinden lang niet altijd beschikbaar.

De nationale administraties, belast met de uitvoering van de eenvormige regeling, moeten uiteraard zijn uitgerust voor het onderzoek der meetmiddelen, bestemd om te worden gebruikt voor metingen, als bedoeld in de artikelen 14 en 16. Zoals reeds is gezegd, zijn de meetmiddelen, die voor de hiervoor bedoelde metingen worden gebezigd, veelal gelijksoortig aan de « geijkte », zodat indien een verzoek tot onderzoek van een dergelijk meetmiddel tot de nationale administraties wordt gericht, zij daarvan, qua uitrusting, meestal zonder meer kunnen voldoen.

Dat met dergelijke onderzoeken voor de betrokkenen grote economische belangen kunnen zijn gediend, moge blijken uit de volgende voorbeelden.

Bij de opwekking van elektrische energie in elektriciteitscentrales is het rendement van de daarbij gebruikte stroomketels duidelijk het hoogst, indien de temperatuur van de stoom binnen bepaalde, betrekkelijk enge grenzen constant wordt gehouden. Die temperatuur wordt daartoe bij voortdurend gemeten door middel van tot dat doel geschikte meetmiddelen (thermokoppels). Van de wetenschap omtrent het hoogste rendement wordt alleen dan het beste profijt getrokken, indien deze thermokoppels het meetresultaat zo juist mogelijk aangeven of hun fout bekend is.

Fabrikanten van meetmiddelen in de Beneluxlanden worden, indien zij hun produkten naar derde landen willen exporteren, nogal eens voor het feit gesteld, dat het ontvangende land de meetmiddelen alleen wil accepteren, indien kan worden aangetoond, dat hun meeteigenschappen door een onpartijdige en deskundige instantie zijn gecontroleerd. Reeds onder de huidige omstandigheden wenden zij zich daartoe tot de metrologische diensten.

Een behoefte van recherslaboratoria of grote industriële bedrijven ligt in het bezitten van gematerialiseerde standaarden van zekere grondeenheden of bepaalde afgeleide eenheden, zoals standaardgewichten en standaardweerstand en lichtstroomstandaardgloeilampen.

Het ligt in de rede, dat de nationale administraties, waar mogelijk hun potentieel in deze gevallen ten dienste van derden stellen. Daarom stelt het eerste lid, dat de met de uitvoering der eenvormige regeling belaste organen aan verzoeken tot het verrichten van dergelijke onderzoeken kunnen voldoen. Het artikellid spreekt daarbij van te verlenen « diensten ». De verzoeken beperken zich namelijk niet tot het onderzoek van meetmiddelen, doch kunnen zich evenzeer uitstrekken tot het beoordelen van meetresultaten. Met het volgende voorbeeld kan dit worden toegelicht: van een gefabriceerd machineonderdeel moet, om hier niet terzake doende redenen, de massa een zeer bepaalde waarde hebben; de fabrikant verzoekt om na te gaan of het onderdeel die massa inderdaad heeft.

Dat de belanghebbende de kosten, die aan een zodanig onderzoek zijn verbonden, dient te dragen, behoeft geen toelichting. Evenzeer is het logisch, dat de te verlenen diensten moeten liggen op het gebied van de metrologie

Immers slechts op dat gebied zijn de organen, belast met de uitvoering van de eenvormige regeling, geoutilleerd en deskundig.

Tweede lid

Alhoewel met de te verlenen diensten grote belangen van de betrokkenen kunnen zijn gediend, dient de met de uitvoering der eenvormige regeling belaste organen niettemin de mogelijkheid te worden geboden tot weigering om aan een desbetreffend verzoek te voldoen. De werkzaamheden, voortvloeiende uit de hoofdstukken IV en VI, moeten primair blijven. Bij of krachtens die hoofdstukken worden de burgers immers verplichtingen opgelegd, waarvan zij niet dan met medewerking van de bedoelde organen kunnen voldoen. Zo kan reeds het simpele feit, dat ten tijde van het verzoek het gehele personeelsbestaan van een orgaan beschikbaar moet zijn voor de werkzaamheden, voortvloeiende uit de hoofdstukken IV en VI, reden zijn tot weigering om aan het verzoek te voldoen.

Dit lid verleent de organen de bevoegdheid tot zodanige weigering. Teneinde in deze willekeur te voorkomen, beperkt de tekst die bevoegdheid tot de gevallen, waarin — naar het oordeel der organen — inwilliging van het verzoek gevaar voor de uitvoering der essentiële delen van de eenvormige regeling zou kunnen oproepen.

Overigens spreekt het vanzelf, dat indien het betrokken orgaan niet of niet voldoende beschikt over een outillage, nodig voor het uitvoeren der gevraagde verrichting, het niet gehouden is om aan het desbetreffende verzoek te voldoen.

Derde lid

Bij de hier bedoelde regelingen is te denken aan bepalingen omtrent de wijze, waarop een verzoek als bedoeld in het eerste lid, dient te worden ingediend, de medewerking, die tot of ten behoeve van de gevraagde dienst van de belanghebbende kan worden verlangd, het al of niet verstrekken van certificaten van onderzoek en dergelijke meer. Een aantal detailonderwerpen derhalve, die het beste bij uitvoeringsprotocol kunnen worden geregeld.

Vierde lid

Voor de toelichting op dit lid moge worden verwezen naar de toelichting op artikel 35.

HOOFDSTUK VI

Fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, karaffen en drinkglazen.

Artikelen 37 - 40

Veel vloeistoffen, al dan niet voor de voeding bestemd, worden hetzij in fusten, hetzij in flessen of soortgelijke recipiënten, ter beschikking van de

consument gesteld. Uiteraard wordt het volume, dat deze recipiënten bevatten, niet in tegenwoordigheid van de koper gemeten.

Teneinde in de gegeven omstandigheden de eerlijkheid bij transacties en zowel de belangen van de consument als die van de leveranciers te waarborgen, telkens wanneer de behoefte zich doet gevoelen, opent artikel 37 de mogelijkheid tot regeling bij uitvoeringsprotocol van aanduidingen op en de inhoud van fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, die gebruikt worden voor het afleveren daarin van bepaalde vloeistoffen.

Dit brengt met zich, dat voor de aflevering van bepaalde vloeistoffen, wanneer deze in fusten, flessen of soortgelijke recipiënten geschiedt, het gebruik van zodanige recipiënten, welke aan nauwkeurige voorschriften beantwoorden, verplicht kan worden gesteld.

De redenen, welke voor aanduiding van de nominale inhoud pleiten, behoeven geen nadere verklaring. De aanduiding van de fabrikant is noodzakelijk voor de controle en de opsporing van gedragingen in strijd met eenvormige regeling. Voorschriften met betrekking tot de inhoud « tot de rand gevuld » zijn noodzakelijk teneinde te verzekeren, dat de betrokken voorwerpen zonder bezwaar de nominale inhoud kunnen bevatten.

In artikel 38 wordt het in de handel brengen van fusten, flessen en soortgelijke recipiënten verboden welke niet beantwoorden aan de vereisten van het krachtens artikel 37 vastgestelde uitvoeringsprotocol en welke redelijkerwijze gebruikt kunnen worden voor het afleveren daarin van vloeistoffen, voor aflevering waarvan in fusten, flessen of soortgelijke recipiënten een uitvoeringsprotocol het gebruik van gereguleerde fusten, flessen en soortgelijke recipiënten als eis stelt.

In artikel 39 wordt het gebruik van dergelijke fusten, flessen en soortgelijke recipiënten verboden voor het afleveren van vloeistoffen, welke zijn aangewezen in een op basis van artikel 37 vastgesteld uitvoeringsprotocol.

Tevens wordt, met het oogmerk de consument te beschermen en de eerlijkheid in de handel te waarborgen, in artikel 40 de mogelijkheid geopend tot het voorschrijven van het gebruik, bij voorbeeld in lokalen waar dranken voor onmiddellijk gebruik ter plaatse worden verstrekt, van karaffen en drinkglazen, welke zijn voorzien van een maatstreep en een aanduiding van de inhoud, overeenstemmende met deze maatstreep.

Uiteraard moeten bepaalde toleranties voor wat betreft de aanduiding van de inhoud worden opgenomen. Zulks wordt uitdrukkelijk bepaald in artikel 40, tweede lid, onder a. Teneinde het mogelijk te maken, dat daadwerkelijk tot aan de maatstreep kan worden gevuld, is het tevens noodzakelijk een inhoud « tot de rand gevuld » voor te schrijven welke meer bedraagt dan de nominale.

HOOFDSTUK VII

Vrijstellingen en ontheffingen

Artikel 41

Eerste lid

Het feit, dat in een aantal landen die in de wereld van handel en industrie soms een uiterst belangrijke rol spelen (Engeland en de Verenigde Staten van Amerika bij voorbeeld), nog steeds een ander dan het Internationaal Stelsel van Eenheden in gebruik is, heeft tot gevolg, dat voorlopig in de praktijk de integrale handhaving van het bepaalde in artikel 13, derde lid, in een aantal gevallen tot onaanvaardbaar te achten consequenties zou leiden. Zo zou een handelaar in één der Beneluxlanden, die zijn produkten naar Engeland of Amerika wil verkopen, deze moeten aanbieden of leveren in meters, kilogrammen, enz., terwijl aldaar veelal slechts « yards », « pounds », enz. zullen worden geaccepteerd.

Doch ook in het interne handelsverkeer is nog een aantal sporen van beïnvloeding door het Angelsaksische eenhedenstelsel terug te vinden. In de rijwiel- en auto-industrie bij voorbeeld, in welke ontwikkeling Engeland en Amerika een overwegende rol hebben gespeeld, worden nog altijd de afmetingen van de wielen, en daarmee die van de banden, aangeduid in inches, ook indien deze wielen of banden zijn vervaardigd en worden aangeboden of geleverd in de Beneluxlanden. Voorts is te denken aan verpakt uit de Angelsaksische landen ingevoerde goederen als conserven in blik, waarop veelal de inhoud in « ounces » of « pounds » is aangeduid.

In de gevallen als die, welke hierboven ter illustratie zijn genoemd, zou het bepaalde in artikel 13, derde lid, het bedrijfsleven voor welhaast onoverkomelijke moeilijkheden en ernstige belemmeringen plaatsen. Het is daarom nodig dat de mogelijkheid tot vrijstelling van dit bepaalde wordt gecreëerd. Daar die gevallen zich onder sterk uiteenlopende vorm kunnen presenteren, is de verlening der desbetreffende vrijstellingen bij uitvoeringsprotocol de meest aangewezen weg.

Tweede lid

Dit lid opent de mogelijkheid, dat bij uitvoeringsprotocol vrijstelling wordt verleend van verbodsbepalingen, vervat in een aantal artikelen van de eenvormige regeling. Dat in bepaalde gevallen de noodzaak tot het verlenen van een dergelijke vrijstelling aanwezig kan zijn, moge aan de hand van het volgende voorbeeld worden toegelicht.

Bij de meting van gassen en vloeistoffen (metingen van volume) wordt in het algemeen gebruik gemaakt van meetmiddelen (gasmeters, vloeistofmeetwerktuigen), berustende op het beginsel van de volumetrische meting. Meetmiddelen van dit type worden reeds thans in de Beneluxlanden in grote aantallen gebruikt.

Naast deze «conventionele» meetmiddelen bestaan voor de meting van gassen en vloeistoffen nog andere meetmiddelen, waarvan de werking op geheel andere beginselen berust. De meting is indirect, d.w.z. dat het meetresultaat (in eenheden van volume) wordt verkregen door interpretatie van de meetresultaten van bijkomende factoren.

De bedoelde meetmiddelen (meetschijven, venturibuizen en dergelijke) hebben zowel voor- als nadelen ten opzichte van de «conventionele». Eén van hun voordelen is, dat meting ook onder extreme omstandigheden (zeer grote hoeveelheden, zeer hoge drukken, extreme omstandigheden van temperatuur, agressieve gassen of vloeistoffen), waar de «conventionele» meters tekort schieten, mogelijk is. Hun nadeel is, dat bij de vaststelling van het meetresultaat een onzekere factor in het geding is, daar bij de interpretatie, hiervoor bedoeld, verondersteld moet worden, dat bepaalde empirische formules, die aan de hand van bevindingen met slechts enkele media zijn vastgesteld, voor elk willekeurig medium onder alle voorkomende omstandigheden hun geldigheid behouden.

Dit nadeel is één der redenen, waarom de bedoelde meetmiddelen tot nu toe in de Beneluxlanden (en in vele andere landen) niet worden geijkt. Het gevolg is, dat in gevallen, waarin het bij voorbeeld metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, betreft, de belanghebbenden, die metingen onder bovenbedoelde extreme omstandigheden hebben te verrichten, voor een dilemma worden gesteld: de laatstgenoemde bepaling verbiedt het verrichten van de meting door middel van een ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel, doch een geijkt meetmiddel, geschikt voor de betrokken meting, is niet verkrijgbaar. Teneinde te voorkomen, dat in dergelijke gevallen noodgedwongen onwettige situaties ontstaan, dient in de mogelijkheid tot vrijstelling van het bedoelde verbod ten aanzien van de betrokken meetmiddelen te worden voorzien.

Indien de vrijstelling zonder meer zou worden verleend, zou dreigen, dat de meetmiddelen, ten aanzien waarvan de vrijstelling geldt, ook gebruikt zouden worden in gevallen, waarin de betrokken meting zonder meer met behulp van een «conventioneel», dus geijkt, meetmiddel verricht zou kunnen worden. Het is daarom nodig, dat wordt bepaald, onder welke omstandigheden de vrijstelling geldt (in het gegeven voorbeeld zou dit bij voorbeeld kunnen zijn: «bij de meting van gassen onder een druk, groter dan... »).

Dat de mogelijkheid tot vrijstelling zich mede dient uit te strekken tot het bepaalde in de artikelen 15, tweede en vierde lid, en 18, eerste lid, onder a, behoeft geen verder betoog.

Het is zeer goed denkbaar, dat de omstandigheden, die er toe kunnen leiden, dat het noodzakelijk of gewenst is om ten aanzien van meetmiddelen vrijstelling te verlenen van het bepaalde bij de artikelen 14, eerste lid, 15, tweede of vierde lid, of 18, eerste lid, onder a, zich soortgelijk zullen voordoen ten aanzien van fusten, flessen en soortelijke recipiënten met betrekking tot de verboden, bedoeld in de artikelen 38 en 39. Dit lid opent daarom mede de desbetreffende mogelijkheid tot vrijstelling.

Artikel 42

Naast de mogelijkheden tot de in artikel 41 bedoelde vrijstellingen, die een algemeen karakter hebben, zal, naar de ervaring heeft geleerd, de behoefte bestaan aan de mogelijkheid om incidenteel afwijkingen van de verbods- of andere bepalingen van een aantal artikelen van de eenvormige regeling toe te staan, zulks in de vorm van ontheffingen. Ter toelichting hiervan moge het volgende voorbeeld strekken.

Het komt nogal eens voor, dat meetmiddelen, bestemd voor het verrichten van metingen, als bedoeld in of als aangewezen krachtens de artikelen 14 en 16, worden vervaardigd, die van een geheel nieuwe conceptie zijn, waarmee nog geen enkele ervaring is opgedaan. Het is in dergelijke gevallen mogelijk, dat het onderzoek tot modelgoedkeuring, waarvan deze meetmiddelen naar de algemene regel van artikel 21, eerste lid, worden onderworpen, onvoldoende uitsluitsel geeft of aan het bepaalde in artikel 22, eerste lid, wordt voldaan. Om ter zake tot een duidelijke uitspraak te kunnen komen, kan het noodzakelijk zijn de gedragingen van het meetmiddel of van enkele exemplaren van de soort gedurende enige tijd in het praktische gebruik te bestuderen. De verbodsbepalingen van de artikelen 14, 15 en 18 leggen daaraan evenwel een belemmering in de weg. Het meetmiddel kan immers (voorlopig) niet in de status van « geijkt meetmiddel » verkrijgen, zodat moeilijkheden ontstaan voor de fabrikant en voor degene, in wiens bedrijf de gebruiksproef zal plaatsvinden. De fabrikant mag het meetmiddel niet aanbieden, verkopen, enz. (artikel 18, eerste, eventueel tweede lid); de gebruiker mag er bepaalde metingen (zijnde juist de metingen die ter beproefing van het meetmiddel beoogd worden) niet mede verrichten (artikel 14). Hij mag zelfs het meetmiddel niet voorhanden hebben (artikel 15, derde lid), terwijl er tevens, in verband met het bepaalde in artikel 15, eerste en tweede lid, rekening mede dient te worden gehouden, dat het meetmiddel tijdens een proefperiode het enige meetmiddel is, dat hij voorhanden heeft.

In een dergelijk geval is het in de eerste plaats in het belang van de fabrikant maar in het algemeen evenzeer ter bevordering van de technische ontwikkeling gewenst, dat zulk een proefperiode mogelijk wordt gemaakt via te verlenen ontheffingen. De fabrikant zal daartoe een verzoek moeten indienen voor zover het de op hem betrekking hebbende verbodsbepaling betreft, de gebruiker ten aanzien van de overige. Aldus wordt bereikt, dat de bedoelde beproefing in de praktijk op legale wijze kan geschieden.

Dit artikel voorziet eveneens in de mogelijkheid tot het verlenen van ontheffing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 13, derde of vierde lid, 38 of 39. Hierbij is in hoofdzaak te denken aan gevallen, waarin incidenteel het handhaven van de betrokken bepalingen tot ernstige moeilijkheden aanleiding zou geven en maatschappelijk van ontheffing (zo nodig onder beperkingen of met voorschriften; zie artikel 43, eerste lid) geen bezwaren zijn te vrezen.

Dat eveneens in de mogelijkheid tot het verlenen van ontheffing van het bepaalde in artikel 20, eerste lid, is voorzien, behoeft een afzonderlijke toelichting, waarbij kan worden aangesloten op de toelichting bij artikel 41, eerste lid. De daar bedoelde handelaar in één der Beneluxlanden, die zijn produkten naar Engeland of Amerika wil verkopen, zal de behoefte hebben deze ook in « yards » of « pounds » te meten. De betrokken metingen zijn metingen, als bedoeld in artikel 14, eerste lid, en mogen derhalve met geen ander voorwerp dan een geijkt meetmiddel worden verricht. Een geijkt meetmiddel kan echter het meetresultaat ingevolge het bepaalde in artikel 20, eerste lid, niet in « yards » of « pounds » aangeven, tenzij van deze bepaling ontheffing kan worden verleend. Het scheppen van deze mogelijkheid is in het belang van handel en industrie der Beneluxlanden.

Artikel 43

Eerste lid

De voorbeelden, genoemd in de toelichtingen bij de artikelen 41 en 42, geven reeds een aantal aanwijzingen, dat het noodzakelijk kan zijn om aan vrijstellingen en ontheffingen zekere bepalingen te verbinden. Die bepalingen kunnen zijn :

1. Beperkingen

Dit kunnen zijn beperkingen in de tijdsduur van geldigheid der vrijstelling of ontheffing, in het aantal meetmiddelen, waarop een ontheffing van toepassing is, in de hoedanigheid der goederen tot de meting waarvan een vrijstelling of ontheffing is verleend, en dergelijke meer.

2. Voorschriften

Ten deze kan worden gedacht aan bepalingen in de vorm van een gebod (bij voorbeeld : de betrokkene moet onderzoek van het meetmiddel door een daartoe aangewezen orgaan toelaten) of in de vorm van een verbod (bij voorbeeld : het betrokken meetmiddel te wijzigen).

Tweede, derde, vierde en vijfde lid

Deze bepalingen behoeven geen toelichting.

HOOFDSTUK VIII

Onderzoeklonen en vergoedingen

Artikel 44

Eerste lid

Met het oog op de uitvoering van het onderzoek, voortvloeiende uit een aanvraag tot modelgoedkeuring, en van de ijkverrichtingen dienen de organen,

belast met de uitvoering der eenvormige regeling te beschikken over een aangepaste uitrusting en het nodige technisch geschoolde personeel. Dit brengt kosten met zich, in verband waarmede een onderzoekloon in rekening gebracht dient te worden.

Dit lid opent daartoe de mogelijkheid.

Tweede lid

Hetzelfde geldt voor het justeren bij de herijk (artikel 29), de technische controle op verzoek (artikel 30, derde lid), het afgeven van een verklaring bij die controle (artikel 31, tweede lid) en een onderzoek met betrekking tot een aanvraag tot ontheffing van bepaalde voorschriften der eenvormige regeling (artikel 42).

Voor deze verschillende verrichtingen, welke plaatshebben op aanvraag, voorziet dit lid in het betalen van een bedrag.

Bij meetmiddelen, die van de eerste ijk zijn vrijgesteld, heeft het daarop aangebrachte modelgoedkeuringskenmerk hetzelfde rechtsgevolg als bij andere meetmiddelen door het aanbrengen van het ijkmerk wordt teweeggebracht. In beide gevallen immers wordt door dat aanbrengen het meetmiddel als een geijkt meetmiddel aangemerkt. Het is daarom redelijk, dat voor het verstrekken van dit rechtsgevolg hebbende kenmerk een bedrag verschuldigd is, te meer daar in het geval dat meetmiddelen van eerste ijk vrijgesteld zijn, aanvullende onderzoeken noodzakelijk zullen zijn.

De onderzoeklonen en de verschillende andere bedragen worden ingevolge artikel 9, eerste lid, onder a, vastgesteld.

HOOFDSTUK IX

Overgangsbepalingen

Artikelen 45, 46 en 47

In het kader van de inwerkingtreding van de eenvormige regeling en het vervallen van de nationale wetten en besluiten inzake de metrologie (artikel 1) zijn voorzieningen nodig ten aanzien van de meetmiddelen, die tot op dat tijdstip aan de, op vele punten onderling afwijkende, nationale bepalingen der Beneluxlanden, beantwoorden. Om praktische gronden zal het namelijk uitgesloten zijn, dat alle bedoelde « nationale » meetmiddelen op het ogenblik van de inwerkingtreding der eenvormige regeling uit de circulatie genomen kunnen worden en vervangen kunnen worden door meetmiddelen, die aan de voorschriften van de eenvormige regeling voldoen. Aangezien de eenvormige regeling voor een bepaald onderwerp eerst in werking treedt, wanneer voor dat onderwerp uitvoeringsprotocollen gelden (artikel 51, derde lid), kunnen

voor de nodige overgangsbepalingen successievelijk per onderwerp oplossingen worden gezocht.

Het ligt in de bedoeling, waar mogelijk, de gelegenheid open te stellen, dat met name meetmiddelen, die tot het tijdstip van inwerkingtreding van de eenvormige regeling in overeenstemming met de nationale wetten en besluiten werden gebruikt, ook nog in gebruik mogen blijven onder de werking van de eenvormige regeling.

Ten aanzien van dergelijke meetmiddelen — hierna kortheidshalve aangeduid als « overgangsmetmiddelen » — kunnen zich verschillende omstandigheden voordoen. Allereerst is het mogelijk, dat de voor die meetmiddelen geldende materiële nationale voorschriften in de drie Beneluxlanden gelijk waren; het ligt dan voor de hand, dat de voorschriften krachtens de eenvormige regeling daarbij zullen aansluiten. Bijzondere voorschriften van materiële aard voor overgangsmetmiddelen zullen alsdan niet nodig zijn. Voorts is het denkbaar, dat de nationale voorschriften van elk der drie Beneluxlanden onderling verschillend waren; voor de onderhavige overgangsmetmiddelen zullen alsdan bij uitvoeringsprotocol op grond van artikel 45, eerste lid, voorschriften van materiële aard moeten worden vastgesteld. Tenslotte kan zich de situatie voordoen dat in een Beneluxland ten aanzien van de betrokken categorie meetmiddelen geen nationale voorschriften bestonden; alsdan zal het nodig kunnen zijn deze meetmiddelen gedurende een bij uitvoeringsprotocol te bepalen termijn in dat land uit te zonderen van verbodsbepalingen van de eenvormige regeling (bij voorbeeld van de artikelen 14, 15 of 18).

Vervolgens zullen voor de overgangsmetmiddelen bepalingen van formele aard nodig zijn, teneinde toezicht op het gebruik en het voorhanden hebben en de mogelijkheid van onderzoek van dergelijke meetmiddelen door de nationale administraties te waarborgen. Hierbij kan er onder meer aan gedacht worden, dat overgangsmetmiddelen, die bij de inwerkingtreding van de eenvormige regeling tot op dat tijdstip geldige nationale ijkmerken dragen, worden aangemerkt als meetmiddelen, die de eerste ijk in de zin van de eenvormige regeling met goed gevolg ondergaan hebben, met dien verstande, dat dit « als geijkt meetmiddel aangemerkt zijn » slechts geld voor een bij uitvoeringsprotocol vastgestelde periode. Zonder een dergelijke bepaling zouden dergelijke « overgangsmetmiddelen » bij inwerkingtreding van de eenvormige regeling « andere voorwerpen dan een geijkt meetmiddel » zijn en alsnog een « Benelux »-onderzoek tot modelgoedkeuring of « Benelux »-eerste ijk moeten ondergaan. Om de mogelijkheid van blijvend gebruik van de overgangsmetmiddelen te openen zou de gelegenheid geschapen kunnen worden de betrokken « overgangsmetmiddelen », mits zij voldoen aan bovenbedoelde materiële voorschriften, van een Beneluxijkmerk te doen voorzien. Nadat de betrokken overgangsmetmiddelen van een Benelux-ijkmerk zijn voorzien, zijn zij ook uiterlijk op eenvoudige wijze als geijkte meetmiddelen in de zin van de eenvormige regeling kenbaar.

Omstandigheden, soortgelijk aan die, welke hierboven ten aanzien van « overgangsmetmiddelen » zijn uiteengezet, zijn te verwachten met betrekking tot fusten, flessen en soortgelijke recipiënten, karaffen en drinkglazen, welke reeds in omloop zijn op het ogenblik, waarop een uitvoeringsprotocol, als bedoeld in de artikelen 37 en 40, in werking treedt. Artikel 46 voorziet daarom in dezelfde mogelijkheden als die, vervat in artikel 45, tweede lid.

DEEL III : SLOTBEPALINGEN

Artikel 48

Het Benelux-Gerechtshof heeft tot taak de gelijkheid te verzekeren in de uitleg van de gemeenschappelijke rechtsregels die als zodanig worden aangewezen. In dit artikel zijn als gemeenschappelijke rechtsregels aangewezen de bepalingen van deze Overeenkomst en van de uitvoeringsprotocollen teneinde de eenheid in de rechtspraak ten aanzien van de hierin geregelde materie te bevorderen.

De in dit artikel genoemde Hoofdstukken III, IV en V van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof hebben respectievelijk betrekking op de rechtspraak, adviezen en het College van Scheidsrechters.

Deze hoofdstukken houden, voor wat de hoofdzaken betreft, het volgende in :

- Het Benelux-Gerechtshof geeft een beslissing omtrent vragen betreffende rechtsregels, die als gemeenschappelijke rechtsregels zijn aangewezen, voor zover deze vragen zijn gerezen in zaken aanhangig hetzij bij een rechtscollege van één der drie landen, dat zitting houdt binnen hun grondgebied in Europa, hetzij bij het in het Unie-Verdrag bedoelde College van Scheidsrechters.
- Elk van de drie regeringen kan het Benelux-Gerechtshof verzoeken bij wege van advies zijn oordeel te geven over de uitleg van een rechtsregel die als gemeenschappelijke rechtsregel is aangewezen.
- Het College van Scheidsrechters moet, indien blijkt, dat de uitspraak in een bij dit College aanhangige zaak de beantwoording medebrengt van een vraag van uitleg van een rechtsregel, die als gemeenschappelijke rechtsregel is aangewezen, een beslissing omtrent deze vraag van het Benelux-Gerechtshof uitlokken.

Voor verdere bijzonderheden zij verwezen naar bovengenoemd Verdrag alsmede, voor zover het het College van Scheidsrechters betreft, naar Hoofdstuk VII van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie.

Artikel 49

De onderhavige regeling heeft het karakter van een raamwet, d.w.z. de voorschriften, waaraan de meetmiddelen moeten voldoen, worden niet bij de regeling zelf vastgesteld maar zullen hun plaats vinden in de verschillende uitvoeringsprotocollen, die later worden vastgesteld. Dit systeem, dat noodzakelijk is vanwege het technische karakter van deze bepalingen, biedt het bijkomende voordeel, dat in ruime mate de mogelijkheid wordt geboden deze protocollen aan te passen aan de richtlijnen, die de Raad van de Europese Gemeenschappen op dit gebied zal geven. Bovendien is bij het opstellen van het ontwerp rekening gehouden met deze eventualiteiten in dier voege, dat de gekozen redactie het maximum aan mogelijkheden biedt.

Toch dient onder ogen te worden gezien, dat de redactie van de regeling in bepaalde gevallen tot verschillende interpretaties kan leiden, die niet alle deze toch noodzakelijke aanpassing toelaten. Het is niet ongebruikelijk, dat in internationale verdragen Partijen duidelijk aangeven op welke wijze naar hun oordeel de bepalingen van het verdrag geïnterpreteerd moeten worden. Om in de hiervoor bedoelde situatie te voorzien wordt het raadzaam geoordeeld artikel 49 op te nemen. Dit artikel brengt het beginsel onder woorden, dat, in geval van twijfel, de voor opneming van de E.E.G.-richtlijnen meest gunstige interpretatie moet worden aanvaard.

Artikel 50

De inhoud van dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 51

Eerste en tweede lid

Deze leden vereisen geen toelichting.

Derde lid

Ten aanzien van dit lid zij verwezen naar het deel Algemeen dezer toelichting, onder B. De Overeenkomst, Deel I, Algemene Bepalingen, a) Invoering van de eenvormige regeling, waarin een volledige toelichting op dit lid is vervat.

Artikel 52

Het lijkt de Overeenkomstsluitende Partijen gewenst de geldigheidsduur van deze Overeenkomst parallel te laten lopen met het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, gezien de samenhang die er tussen deze Overeenkomst en genoemd Verdrag bestaat. Dit artikel voorziet hierin.

Artikel 53

Eerste en tweede lid

In deze leden wordt de procedure geregeld die moet worden gevolgd, wanneer een der Overeenkomstsluitende Partijen een of meer van de artikelen

van deze Overeenkomst wil wijzigen. Dit is mogelijk na het verstrijken van een termijn van tien jaren na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst.

Derde lid

In dit lid wordt geregeld, wanneer en op welke termijn door een der Overeenkomstsluitende Partijen de Overeenkomst opgezegd kan worden.

Programma en termijnen voor de totstandkoming en de toepassing van de uitvoeringsprotocollen van de Benelux-overeenkomst inzake metrologie

(op 3 december 1969 door de Voorzitter van het Comité van Ministers medegedeeld aan de Interparlementaire Benelux-Raad)

De nationale wetten ter zake zullen op het ogenblik waarop alle uitvoeringsprotocollen in werking zullen zijn getreden door de Benelux-Overeenkomst volledig worden ingetrokken. In verband met de grote en complexe hoeveelheid werk die met de totstandkoming en de toepassing van deze protocollen is gemoeid, is in de Overeenkomst de mogelijkheid opgenomen deze voor de verschillende groepen van meetmiddelen geleidelijk in te voeren.

De toepassing van de Benelux-Overeenkomst omvat *protocollen van algemene strekking*, sommige van toepassing op alle meetmiddelen, sommige noodzakelijk voor de invoering. Het spreekt vanzelf dat deze protocollen met algemene strekking voorrang moeten hebben: zij zouden redelijkerwijs een jaar na de datum van inwerkingtreding van de Overeenkomst van kracht kunnen worden. Het betreft protocollen inzake onderstaande onderwerpen:

- eenheden en standaarden (artikelen 11 en 12)
- verschillende vormen van onderzoek (bv. artikelen 26.3, 34 en 35)
- merken en verklaringen (bv. artikelen 32 en 33)
- algemene technische en administratieve voorschriften (bv. artikel 20.2)
- vrijstellingen en ontheffingen (bv. artikelen 41.2 en 42)
- verrichtingen op verzoek (artikel 36).

De speciale protocollen die de technische en administratieve voorschriften bevatten die op een bepaalde groep meetmiddelen betrekking hebben, kunnen in vier groepen worden verdeeld:

1. protocollen inzake meetmiddelen die thans in de drie landen zijn gereglementeerd, t.w. gewichten, lengte- en inhoudsmaten en weegwerktuigen;

2. protocollen inzake meetmiddelen die in twee van de drie landen zijn gereglementeerd, t.w. gasmeters, natte gasmeters en koortsthermometers;

3. protocollen inzake meetmiddelen die slechts in één der drie landen zijn gereglementeerd, t.w. elektriciteitsmeters, werktuigen voor de analyse van melk, taximeters, automatische weegwerktuigen, industriële gasmeters, meetreservoirs ;

4. protocollen inzake meetmiddelen die in geen der drie landen zijn gereglementeerd, t.w. elektrische transformatoren, warmtemeters, injectiespuiten, bloeddrukmeters, enz.

De overeenkomstige protocollen zouden op zijn laatst twee jaar na de datum van inwerkingtreding van de Overeenkomst voor de eerste groep van kracht kunnen worden, drie jaar na deze datum voor de tweede groep en vijf jaar na deze datum voor de derde groep, terwijl de totstandkoming en afkondiging hiervan in functie moet staan van de behoefte van de vierde groep.

De fusten en drinkglazen zijn thans slechts in één der drie landen gereglementeerd en de flessen in geen der drie landen. De daarmee verband houdende protocollen zouden kunnen worden tot stand gebracht, wanneer sociale en economische belangen dit noodzakelijk maken.

Het spreekt vanzelf, dat dit programma en deze termijnen mogen worden gewijzigd overeenkomstig de bijzondere mogelijkheden en noden in één of meerdere Lid-Statens, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gevolgen van eventuele door de Commissie der Europese Gemeenschappen te nemen beslissingen.